

Årsberetning 2015

For kystens verdier

3

Kjære leser!

4

Styrets og kontrollkomitéens medlemmer

6-17

Årsberetning

- s. 6 Virksomhetens art
- s. 6 Formål
- s. 6 Fortsatt drift
- s. 6 Nøkkeltall
- s. 6 Styrets aktiviteter
- s. 7 Omsetning
- s. 10 Økonomi
- s. 13 Datterselskaper
- s. 13 Arbeidsmiljø
- s. 14 Ytre miljø
- s. 14 Godtgjørelser og honorarer
- s. 14 Utsikter 2016
- s. 15 Etter 13 uker i 2016
- s. 16 Derfor står vi sammen

18-35

Regnskap 2015

- s. 18 Resultatregnskap pr. 31. desember 2015
- s. 19 Balanse pr. 31. desember 2015
- s. 20 Kontantstrømoppstilling
- s. 21 Noter
- s. 33 Kontrollkomitéens beretning
- s. 34 Revisors beretning

36-72

Virksomhetsrapport

- s. 36 Hovedtall for omsetning
- s. 37 Kvantums- og verdiutvikling
- s. 40 Omsetningsformer
- s. 41 Utenlandske landinger
- s. 42 Omsetning av ombordfrost fisk landet ved nøytrale fryselagre
- s. 44 Kjøpere og aktivitet
- s. 45 Sjømateksport fra Norge
- s. 45 Omsetning av viktige arter/produkter
- s. 68 Kontrollordninger
- s. 69 Styrets markedsmidler
- s. 69 Økonomi
- s. 71 Europakontoret
- s. 71 Ny pensjonsordning for ansatte i Norges Råfisklag
- s. 71 Informasjonsvirksomhet
- s. 72 Informasjonsteknologi
- s. 72 Råfisklagskortet
- s. 72 Valg og oppnevninger til tillitsverv

73-75

Årsmøtet 2015

76-78

Statistikk

79

Representanter fra Norges Råfisklag

i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa pr. 31.12.2015

79

Organisasjonskart

Sommeren 2015 flyttet Råfisklaget inn i Kystens Hus i Tromsø

Bygget er nå fylt opp av leietakere tilknyttet kysten og fiskeri- og havbruksnæringa. Følgende virksomheter er og vil være å finne i huset:

BDO revisjon og rådgivning	Nordea bank
Fiskarlaget Nord	Nordeng rederi
Fiskebåt Nord	Nordnorsk Lederutvikling
Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond	Norges Forskningsråd
Fiskeridirektoratet	Norges Råfisklag
Gratangslaks	Norges sjømatråd
Hermes rederi	Norway Prawns
HK reklamebyrå	Næringsforeningen i Tromsøregionen
Innovasjon Norge	SalMar
Lerøy Aurora	Sjømat Norge
Marealis	Stiftelsen Kystens Hus

På gateplan og i tilknyttede publikumssoner er:

COOP Prix dagligvareforretning
Kystens Mathus (matvarer, delikatesser, restaurant, isbar, kaffebar)
Tromsø Villmarkssenter
Saltvannsakvarium
(18 meter langt og 90.000 liter)

I andre etasje er det et publikumsområde hvor formidling av kunnskap om kysten, dens næringer, muligheter og framtida står i fokus.

Omslagsfoto: Yngve Olsen Sæbbe

Kjære leser!

Nytt år og nye rekorder. 2015 gikk inn i historien som et svært godt år for fiskerne som leverte fangst i Råfisklagets distrikt. Omsetningen fikk en total verdi på utrolige 9,7 milliarder kroner! Vi kan med rette hevde at virkningene av byggingen av markeder fra 2013 har gitt resultater. Også for våre kunder, fiskekjøperne, ble 2015 et spesielt godt år. Dette merket vi på kjøpernes gode likviditet. Dette gav riktignok Råfisklaget noe lavere finansinntekter, men forholdet er positivt og er i tråd med ønsket om å være minst mulig bank, og det sikrer at vi kan konsentrere oss om de oppgavene vi skal være best på.

Økningen i samlet verdi på omsetningen skyldes i stor grad at det ble omsatt mer hel fersk fisk. Dette er en utvikling som både har fordeler og ulemper. Det er positivt at det blir økt satsing på kvalitet. Dette har vi sett med skreikampanjen. Fersk fisk sikrer hurtig omløp, ingen lageroppbygging og det blir en oversiktig omsetning både i førstehånds- og kjøperleddet. En utfordring ligger i at jo mer sjømat som foredles i utlandet, jo vanskeligere blir det for innenlands produsenter å forbli konkurransedyktige. I så måte ligner bildet for torsk, hyse og delvis for sei, det som skjer for laks. Forholdene er i stor grad markedsstyrt. Om norske bedrifter skal klare å møte konkurransen, så kreves det et stort løft i industriteknologi i kombinasjon med planmessig markedsarbeid og sikring av markedsadgang. Det må fokuseres på verdikjeder og økt samarbeid mellom flåte og industri. Vi må snakke om å bake kaka større for å få mer å dele, i stedet for å sloss om hvor store kakestykkene skal være.

Vi merker økt konkurranse om råstoffet, blant annet fra utenlandske aktører som tar posisjoner i kjøperleddet. Råfisklaget er opptatt av å ha en god balanse, og det er viktig å opprettholde alle anvendelser. Vi har et samfunnsansvar, og dette gjør at vi opptrer langsiktig og helhetlig. Industrien må sikre fleksibilitet og følge det som gir mest tilbake fra markedet.

Aktiviteten så langt i 2016 har gitt en ny formidabel vekst. Dette vil bli behandlet på vårt årsmøte, men vi kan allerede nå røpe at 2016 vil gi nye rekorder. Mange plasser blomstrer langs kysten og fornyingen av flåten pågår for fullt, med positive ringvirkninger for næringer som samarbeider og har gjensidige interesser med fiskerne. Utsiktene framover er gode. Vi er i en global næring hvor over 90 % sjømaten går til eksport. Vi vil preges av verdensbegivenheter som igjen påvirker valutakurser og vår oljeøkonomi. Men det er nå, i de gode tider, vi må rigge oss for de utfordringene som vil komme. Det er takket være tidligere framsynthet at flåten og verdikjeden har

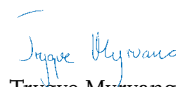
Foto: Thor E. Kalsaas

overlevd og står klare til å utnytte slike tider som vi nå opplever.

Forutsigbare og langsiktige rammebetingelser er viktige for alle som driver næringsvirksomhet. Slik er det også for fiskerne og Norges Råfisklag. De siste årene har vi hatt to grundige gjennomganger av våre viktigste rammebetingelser. I juni 2013 endte den første behandlingen med at et enstemmig Storting vedtok en ny Fiskesalgslagslov. Nå i 2016 vedtok Stortinget at Fiskesalgslagsloven skal være uendret, det samme med Deltakerloven. Dette er viktig for nasjonen, for næringa på land og for de som skal drive fiske. Råfisklaget har deltatt aktivt for å sikre best mulige rammer og mest mulig forutsigbarhet. Vi er fornøyd med resultatene så langt, men vi vil følge utviklingen framover med årvåkent blikk.

Med stabile rammebetingelser kan vi i enda større grad konsentrere oss om forenkling, fornying og forbedring av våre tjenester. Vi kan være opptatt av hvordan vi kan forbedre vår organisasjon og vår virksomhet til beste for eiere og samfunn. Vi har endret oss mye, ikke minst gjennom å ta i bruk ny teknologi. Det skal vi fortsette med.

Det er viktig for oss å ha et godt og tett samarbeid med eierne våre, fiskernes organisasjoner. Vi ønsker større åpenhet i næringa og vi er opptatt av å styrke informasjonsvirksomheten, for på den måten å øke interessen for og kunnskapen om næringa, kanskje spesielt blant yngre fiskere og neste generasjons aktører på kysten.

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Johnny Caspersen
Styreleder

Styrets og kontrollkomitéens medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar til 31. desember 2015:

Styret

Styreleder: Johnny Caspersen, Tromsø

Nestleder: Kjell Bjørnar Bakken, Bodø

Representanter fra Fiskarlaget Nord:

Hans Petter Rasmussen, Rypefjord

1. vara Bjørnar Jonassen, Båtsfjord
2. vara Johnny Pettersen, Hammerfest

Jimmy Tøllefsen, Husøy

1. vara Jan Ketil Karlsen, Storslett
2. vara Svein Roger Karlsen, Arnøyhamn

Representanter fra Nordland Fylkes Fiskarlag:

Holger Pedersen, Henningsvær

1. vara Børge Iversen, Ballstad
2. vara Mikal Steffensen, Øksnes

Kjell Bjørnar Bakken, Bodø

1. vara Rolf Guttorm Kristoffersen, Øksnes
2. vara Einar Helge Meløysund, Meløy

Representant fra Fiskarlaget Midt-Norge:

Egil Berge, Mausund

1. vara Arild Holmen, Titran
2. vara Remi Hatland, Rørvik

Representant fra Møre og Romsdal Fiskarlag:

John Bjørnholm, Aure

1. vara Arnstein Næss, Smøla
2. vara Helge Aukan, Aure

Representant fra Norsk Sjømannsforbund:

Alf Arne Hansen, Finnsnes

1. vara Erlend Hanssen, Stokmarknes
2. vara Andrew Pettersen, Ånstad

Representant fra Fiskebåt:

Johnny Caspersen, Tromsø

1. vara Jan Roger Lerbukt, Tromsø
2. vara Knut R. Holmøy, Sortland

Representant fra Norges Kystfiskarlag:

Paul O. Jensen, Kvaløya

1. vara Oddleif Torsteinsen, Røst
2. vara Jens Stensen, Vardø

Ansattes representant:

Charles A. Aas, Tromsø

Vara: Helen Hansen, Svolvær

Arbeidsutvalget

Johnny Caspersen – leder

Kjell Bjørnar Bakken – nestleder

Oppnevnt av styret:

Hans Petter Rasmussen – fast medlem

1. vara John Bjørnholm
2. vara Alf Arne Hansen

Utvidet arbeidsutvalg ved hovedprisdøftelser,

oppnevnt av styret:

Paul O. Jensen

1. vara John Bjørnholm
2. vara Alf Arne Hansen

Kontrollkomité

Leder: Geir Roger Benonisen

Henrik Henriksen, Botnhamn

1. vara Sverre Magnus Olsen, Helligvær

Geir Roger Benonisen, Sørvågen

1. vara Stig Atle Sivertsen, Landegode
2. vara Oddbjørn Valter Larsen, Myre

Ole Morten Fjukstad, Rørvik

1. vara Bjørn Morvik, Dolmøy
2. vara Arve Flø, Aure

Statens kontrollør: Ida Pollan Thowsen, Oslo

Foto: Benedicte Nielsen

Årsberetning

Virksomhetens art

Norges Råfisklag SA er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av Lov om førstehandsomsetning av viltlevende marine ressursar (fiskesalgslagsloven) og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehandsomsetningen av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i havressursloven. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et samvirkeforetak. Foretakets eiere er Norges Fiskerilags regionale fiskerlag i salgslagets distrikt, Fiskebåt, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskerlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Formål

Ved organisert førstehandsomsetning av råfisk og viltlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2016 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2015 sammenlignet med 2014 (millioner kroner)

Konsern		Norges Råfisklag	
2014	2015	2015	2014
85	119	Driftsinntekter	108 75
- 17	25	Driftsresultat	20 - 25
42	20	Finansresultat	23 48
23	34	Årsresultat	34 23

Konsernet består av morselskapet Norges Råfisklag SA og datterselskapene Marininvest AS, Fiskernes Hus AS, Kystens Hus AS og ANS Sjøgata 41/43.

Nøkkeltall

Omsatt fangst 2015: 1.036.000 tonn rund vekt
(2014: 1.058.000 tonn rund vekt)

Omsetningsverdi 2015: 9.732 millioner kroner
(2014: 7.924 millioner kroner)

Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 6 styremøter og det ble behandlet 64 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:

Tromsø.....	23. februar
Tromsø.....	15. og 16. april
Tromsø.....	18. og 19. mai (i forkant av årsmøtet)
Tromsø.....	21. mai (i etterkant av årsmøtet)
Island.....	5. oktober
Tromsø.....	9. og 10. desember

Arbeidsutvalget (AU) har beretningsåret avholdt 7 møter, herav 1 telefonmøte. AU behandlet totalt 29 saker.

Styrets møte i september var en kombinasjon med studietur til Island. Hensikten med studieturen var å få en god og balansert kunnskap om Islands fiskerinæring og fiskeripolitikk med hovedvekt på hvilken virkning vertikal integrasjon, eierstruktur i flåte og industri og ressursforvaltningen har hatt på samfunnet generelt og de mindre samfunnene langs kysten spesielt.

Det ble gjennomført møter/besøk med følgende virksomheter:

- Den norske ambassaden i Reykjavik
- Fiskeridepartementet
- Fiskeridirektoratet
- Fisheries Iceland
- Landssambands Smábátæigenda (NASBO)
- Iceland Ocean Cluster
- HB Grandi
- Gjøgur HF
- Matis
- Universitetet i Akureyri (UNAK)
- Fiskmarkadur Sudurnesja
- Reiknistofa Fiskemarkada

Omsetning

Årets omsetning

Beretningsåret ble et historisk rekordår for fiskeflåten som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt. Med en totalomsetning på 9.732 millioner kroner fikk vi en verdiøkning på 1.808 millioner kroner fra 2014. Dette tilsvarer en oppgang på 23 %. Vi fikk med dette tidenes høyeste omsetningsverdi både i løpende kroner og når vi justerer for prisutviklingen.

Det forrige rekordåret var 1999 da man hadde en omsetning på 6.560 millioner kroner, noe som tilsvarer 8.965 millioner kroner omregnet i 2015-kroner.

Den økte verdien kom som resultat av prisoppgang på alle de viktigste produktene unntatt for ombordfryst hyse. Økte landinger av fryste råreker til pilling sammen med en markant prisoppgang, bidro også til økning i totalverdien.

Omsetningsverdien var fordelt med 7.767 millioner kroner på den norske flåten og 1.965 millioner kroner på den utenlandske flåten som lander sine fangster hos Råfisklaget. For den norske flåten representerte dette en økning på 1.280 millioner kroner eller 20 %. Vi fikk dermed det andre rekordåret på rad når det gjelder totalverdi for landingene fra den norske flåten.

Verdiøkningen på den utenlandske flåten utgjorde 528 millioner kroner tilsvarende 37 %. Omsetningen for den utenlandske flåten har siden våren 2014 inkludert landinger fra EU-flåten. Etter at ny EØS-avtale trer i kraft i løpet av 2016, vil igjen EU-flåten ha transittordning for landinger i Norge og igjen være unntatt omsetning gjennom fiskesalgslagene.

Omsetningen har hatt god flyt i hele beretningsåret. Vintersesongen ble preget av vesentlig lavere landinger av torsk sammenlignet med 2014. Dette på grunn av mye dårlig vær og dårligere tilgjengelighet på fisk. På grunn av reduserte tilførsler tidlig på året, holdt ferskemarkedet seg godt gjennom hele vinteren og dette bidro til å sikre gode priser til fiskerne.

Torsken er som alltid det suverent viktigste fiskeslaget i Råfisklagets omsetning. I 2015 endte totalverdien av omsatt torsk på 5.650 millioner kroner hvorav utenlandske landinger bidro med 1.120 millioner kroner. Med dette utgjorde verdien av torsken hele 58 % av total omsetningsverdi i Råfisklaget. I 2014 var denne andelen på 60 %. Den norske flåten landet totalt 351.800 tonn torsk, noe som representerte en nedgang på 54.900 tonn fra året før. I 2014 hadde vi tidenes største torskelandinger fra den norske flåten med 406.700 tonn. Verdien av de norske torskelandingene var på 4.530 millioner kroner i 2015, noe som representerte en økning på 19 % fra 3.811 millioner kroner året før. Prisoppgangen på torsken førte med andre ord til at inntektene økte selv om torskekvantumet gikk ned. Man skal ikke lenger tilbake enn til 2013 for å oppleve det motsatte: Torskekvantumet økte betydelig mens inntektene (totalverdien) fra torskefisket knapt økte.

For hysa endte kvantumet på 95.840 tonn, det vil si en kvantumsøkning på 4 % fra 91.947 tonn året før. Totalverdien endte på 977 millioner kroner, noe som utgjør en nedgang på 5 % fra 1.033 millioner kroner året før. Verdinedgangen kom som et resultat av prisfall på ombordfryst hyse i andre halvår 2015. For den norske flåten endte totalt landet kvantum på 74.410 tonn, noe som utgjør en økning på 2 % fra 72.830 tonn i 2014. Verdien av hysa fra den norske flåten ble 821 millioner kroner, noe som utgjør en nedgang på 9 % fra 898 millioner kroner året før.

Seien holdt posisjonen som det tredje viktigste fiskeslaget vurdert ut fra verdi. Landingene av sei endte på totalt 80.973 tonn, noe som gir en marginal økning på 1 % fra 2014 da landingene var på 80.149 tonn. Totalverdien av sei endte på 691 millioner kroner mot 556 millioner kroner i 2014 og dette ga en oppgang på 24 %. Den norske flåten sto for 73.231 tonn av seilandingene til en verdi av 637 millioner kroner. Kvantumet var omtrent det samme som i 2014 med 73.406 tonn samtidig som verdien gikk opp med 23 % fra 519 millioner kroner.

I beretningsåret har vi hatt en meget positiv utvikling både i kvantum og verdi for rekelandingene i Råfisklagets distrikt. Det har vært økning i landingene både fra norske og utenlandske fartøy. Totalt ble det landet 33.796 tonn reker i Råfisklagets distrikt, noe som er en betydelig oppgang fra 17.600 tonn i 2014. Dette tilsvarer en økning på 92 % dvs nesten en dobling fra året før. Verdien av rekelandingene endte på 1.028 millioner kroner mot 457 millioner kroner i 2014 og 268 millioner kroner i 2013. Både kvantums- og verdiutviklingen for rekelandingene har vært svært gledelig de siste to årene. Den norske flåten sto for 18.145 tonn av rekelandingene mot 10.499 tonn året før. En meget positiv utvikling i prisen på fryste råreker til pilling, er hovedårsaken til den økte deltakelsen i rekefisket.

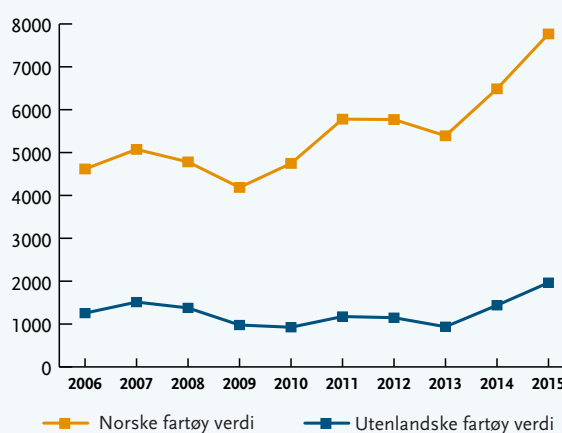

Diagram 1: Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2006-2015 (millioner kroner). Verditalle er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Landingene av snøkrabbe har fortsatt sin positive trend i beretningsåret med totalt 9.352 tonn mot 4.086 tonn i 2014. Kvantumet er med andre ord mer enn fordoblet på ett år. Verdien av snøkrabben utgjorde 245 millioner kroner mot 106 millioner kroner i 2014. Det aller meste av snøkrabben landes og omsettes som ombordfrost vare. Den utenlandske flåten står for totalt 63 % av landet kvantum snøkrabbe.

Også i 2015 så vi en positiv trend mht deltakelse og kvantum levendelagret torsk. Kvantumet innenfor ordningen endte på 5.800 tonn noe som representerer en økning på 1.800 tonn fra året før. Kvotebonusen på 50 % antas fortsatt å være en vesentlig faktor for å sikre god deltakelse i denne utviklingsaktiviteten.

Prisutvikling

Året ble preget av prisstigning for alle de viktigste artene som omsettes innenfor Råfisklagets omsetningsordninger, unntatt for ombordfrost hyse som fikk et markant prisfall.

De følgende prissammenligninger bygger på prisen for sløyd og hodekappet fisk omregnet ut fra alle størrelser og råvare-tilstander (rund, sløyd-med-hode, sløyd-uten-hode). Prisene er beregnet ut fra snittet for alle landinger fra den norske fiskeflåten. Det vil kunne være marginale avvik i snittprisene som rapporteres i forhold til tidligere årsberetninger.

Hovedårsak til den meget positive verdiutviklingen i 2015 er en kraftig økning i snittprisen på torsk. Dette vises spesielt i utviklingen for fersk torsk som jo har ligget på et lavt prisnivå i 2013 og 2014. I 2014 var snittprisen for all fersk torsk kr 12,02 mens den i beretningsåret økte til kr 16,75. Dette ga en gjennomsnittlig prisoppgang på 39 % fra året før!

Også for den ombordfryste torsken har prisene utviklet seg positivt. Med en snittpris i 2014 på kr 18,45 og en oppgang til kr 25,20 i 2015, fikk vi en prisoppgang på 37 % for den fryste torsken. Vi kunne også se at prisoppgangen på fryst torsk kom noe raskere og tidligere enn for fersk torsk.

Prisutviklingen for torsk gjenspeiler at vi har vært gjennom en periode med stor økning i kvotene og påfølgende nedgang i prisene. Med en lav torskepris i perioden 2013 – 2014, er det bygd markeder bl.a. i form av en produksjonskapasitet i Europa. Når torskekvoteene så er stabilisert og har gått litt ned, ser vi at prisene stiger som følge av økt etterspørsel og konkurranse om fisken.

Hyseprisen har hatt en delt utvikling i 2015. Prisen på ombordfrost hyse fra trålere og autolineflåten har ligget høyt fra slutten av 2013 og til og med første halvår 2015. Etter at hysekvoten ble økt midt i kvoteåret samtidig som det kom signal om økt kvote også i 2016, falt snittprisen på fryst hyse betraktelig i andre halvår 2015. Prisen tok bunnen i september/oktober og økte noe utover høsten. I hele 2015 var snittprisen for ombordfrost hyse kr 19,17 mot

kr 24,58 i hele 2014 det vil si en prisnedgang på 22 % når vi ser året under ett. På det laveste var snittprisen nede på kr 15,26 i september og prisen lå omkring kr 18 ved utgangen av beretningsåret.

Prisutviklingen for fersk hyse har vært imponerende stabil tatt i betraktning kvoteøkningen vi har hatt i inneværende periode. Snittprisen for fersk hyse har hatt en stigende tendens fra bunnen vinteren 2013 og helt fram til årsskiftet 2015/2016. I beretningsåret var snittprisen på kr 12,14 mot kr 11,03 året før. Dette ga en gjennomsnittlig prisoppgang på 10 %. Med økte kvoter og et relativt følsomt ferskmarked, må utviklingen i prisen på fersk hyse betraktes som svært gledelig.

Også for sei har markedsutviklingen vært positiv i beretningsåret med påfølgende oppgang i oppnådd pris til fisker. Prisnivået på sei har ligget på et historisk høyt nivå de siste årene. Snittprisen for fersk sei økte til kr 10,82 fra kr 8,40 året før. Dette ga en prisoppgang på 29 % for fersk sei! Dette er tidenes høyeste snittpris for fersk sei hos Råfisklaget – også justert for prisutviklingen.

Den fryste seien hadde også en positiv prisutvikling om enn noe mer moderat enn den ferske. I 2015 endte snittprisen for fryst sei på kr 15,43 mot kr 13,99 i 2014. Dette ga en prisoppgang på 10 %. En utflating i prisutviklingen på fryst sei gjennom 2015 antas bl.a. å være et resultat av en noe svakere utvikling i Brasil som er et viktig marked for klippfisk av sei.

Prisen for fryste råreker til pilling har også utviklet seg meget positivt gjennom året og dette har skapt en betydelig økt interesse for å delta i dette fisket. Snittprisen endte i 2015 på kr 35,17 mot kr 21,79 i 2014. Dette gir en prisoppgang på hele 61 % for årene sett under ett. Fryste råreker fremstår i så måte som en prisvinner i et år som må vurderes som helt eventyrlig når man ser på den relative prisutviklingen for alle de viktigste artene som omsettes gjennom Råfisklaget. Det er ikke noen minstepris for fryste råreker til pilling, mens for ferske råreker og ferske kokte skallreker fra kystflåten er det etablert minstepriser.

Den positive markedsutviklingen gjennom beretningsåret, har medført økning i de aller fleste minsteprisene i løpet av året.

Under prisdrøftelsene før vintersesongen 2015 (desember 2014) måtte det gjennomføres mekling som følge av at partene ikke oppnådde enighet. Under meklingen ble det oppnådd enighet mellom partene unntatt for de viktigste vektklassene av torsk. Råfisklaget fastsatte meklingsnemndas prisforslag som nye minstepriser for torsk og disse minsteprisene fungerte godt gjennom hele sesongen. Dette ga en økning i minsteprisen for den viktigste vektklassen (2,5 til 6 kg) på kr 1,25 til kr 13,50. Det ble også en mindre oppgang for den største seien.

Under prisdrøftingene våren 2015 ble det oppnådd enighet mellom partene og man oppnådde et videre løft på minsteprisene for torsk, hyse og sei samt en del andre arter. Hovedvektklassen for torsk økte med kr 1,50 til

kr 15,00 og de forskjellige vektklassene av sei og hyse fikk en oppgang på kr 0,50 og kr 1,00.

I prisdrøftelsene i september 2015 kom det nye økninger i de viktigste minsteprisene, unntatt for hyse hvor man fikk en mindre nedgang blant annet på grunn av kvoteøkningen som kom midt i året. Hovedvektklassen av torsk fikk en ny oppgang, nå på kr 0,50 til kr 15,50.

Ved prisdrøftelsene før vintersesongen 2016 ble det på ny oppnådd enighet om en oppgang i minsteprisene for torsk mens hyse og sei fikk en nedgang som følge av markeds- og tilførselssituasjonen. Hovedvektklassen av torsk fikk et løft på kr 1,00 til kr 16,50.

Når vi sammenligner minsteprisene for torsk, hyse og sei ved inngangen til vintersesongen for henholdsvis 2016 og 2015, finner vi at endringene er en oppgang på 22 % i minsteprisen for viktigste vektklasse av torsk, en nedgang på 8 % for viktigste vektklasse av hyse og en oppgang på 18 % for viktigste vektklasse av sei.

For restråstoff har vi hatt en negativ utvikling i minsteprisene blant annet som følge av at Russland har falt ut som marked, og problemer med det nigerianske markedet. Dette skjer samtidig som vi aldri har hatt mer restråstoff til disposisjon som følge av økte landinger av rund torsk.

Det vises ellers til tabell 2 og utviklingen i faktisk betalte priser for norske og utenlandske fangster fordelt på hovedvaregruppen fisk og for reker, kongekrabbe, snøkrabbe, taskekrabbe, småkval og restråstoff. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkval og restråstoff. Tabellen viser gjennomsnittstall og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige omsetnings-tjenester for fiskeflåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. Som basis for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem

som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere blant annet inngå mer eller mindre formaliserte leveringsavtaler.
- Frivillig auksjon av ombordfrost fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen splittes fangstene opp i markedstilpassede auksjonspakker som tilbys interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfrosne reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker. De senere år har leveringsavtaler mellom rederi og kjøper vært dominerende omsetningsform for reker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. Kval ble i 2015 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget.

Fiskerne kan også etter søknad til Råfisklaget få tillatelse til å selge fisk og skalldyr direkte til forbruker fra båten (kaisalg).

Omsetning av ombordfrosne produkter som landes ved nøytrale fryselagre skjer via NR Auksjon, kontrakter og egenovertakelser. I 2015 ble det fra norske fartøy totalt omsatt 168.000 tonn ombordfrost fisk av alle arter fordelt på 630 enkeltfangster. I kvantum og antall landinger er dette en nedgang fra 189.000 tonn/684 enkeltfangster i 2014, mens verdien av omsetningen økte fra 2.477 millioner kroner i 2014 til 2.600 millioner kroner i 2015. Gode og stigende priser, spesielt for torsk, gjennom hele 2015 er forklaringer bak den positive utviklingen.

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser* for hovedvaregruppen fisk og for reker, kongekrabbe, snøkrabbe, taskekrabbe, småkval og restråstoff 2006-2015 (kroner pr. kg)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fisk (alle arter)	10,09	11,67	11,46	9,00	8,39	9,44	9,10	8,07	9,19	11,34
Reker (alle kategorier)	10,67	14,09	12,77	14,23	15,40	17,77	19,24	22,50	25,94	30,41
Kongekrabbe	68,50	60,40	26,99	25,34	46,29	86,03	82,25	61,49	78,87	85,79
Snøkrabbe								13,52	26,00	26,22
Taskekrabbe	7,69	7,94	7,42	7,51	7,60	8,26	8,85	9,26	9,97	10,46
Småkval	29,94	31,82	31,50	32,30	32,17	31,99	34,04	33,54	33,87	34,21
Restråstoff, eksklusive rognkjeksrogn	5,60	6,27	6,67	6,99	6,03	5,20	4,75	4,57	3,71	3,33

*) Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe og for levert vekt av småkval og restråstoff.

Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av fiskesalagsloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§13) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§14). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 20 tonn for fartøy under 20 meter og 30 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. I tillegg var det en periode med fangst unntatt fra omsetningskvotene først på sesongen for å stimulere til tidlig fangst. Sesongen ble gjennomført på en god måte med nest høyeste antall omsatte dyr etter gjennomåpningen av fangsten i 1992.

Ut over dette ble ikke dirigerings- og reguleringsadgangen benyttet i beretningsåret.

Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på 19,96 millioner kroner til føringsordninger i 2015, hvorav 1,068 millioner kroner var overført som rest fra 2014.

I beretningsåret har de viktigste føringsordningene vært:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg

I tillegg har Råfisklaget hatt ordninger for føring av fisk ut av overskuddsområder, føring av fersk kystreke til produksjonsanlegg og brønnbåtføring av sei. På grunn av den gode flyten i omsetningen, har det vært relativt lite behov for føring av fisk ut av overskuddsområder. Dette er det imidlertid vanskelig å forutse da behovet vil være tett knyttet til utviklingen i fiskeriene sammenholdt med avsetningssituasjonen i de forskjellige regionene.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føringsordningene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikk-kostnader i

distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i virksomhetsrapporten bak i beretningen.

Økonomi

Resultat 2015

Konsernets resultatregnskap for 2015 viser et overskudd etter skatt på 34 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2014 var et overskudd på 23 millioner kroner.

Omsetningsverdien knyttet til førstehåndsomsetningen ga avgiftsinntekter på 96,7 millioner, som er en økning på 33,6 millioner fra året før. Andre driftsinntekter, inkludert refunderte kostnader for aktiviteter knyttet til ressurskontroll, utgjorde 12,3 millioner kroner i 2015, en økning på 0,2 million fra 2014. Konsernets eiendomsdrift tilførte leieinntekter på 9,7 millioner kroner. Konsernets samlede driftsinntekter utgjorde 118,7 millioner kroner i 2015 mot 84,8 millioner året før.

Konsernets driftsresultat viser et overskudd på 24,6 millioner kroner. Dette er en forbedring på 41,1 millioner kroner fra 2014.

Driftsresultatet i morselskapet viser et overskudd på 20,2 millioner. Kostnader til lønn og pensjon er redusert med 16,1 millioner fra året før på grunn av kostnader til omlegging av pensjonsordning fra ytelse- til innskuddsordning. Dette har medført en årlig besparelse på 6 millioner samt at omleggingskostnadene var på vel 10 millioner i 2014. For øvrig er det økning av omsetning samt høyere lagsavgiftssatser som har bidratt til resultatforbedringen.

Gjennom fastsatte budsjetter oppnår styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskerne og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2015 ble det i likhet med de tidligere år utgiftsført betydelige beløp som anvendes til ulike aktiviteter i mange fiskerisamfunn langs kysten. Samtidig prioriteres midler for å bidra til å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på blant annet forskning og utvikling, innovasjon, markedsarbeid, infrastruktur og informasjon. Et av disse satsningsområdene har vært konseptet Kystens Hus som bidrar til å fremme fiskerinæringen spesielt med fokus på barn og unge. Arbeidet med dette er en kontinuerlig prosess som krever ressurser og kapital, og arbeidet er startet i nyoppført eiendom i hjertet av Tromsø. Det er likevel tanken om et regionalt løft som ligger til grunn for satsningen hvor konseptet Kystens Hus skal bidra til fremme av kysten og kystens næringsliv.

Konsernets plasseringer av langsiktig overskuddslikviditet i finansmarkedet oppnådde en avkastning på 3,1 % i 2015. I 2014 var tilsvarende resultat 7,9 %. Styrets fastlagte strategi for kapitalforvaltning er fulgt.

Foto: Lillian Hansen

Konsernets renteinntekter utgjorde 12,9 millioner kroner mot 17 millioner året før. Markedsrenten var noe lavere enn i 2014, men inntektsreduksjon har også sammenheng med en generell positiv bedring av likviditeten til fiskekjøperne og dermed lavere rentebærende utestående.

Foretakets datterselskaper tilførte konsernet et positivt bidrag på 1,5 millioner kroner i 2015, mot tilsvarende bidrag på 7,2 millioner i 2014. Bidraget er redusert som følge av svakere resultat i eiendomsselskapet samt investeringselskapet. De svake resultatene er likevel å betrakte som forbigående.

Datterselskapenes resultatandeler er spesifisert i note 7.

Konsernets finansresultat i 2015 viser et overskudd på 20,4 millioner. I 2014 var tilsvarende resultat et overskudd på 42,3 millioner. Netto finansresultat for Norges Råfisklag ga et overskudd på 23,1 millioner i 2015.

Konsernets resultat før skatt viser et overskudd på 44,9 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 11 millioner kroner av alminnelig skattemessig inntekt. Betalbar skatt utgjør 13 millioner kroner inkludert formueskatt på 1,9 millioner kroner, jfr. regnskapets note 2.

Den totale verdien av førstehåndsomsetningen ble på 9.732 millioner kroner, noe som er 1.808 millioner høyere enn i 2014.

Styret er tilfreds med konsernets resultat for 2015.

Balanse pr. 31. desember 2015

Konsernets eiendeler utgjorde 856 millioner ved utgangen av regnskapsåret, hvorav 699 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Økningen av totalbalansen fra 2014 har i vesentlig grad sammenheng med økte utestående fordringer på fiskekjøperne samt en forbedret likviditetssituasjon.

Kortsiktig gjeld var på 275 millioner som er en økning på 75 millioner fra 2014. Økningen er i hovedsak knyttet til kortsiktig gjeld vedrørende oppgjørsordningen.

Konsernets langsiktige gjeld utgjorde 17,6 millioner ved årets slutt og er økt med 14 millioner fra 2014. Årsaken til at gjelden er økt, er eiendomsselskapet Fiskernes Hus AS sitt behov for kapital til bruk for utvikling av eiendommen Kystens Hus. Morselskapet har ikke langsiktig gjeld.

Konsernets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 564 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 424 millioner.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser en positiv økning i netto betalingsmidler gjennom året. Ved utgangen av 2015 var beholdningen av betalingsmidler 56 millioner, en forbedring på 32 millioner fra 2014. Netto betalingsstrøm i 2015 knyttet til drift har vært positiv med 35 millioner mot tilsvarende 134 millioner i netto innbetalinger i 2014. Den

positive betalingsstrømmen har blant annet sammenheng med høyere lagsavgiftssats.

Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2015 ble ordningen med 28 dagers betalingsfrist for kjøperne avvirket og kjøperne har siden starten av 2015 hatt 14 dagers kredittid. Avviklingen av ekstra kredittid var direkte knyttet til bortfall av statlig garantiordning. Omsetningen har selv etter bortfallet av denne garantiordningen vært gjennomført uten større problem gjennom vintersesongen. Dette har sammenheng med at en større andel fersk råstoff er solgt direkte ut i markedet. Dette har igjen medført raskere omløp av kapital som har bidratt til å holde kjøpersaldoene på et lavere nivå.

I 2015 var det ingen konkurser blant fiskekjøperne. Generelt var betalingsevnen til industrien bedre enn i 2014. Det elektroniske innsendingssystemet «Seddel på sekundet» som ble innført i 2012 samt annen utvikling av rutiner og kontrollsystem, har bidratt til å styrke oppfølging og kontroll med landingsaktiviteten og bidrar til å redusere risikoen for tap på fordringsmassen.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Uten Råfisklagets solide egenkapital, ville det vært svært vanskelig å oppnå gode betingelser knyttet til kreditter som kreves for å foreta oppgjør til avtalt tid. I tilfelle dårligere betingelser, ville økte kostnader igjen fått negativt konsekvens på årsresultatet.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å disponere fangstens verdi kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets egenkapital og likviditet er en forutsetning for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

Garantistillelse

Enhver fiskekjøper må stille garanti for kjøp av fisk slik salgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan kjøperne velge ulike former for garantistillelser. De fleste kjøperne stiller garanti gjennom å delta i en felles garantiordning basert på innbetalt depositum og et felles garantifond (spesifisert i regnskapets note 12) i tillegg til en bankgaranti. De kjøperne som deltar i den felles garantiordningen finner dette gunstig fordi kravet til størrelse på bankgaranti er redusert.

De kjøperne som ikke deltar i den felles garantiordningen, må stille individuelle bankgarantier med full dekning for sine kjøp. Kjøpere som foretar innkjøp gjennom Råfisklagets auksjoner, kan stille sikkerhet gjennom kredittforsikring.

Det foretas en løpende vurdering av hvordan fordringsmassen skal sikres og det søkes etter rimeligste totalløsning som ikke påvirker Norges Råfisklags risikonivå i vesentlig grad.

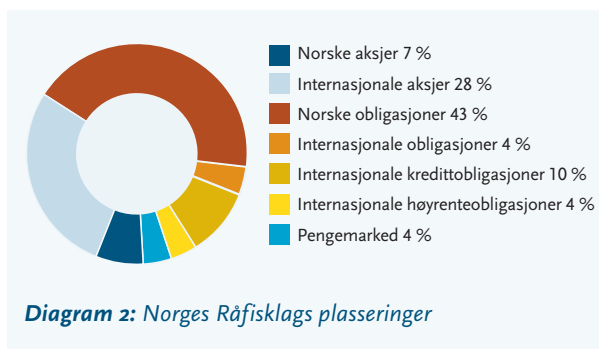
Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer og retningslinjer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå et så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

I 2015 ble det oppnådd en avkastning på 3,1 %. Aksjemarkedene var preget av fall i oljepriser og internasjonal uro på finansmarkedet. Markedsrentene fortsatte nedgangen og ga svak avkastning, mens obligasjonsmarkedene viste positive resultater.

Strategien for kapitalforvaltningen har virket over mange år. Analyser over flere år viser at kapitalforvaltningen har gitt meravkastning til Råfisklaget sammenlignet med alternativ plassering.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor styrets fastsatte rammer.

Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2015 fremgår av diagram 2.

Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir fortsatt positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene. I 2015 har driften gitt et positivt resultat på 3,2 millioner kroner. Resultat er noe svakere enn i 2014 på grunn av ledig areal som det ikke har lyktes å få leid ut. Fiskernes Hus AS har foretatt en investering i ny eiendom – Kystens Hus - som ble ferdigstilt sommeren 2015. Flere store leietakere, inkludert Norges Råfisklag, flyttet ut av kontorlokaler i Råfisklagets eiendom sommeren 2015 og inn i Kystens Hus. Det har vært løpende kontakt med flere aktuelle nye leietakere som kan bidra til å fylle opp tomme kontorlokaler. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig markedsmessig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 12). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt bred diversifisering i forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor årsmøtet at konsernets overskudd for 2015 på kr 34.065.705 overføres til annen egenkapital.

Datterselskaper

Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 % av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 % eies av Råfisklaget) og 40 % i eiendomsselskapet Stortorget 1 AS. Samlet kapitalinnskudd fra eierne i eiendomsselskapet Stortorget 1 AS utgjør 105 millioner.

Selskapet Stortorget 1 AS startet i 2013 bygging av

Kystens Hus i Tromsø. Bygget stod ferdig 1. juli 2015. I tillegg til andel av aksjekapital i Stortorget 1 AS, har selskapet bidratt til å oppføre arealer i 1.etasje til fremleie. Dette har direkte vært gjennomført i datterselskapet Kystens Hus AS. Det er planlagt å fusjonere inn dette selskapet i Fiskernes Hus AS. I den anledning har derfor Fiskernes Hus AS gitt konsernbidrag til Kystens Hus AS, noe som også har medført redusert skatt i Fiskernes Hus AS. Konsernbidraget er på 3,6 millioner og bidrar til en bedre likviditetsmessig situasjon for Kystens Hus AS.

Regnskapet for 2015 viser et overskudd på 3,2 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2015 viser en egenkapital på 79 millioner.

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 55,4 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2015 viser et underskudd på 1,7 millioner kroner etter at selskapet blant annet har hatt tap på aksjer gjennom nedskrivning og salg på til sammen 1,4 millioner kroner.

Kystens Hus AS

Selskapet inngår i regnskapet til Fiskernes Hus AS. Formål med selskapet er å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Aktivitetene i 2015 har vært å videreutvikle konsept og forretningsplan for å etablere Kystens Hus i det nye bygget til Stortorget 1 AS. Aksjekapitalen er 500 tusen kroner, mens egenkapitalen ved årsskiftet var 2,1 millioner kroner etter mottak av konsernbidrag fra Fiskernes Hus AS. Årsresultatet viser et underskudd på 769 tusen kroner.

For etablering av et attraksjons- og formidlingscenter i Stortorget 1 har Norges Råfisklag etablert Stiftelsen Kystens Hus med et kapitalinnskudd på 500 tusen kroner. Stiftelsen fikk i 2013 tilsagn fra Troms Fylkeskommune om 17 millioner kroner i RDA-støtte. Tilsagnet betinget tilsvarende eksterne bidrag. Stiftelsen har totalt mottatt ekstern kapital på 14,7 millioner. For å sikre finansieringen på 17 millioner slik at prosjektet kunne slutføres, har Råfisklaget stillet en fulltegningsgaranti som ved utgangen av året utgjorde 2,3 millioner.

Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskaide i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet

hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2015 var på 2,5 %. Dette er en nedgang fra 3,9 % i 2014. Bedriften vurderer løpende tiltak for ytterligere forbedringer. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av 2015 var det 62 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget, til sammen 59,7 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Dette er en økning fra 2014 hvor tilsvarende var 60 hel- og deltidsansatte og 57,7 årsverk. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet har et verdigrunnlag som tilsier at det er strengt forbudt å drive diskriminering på grunn av kultur, rase eller kjønn; eller drive med psykisk, fysisk, seksuell eller verbal trakassering.

Av Råfisklagets 62 ansatte pr. 31. desember 2015 var det 32 kvinner og 30 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 658.000, mens den for kvinner var kr 541.000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i høyere stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde ca. 46 % i 2015. Dette er en klar forbedring fra året før da kvinner utgjorde 38 %, og selskapet har langt på vei lyktes i strategien med å øke antall kvinner i ledende stillinger.

Ytre miljø

Konsernets selskaper forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009 og sist resertifisert 2015. Energiforbruket er redusert de siste årene, avfall kildesorteres og videokonferanser benyttes aktivt for å redusere antall reiser.

I kontorbygg i Tromsø og Svolvær hvor administrasjonen er leietaker, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå.

Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til årsmøtets representanter, styret, kontrollkomiteen og administrerende direktør i konsernet framgår av note 16 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 16.

Utsikter 2016

Tabell 3 viser utviklingen i de norske kvotene for de viktigste fiskeartene Råfisklaget har omsetningsretten til.

Torskekvota nord for 62° N gikk ned med 4.000 tonn/1 % fra 2015 til 2016. Over tre år er nedgangen på 61.000 tonn/13 %. Før dette var det seks år med økte torskekvoter fra 200.000 tonn i 2007 til 472.000 tonn i 2013 – en økning på hele 272.000 tonn/136 %. Torskekvota i 2016 er fortsatt meget stor – den fjerde høyeste gjennom tidene.

Seikvota i 2016 økte med 18.000 tonn/17 % fra 2015. Også fra 2014-2015 var det en liten økning på 3.000 tonn/3 %. Før dette, i perioden fra 2008 til 2014, var det en nedgang i seikvotene på hele 123.000 tonn/54 %.

Hysekvota i 2016 økte med 7.000 tonn/6 % fra 2015. Over 3 år har hysekvota økt med 29.000 tonn/32 %. Hysekvota i 2016 ligger fortsatt 39.000 tonn/25 % under nivået i 2012. Før dette, i perioden fra 2006 til 2012, økte imidlertid hysekvota med hele 90.000 tonn/132 %.

Det har de siste årene vært betydelige svingninger i kvotene for torsk, sei og hyse. Dette medfører ekstra utfordringer for aktørene i næringa, sammenlignet med om kvotene hadde vært mer stabile. Sett under ett, er det likevel en positiv kvotesituasjon for torsk, sei og hyse nord for 62° N. I 2016 er det en samlet kvote for nevnte arter på 654.000 tonn – 3 % opp fra 2015. 2016 har det fjerde høyeste totalkvantumet de ti siste årene.

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 2006–2016 (tusen tonn rund vekt)

Fiskeart nord for 62°N	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Torsk	220	200	202	244	283	337	357	472	466	415	411
Sei	176	202	226	204	183	152	145	123	103	106	124
Hyse	68	74	77	97	123	155	158	101	90	112	119
Sum torsk, sei og hyse	464	476	505	545	589	644	660	696	659	633	654

Etter 13 uker i 2016

Til sammen 187.000 tonn torsk eller 45 % av den norske torskekvota nord for 62° N er landet og omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets distrikt pr. uke 13 i 2016. Dette er 31.900 tonn eller 21 % mer enn de 155.100 tonnene som var omsatt til samme tid i 2015. Tilsvarende størrelser var 220.300 tonn i 2014 og 185.700 tonn i 2013.

Torskekvota nord for 62° N har variert mye de ti siste årene. Fra 200.000 tonn i 2007 til 472.000 tonn i 2013. I 2016 er kvota på 411.000 tonn, 1 % ned fra 2015. Til tross for den mindre nedgangen fra 2015, er det pr. uke 13 i 2016 landet 21 % mer torsk enn til samme tid i fjor. Dårlig vær og landligge preget omsetningen tidlig i 2015. Høy og jevn fisketakt og god etterspørsel er kjennetegn for 2016. Kapasiteten i førstehåndsleddet og system og rutiner rundt dette, som skal sikre flyt i omsetningen, blir satt på prøve i perioder med slike kvotemessige og naturgitte endringer.

Vel 4.000 fiskefartøy har sørget for nesten 70.000 enkeltleveranser til 228 fiskekjøpere/mottak under fiskerierene de 13 første ukene i 2016. I samme periode i 2015 var antallet ca. 3.500 fartøy, nesten 52.000 leveranser og 206 kjøpere/mottak. Aktiviteten i 2016 er mer sammenlignbar

med i 2014, da status pr. uke 13 var ca. 3.700 fartøy, vel 67.000 leveranser og 203 kjøpere/mottak.

Råfisklaget har også i forkant av denne vintersesongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndigheter for å legge forholdene til rette for avviklingen av sesongfiskerierne. Under forberedelsene til vintersesongen 2015/2016 og i løpet av første kvartal 2016 ble det avviklet flere lokale og regionvise møter med fiskere og fiskekjøpere.

I løpet av første kvartal 2016, uten å ta hensyn til størrelsesfordeling eller om fangstene er omsatt ferske eller fryste, har norske fiskere i gjennomsnitt oppnådd 27 % høyere priser for torsk og 3 % høyere priser for sei sammenlignet med samme periode i 2015. For hyse ble det en prisnedgang på 16 %. En tilsvarende betraktning for ombordfryste reker til pilling, viser en prisoppgang på 11 %.

Ser vi utviklingen over en fire-årsperiode fra 1. kvartal 2012 fram til 1. kvartal 2016, så ligger de i gjennomsnitt oppnådd torsk-, sei- og hyseprisene henholdsvis 34 %, 10 % og 19 % over. For ombordfryste reker til pilling ligger prisene 93 % over.

Etter 13 uker i 2016 er det i Råfisklagets distrikt samlet

Tabell 4: Utvikling i minstepriser, vinter 2006–2016 (kroner pr. kg og prosent)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endr. 2015-2016
Torsk over 5,0 kg (6,5 kg/6,0 kg)*			25,00	20,75	16,25	17,50	17,25	13,25	14,00	16,00	17,00	+ 6,3 %
Torsk 2,5-5,0 kg (-6,5 kg/-6,0 kg)*	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25	14,50	14,50	10,50	11,25	13,50	16,50	+ 22,2 %
Torsk 1,0-2,5 kg	16,25	18,50	19,00	14,00	11,25	12,75	12,50	9,50	10,25	11,75	15,25	+ 29,8 %
Hyse over 8 hg (ikke snørefanget)	8,25	10,50	10,75	7,50	7,50	8,25	8,25	8,25	8,75	10,00	9,25	- 7,5 %
Sei over 2,3 kg	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	9,50	10,00	9,25	9,00	10,00	10,50	+ 5,0 %
Sei 1,2-2,3 kg	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25	8,00	8,00	7,50	9,00	9,50	+ 5,6 %

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektklasse og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektklasseinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 5: Omsetning 2006–2016 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

		Pr. uke 13										
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Norske fartøy:	Torsk:	92.900	103.000	100.600	92.700	129.700	139.800	168.100	185.700	220.300	155.100	187.000
	Hyse:	9.700	14.300	13.300	12.900	12.100	15.900	21.400	19.400	15.500	16.000	26.900
	Sei:	22.100	20.500	17.200	13.000	15.700	10.700	12.000	12.100	13.000	15.300	21.200
	Reker:	5.100	400	4.000	1.000	1.100	3.200	2.900	1.900	900	500	600
Sum all fangst norske:		144.400	166.700*	168.000*	138.500*	203.900*	214.300*	250.500*	286.800*	335.200*	266.600*	338.600*
Utenlandske fartøy:	Torsk:	19.700	20.600	20.300	23.500	25.200	29.400	33.000	31.900	41.800	31.800	42.300
	Hyse:	3.900	6.800	5.400	7.400	9.600	10.000	10.400	5.400	6.100	6.200	11.400
	Sei:	1.300	2.000	2.400	3.000	4.300	1.200	2.400	2.600	2.100	2.600	5.500
	Reker:	300	300	0	0	0	100	900	300	600	900	1.000
Sum all fangst utenlandske:		36.600	34.700	33.900	41.200	49.500	51.800	64.300	59.900	74.000	58.100	85.300
Sum norske og utenlandske:		181.000	201.400*	201.900*	179.700*	253.400*	266.100*	314.800*	346.700*	409.200*	324.700*	423.900*

* I Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet i perioden 2007–2016 pr. uke 13 med henholdsvis 14.000, 19.800, 8.700, 33.800, 20.300, 30.500, 44.600, 51.200, 53.600 og 56.200 tonn. I tilsvarende summer pr. uke 13 for årene 2011–2016 inngår alger (tare) høstet i norske farvann med henholdsvis 15.600, 7.400, 17.400, 23.300, 14.000 og 19.000 tonn.

omsatt 99.200 tonn (31 %) mer fangst til 1.542 millioner kroner (56 %) høyere verdi enn i samme periode i 2015. Norske fartøy har stått for 72.000 tonn og 1.199 millioner kroner av dette, henholdsvis 27 % opp i kvantum og 54 % opp i verdi for de norske fra 2015. Den viktigste forklaringen til dette er at norske fartøy pr. uke 13 i 2016, samlet av torsk, sei og hyse, har levert 48.620 tonn mer til 1.066 millioner kroner høyere verdi enn i samme periode i 2015.

Derfor står vi sammen

Norsk sjømatnæring setter stadig nye rekorder. Det går veldig bra for de fleste. Det er i gode tider man skal ruste seg for dårlige. Derfor har organisasjonene på villfisksiden samlet seg i en historisk enighet.

Det har vært mange politiske dragkamper mellom fiskernes faglige organisasjoner og fiskesalgslagene på den ene siden og fiskeindustriens organisasjoner på den andre. Vi har vært uenige om viktige spørsmål. Og det kommer sikkert til å komme nye slag. Men likevel har vi nå valgt å samle oss, om det viktigste, om det som forener.

Og hva er det som dypest sett samler oss? Jo, ønsket om størst mulig verdiskaping gjennom en bærekraftig høsting av den fornybare ressursen, på en måte som kommer hele verdikjeden til gode.

Vi ønsker høy verdiskaping, stabile og trygge arbeidsplasser, nye produkter og god markedstilgang. Vi ønsker at kunder fra Portugal til Japan skal stå i fiskedisken og si «hvor er den norske fisken?». Dette dreier seg ikke om å flytte verdier mellom de forskjellige delene av næringen, men om å bidra konstruktivt til at hele den norske «sjømatkaken» blir større.

Hva er det næringen trenger nå? Først og fremst at politikerne blir enige om et bredt forlik som sikrer forutsigbare rammevilkår. Vi kan ikke forvente et slikt forlik dersom hver organisasjon drar politikerne i forskjellige retninger. Derfor går vi foran med et godt eksempel.

Styret har Råfisklagets formål klart i tankene og har lagt dette til grunn for mange av de valg og prioriteringer som er gjennomført i beretningsåret:

«Ved organisert førstehåndsomsetning av råfisk og viltlevende marine ressurser skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.»

I formålet ligger det en utfordring om å sikre fiskernes inntekter, men også å sørge for en effektiv omsetning og garantere fiskerne oppgjør. Som en del av dette må Råfisklaget sørge for å ha nødvendig egenkapital og likviditet for at omsetnings- og oppgjørssystemene skal fungere. Det ligger også et ansvar for å bidra til å balansere ulike hensyn mot hverandre.

Norges Råfisklags bærende verdier er rettferdighet, ryddighet og å sørge for en sunn og god konkurranse om fiskernes råstoff. Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar som Råfisklagets styre tar på alvor.

Tromsø, 31. desember 2015
6. april 2016

Paul O. Jensen

Johnny Caspersen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Kjell Bjørnar Bakken
Nestleder

Alf Arne Hansen

Hans Petter Rasmussen

Jimmy Tøllefsen

John Bjørnholm

Holger Pedersen

Egil Berge

Charles A. Aas
Ansattes representant

Foto: Thor E. Kalsaas

Regnskap 2015

Resultatregnskap pr. 31. desember 2015

(Alle tall i hele tusen)

Konsern			Norges Råfisklag		
2014	2015	Noter	2015	2014	
7 923 880	9 731 541	Omsetning (informasjon)	3	9 731 541	7 923 880
		DRIFTSINNEKTER			
63 096	96 718	Lagsavgift	3	96 718	63 096
9 567	9 665	Leieinntekter	3		
12 123	12 283	Andre driftsinntekter	3	11 444	11 629
84 785	118 665	SUM DRIFTSINNEKTER		108 162	74 724
		DRIFTSKOSTNADER			
64 476	48 289	Lønn og pensjonskostnader	5,16	47 234	63 371
29 266	38 220	Andre driftskostnader	10,16,19	34 971	30 928
4 327	4 351	Bevilgninger	4	4 351	4 327
3 287	3 241	Ordinære avskrivninger	11	1 428	1 365
101 356	94 101	SUM DRIFTSKOSTNADER		87 984	99 992
-16 571	24 564	DRIFTSRESULTAT		20 178	-25 267
		FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
		Inntekt på investering i datterselskap	7	1 505	7 198
-612	-341	Inntekt på investering i tilknyttede selskap	7	46	55
5 801	2 370	Aksjeutbytte		2 223	5 696
16 960	12 904	Renteinntekter		12 632	15 707
25 647	7 991	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	6	8 015	24 726
-560	-1 004	Tap aksjer og grunnfondsbevis	8	-100	-560
-4 310	-1 350	Rentekostnader		-1 035	-4 118
-591	-194	Finanskostnader		-177	-580
42 335	20 376	NETTO FINANSINNEKTER		23 110	48 123
25 764	44 940	ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		43 289	22 856
-3 002	-10 874	Skattekostnad på ordinært resultat	2	-9 223	-94
22 762	34 066	ÅRSRESULTAT		34 066	22 762
		OVERFØRINGER			
		Overført til annen egenkapital	15	34 066	22 762

Balanse pr. 31. desember 2015

(Alle tall i hele tusen)

Konsern		Norges Råfisklag			
2014	2015	Noter	2015	2014	
		EIENDELER			
		Anleggsmidler			
5 887	5 416	2	133		
35 749	49 707	11	9 196	6 824	
		7	134 440	132 934	
34 133	37 192	7	506	460	
25 159	20 583	8	13 681	13 781	
35 127	44 566	10,14,17	31 320	32 916	
136 054	157 463		189 276	186 914	
		Sum anleggsmidler			
		Omløpsmidler			
240 104	293 654	12	293 654	240 104	
14 907	25 554	10,20	19 531	12 965	
115 976	111 329	6	111 329	115 976	
203 911	212 584	6	181 187	172 490	
23 877	55 876	9	38 195	2 447	
598 775	698 998		643 896	543 983	
		Sum omløpsmidler			
734 830	856 461		833 172	730 897	
		SUM EIENDELER			
		EGENKAPITAL & GJELD			
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
		15	11	11	
		Opptjent egenkapital			
530 155	564 221	15	564 210	530 145	
530 155	564 221		564 221	530 155	
		Sum egenkapital			
		Avsetning for forpliktelser			
		2		595	
370				370	
370				965	
		Sum avsetning for forpliktelser			
		Langsiktig gjeld			
3 883	17 588	13			
3 883	17 588				
		Sum langsiktig gjeld			
		Kortsiktig gjeld			
81 024	117 862	21	117 862	81 024	
7 828	12 972	2	12 520	5 426	
68 449	80 752		80 389	68 257	
15 580	26 789	18	26 789	15 580	
27 540	36 277	22	31 390	24 610	
		9		4 879	
200 421	274 652		268 951	199 776	
		Sum kortsiktig gjeld			
734 830	856 461		833 172	730 897	
		SUM EGENKAPITAL & GJELD			
		13	820	1 230	
3 883	17 588	13			
		Sum garantistillelser			

Tromsø, 31. desember 2015
6. april 2016

Paul O. Jensen
Paul O. Jensen

Johnny Caspersen
Johnny Caspersen
Styreleder

Trygve Myrvang
Trygve Myrvang
Adm. direktør

Kjell B. Bakken
Kjell Bjørnar Bakken
Nestleder

Alf Arne Hansen
Alf Arne Hansen

Hans Petter Rasmussen
Hans Petter Rasmussen

Jimmy Tollefsen
Jimmy Tollefsen

John Bjørnholm
John Bjørnholm

Holger Pedersen
Holger Pedersen

Egil Berge
Egil Berge

Charles A. Aas
Charles A. Aas
Ansattes representant

Kontantstrømoppstilling

(tall i hele tusen)

Konsern			Norges Råfisklag	
2014	2015		2015	2014
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
6 050 245	7 006 227	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	7 006 227	6 050 245
16 931	12 888	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	12 632	15 707
18 398	8 923	Innbetalinger knyttet til leieinntekter og andre driftsinntekter	4 878	8 394
-5 578 254	-6 564 193	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	-6 564 193	-5 578 254
-281 483	-335 025	Utbetalinger av offentlige avgifter	-335 025	-281 483
-24 587	-33 229	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	-31 559	-26 862
-54 309	-48 466	Utbetalinger knyttet til lønn og pensjoner	-47 656	-52 260
-2 961	-6 415	Utbetalinger av skatter	-3 004	
-4 874	-1 233	Utbetalinger knyttet til renter og andre finanskostnader	-1 212	-4 699
-4 777	-4 113	Utbetalinger knyttet til bevilgninger	-4 113	-4 777
134 329	35 363	Netto kontantstrøm knyttet til operasjonelle aktiviteter	36 976	126 012
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
16 437	-6 557	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige fordringer	1 262	-1 367
-581	6 335	Inn-/utbetalinger(-) i markedsbaerte aksjer, aksjefond og rentefond	6 189	9 315
-1 332	-17 200	Utbetalinger knyttet til varige driftsmidler	-3 800	-1 332
-15 751	1 067	Inn/utbetalinger(-) knyttet til investeringer i aksjer og grunnfondsbevis		2 431
-1 227	-16 355	Netto kontantstrøm knyttet til investeringsaktiviteter	3 650	9 047
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-1 471	12 992	Inn/utbetalinger(-) knyttet til langsiktig gjeld		
-107 754		Trekk knyttet til kassakreditt 01.01	-2 432	-137 490
		Trekk knyttet til kassakreditt 31.12		2 432
-109 225	12 992	Netto kontantstrøm knyttet til finansieringsaktiviteter	-2 432	-135 059
23 877	31 999	Netto endring i betalingsmidler	38 195	
	23 877	Beholdning av betalingsmidler 01.01		
23 877	55 876	Beholdning av betalingsmidler 31.12	38 195	
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
25 764	44 940	Ordinært resultat før skatt	43 289	22 856
-2 961	-6 415	Periodens betalte skatter	-3 004	
-5 801	-2 370	Aksjeutbytte	-2 223	-5 696
-25 647	-7 991	Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler	-8 015	-24 726
560	1 004	Tap/gevinst(-) aksjer og grunnfondsbevis	100	560
3 287	3 241	Ordinære avskrivninger	1 428	1 365
612	341	Inntekt(-)/kostnad på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	-1 551	-7 253
136 555	-70 441	Økning i kortsiktige fordringer	-60 116	135 456
-9 122	72 953	Endring i kortsiktig gjeld	67 106	-7 609
10 919	-370	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-370	10 919
162	471	Tap på fordringer	334	139
134 329	35 363	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	36 976	126 012

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen. Investeringer med 20–50 % eie av stemmeberettiget kapital og betydelig innflytelse, defineres som tilknyttede selskaper.

Norges Råfisklag eier 100 % av aksjene i Marinvest AS og Fiskernes Hus AS. I tillegg eier selskapet 6 % av andelene i ANS Sjøgata 41/43, hvor resterende 94 % eies av Fiskernes Hus AS. Fiskernes Hus AS eier også 100 % av Kystenes Hus AS. Disse selskapene utgjør konsernregnskapet. Eierinteressene i Stortorget 1 AS og Kirkenesterminalen AS er klassifisert som tilknyttet selskap.

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Egenkapitalmetoden brukes som prinsipp for vurdering og presentasjon av investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapitalen, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte interne gevinster. Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet). I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Driftsinntekter

Lagets driftsinntekter består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter. Driftsinntektene er vurdert til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, og inntektsføres i takt med utførelsen.

Varige driftsmidler og av-/nedskrivninger

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid («knekkpunktmetoden»). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet. Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp. Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer og grunnfondsbevis

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i andre aksjer mv. Utdelinger regnskapsføres i utgangspunktet som finansinntekt, når utdelingen er vedtatt. Hvis utdelingene overstiger andel av opptjent egenkapital

etter kjøpet, føres det overskytende til reduksjon av kostprisen.

Markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond

For kortsiktige investeringer brukes markedsverdi prinsippet. Verdien i balansen tilsvarer markedsverdien av investeringene pr. 31.12. Mottatt utbytte, og realiserte og urealiserte gevinster/tap, resultatføres som finansposter.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikrings-selskap. Selskapet har hovedsaklig innskuddspensjon. De som er med på ytelsespensjon er 2 ansatte som er delvis ufør.

Innskuddsordning

Ved innskuddsordning betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesordning

Livselskapet forvalter ytelsesordningen og fakturer selskapet for årlig premie. Denne kostnadsføres årlig uten å avsette fremtidige forpliktelser eller fond.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare inntektsskatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt består av skatt på alminnelig inntekt og formueskatt. Formueskatt beregnes med 0,3 % av netto ligningsmessige formue og kostnadsføres under andre driftskostnader. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen. Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel

Konsern		Norges Råfisklag		
2014	2015	2015	2014	
Midlertidige forskjeller				
-180	-591	Omløpsmidler	-514	-180
-22 400	-20 380	Anleggsmidler	171	-501
-370		Pensjonsmidler		-370
-22 950	-20 971	Midl. forskjeller som påvirker betalbar skatt	-343	-1 052
3 344	-691	Forskjeller knyttet til verdipapir	-189	3 257
-2 197		Fremførbare skattemessige underskudd		
-21 803	-21 663	Grunnlag for utsatt skatt	-532	2 205
-5 887	-5 416	Utsatt skattefordel(-)/skatteforpliktelse	-133	595
27 %	25 %	Anvendt skattesats	25 %	27 %

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

2014	2015	Grunnlag for betalbar skatt	2015	2014
25 764	44 940	Resultat før skattekostnad	43 289	22 856
-12 504	112	Permanente forskjeller	-3 378	-20 280
13 260	45 051	Grunnlag for skattekostnad på årets resultat	39 911	2 576
9 108	-1 979	Endring i midlertidige forskjeller	-709	10 895
	-2 197	Fremførbart ligningsmessig underskudd		
22 368	40 876	Grunnlag betalbar skatt	39 202	13 471

Konsern		Norges Råfisklag			
2014	2015	2015	2014		
Fordeling av skattekostnaden					
6 039	11 036	Skatt på alminnelig inntekt	27 %	10 585	3 637
-3 038	471	Endring i utsatt skatt		-728	-3 544
	-633	Avsatt for mye betalbar skatt tidl.år		-633	
3 001	10 874	Årets skattekostnad		9 223	94
6 039	11 036	Skatt på alminnelig inntekt	27 %	10 585	3 637
1 789	1 936	Formueskatt	0,3 %	1 936	1 789
7 828	12 972	Årets betalbare skatt		12 520	5 426

Note 3 Driftsinntekter

Omsetning gjennom laget presenteres for informasjonsformål på linje over driftsinntekter. Omsetningen representerer alle førstehåndsomsatte marine ressurser foretatt i Norges Råfisklagets geografiske virkeområde.

Lagets driftsinntektene består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter. Lagsavgiften beregnes av omsetningsverdien for landet fisk, og er en avgift vedtatt av årsmøtet og godkjent av Nærings- og fiskeridepartementet.

2015	Avgiftssats	Norge	Utland	Sum
Omsetning		7 766 926	1 964 615	9 731 541
Lagsavgift				
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	1,20 %	53 028	1 262	54 290
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	0,90 %	27 704	11 561	39 266
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,40 %	888	2 275	3 162
Sum lagsavgift		81 620	15 098	96 718

2014	Avgiftssats	Norge	Utland	Sum
Omsetning		6 487 132	1 436 748	7 923 880
Lagsavgift				
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	0,95 %	34 504	567	35 071
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	0,73 %	19 540	6 687	26 227
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,30 %	415	1 383	1 798
Sum lagsavgift		54 458	8 637	63 096

Leieinntekter i konsernregnskapet og andre driftsinntekter er inntektsført i henhold til opptjeningsprinsippet. En vesentlig del av andre driftsinntekter er inntektsført tjenestesalg for arbeid knyttet til inndragning av fanstverdi for overfisket kvote og andre overtredelser samt netto gevinst knyttet til avkastning for Råfisklagskortet som er et egenutviklet betalingskort tilbudt fiskere. I tillegg er det leid ut ressurser til Norges Råfisklags eiendomsselskap.

Konsern			Norges Råfisklag	
2014	2015		2015	2014
6 940	7 434	Tjenestesalg inndragning fangstverdi	7 434	6 940
1 709	53	Gevinst Råfisklagskortet	53	1 709
980	1 586	Utleie av arbeidskraft	2 540	1 776
1 171	1 171	Gevinst salg av transportmidler	1 171	311
1 323	2 038	Andre driftsinntekter	246	894
12 123	12 283	Sum	11 444	11 629

Note 4 Bevilgninger

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i Norges Råfisklags distrikt. Det gis også støtte til utadrettede tiltak. Videre er Norges Råfisklag delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også studiestøtte som kan relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike

utvalg til disse formål. Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder bevilgninger.

	2015	2014
Styrets bevilgninger	3 501	3 145
Markedsrådets bevilgninger	850	1 182
Sum bevilgninger	4 351	4 327

Note 5 Pensjonskostnader

Selskapet og konsernet har pensjonsordninger som omfatter i alt 63 personer. Pensjonsordningen er en innskuddsordning. Innskuddspensjonsordningen forvaltes av livselskap, og det betales premie for ansatte med inntil 7 % av lønn inntil 7,1 G og 25,1 % av lønn utover 7,1 G. I tillegg har selskapet en ytelsesordning for to ansatte som gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Forpliktelsene knyttet til pensjonsordningene er dekket gjennom forsikringsselskap, og finansieres over drift. Da de to ansatte er delvis uføre er det ikke anledning å lukke ytelsesordning for disse. Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Pensjonskostnad	2015	2014
Ytelsesbasert pensjonskostnad	191	22 053
Innskuddsbasert pensjonskostnad	3 938	329
Pensjonskompensasjon	1 992	
Annen pensjonskostnad	705	807
Sum pensjonskostnad	6 826	23 189

Det er kun en forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder pensjonskostnader. Dette gjelder en ansatt hvor pensjonskostnad er kr 39 tusen.

Makro-bilde av fiskerist fra kvitlaks.
Foto: Lillian Hansen

Note 6 Markedsbaserte aksjer, aksjefond og rentefond

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder markedsbaserte aksjer og aksjefond.

Markedsbaserte aksjer og aksjefond			
Selskaps navn:	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Orkla ASA a-aksjer	20 000	2 227	1 387
Frontline Ltd	10 000	1 701	258
Global Eiendom Utbetaling 2007 AS	98 039	555	136
Sum aksjer egen forvaltning		4 483	1 781
Sparebanken Nord-Norge Forvaltning		6 137	3 763
Sum aksjer		10 620	5 543

Selskaps navn:	Kostpris	Bokf.verdi
Realkapital EUR Opportunity Inv ord.	498	127
Storebrand Privat Investor ASA	756	
Global Infrastruktur I AS	955	1 151
Landkreditt Kina	3 003	3 783
Aberdeen Eiendom	1 116	174
NLI Eiendomsinvest AS	2 800	1 838
Prime Office Germany AS	1 280	233
Ringnes Park Senter AS	610	27
Omega Kombi	4 758	7 779
Pareto Nordic Alpha Class A	2 500	2 974
Sum aksjefond egen forvaltning	18 275	18 085
Danske Capital forvaltning	21 716	30 574
Sparebanken Nord-Norge forvaltning	20 878	29 534
Nordea forvaltning	21 262	27 593
Sum aksjefond	82 131	105 786
Sum aksjer og aksjefond	92 751	111 329

Markedsbaserte rentefond

Konsern			Norges Råfisklag	
Kostpris	Bokført verdi	Selskaps navn	Kostpris	Bokført verdi
10 807	10 592	DnB Frn rente		
5 000	5 164	DnB Aktiv 10		
11 093	10 646	Nordea Plan Rente		
5 000	4 995	Nordea Plan Kombi		
1 000	1 119	Sparebank 1 SMN 10/	1 000	1 119
2 002	3 991	Danske Bank Obligasjon	2 002	3 991
34 902	36 508	Sum obligasjoner egen forvaltning	3 002	5 111
53 606	51 297	Sparebanken Nord-Norge forvaltning	53 606	51 297
18 950	18 336	Nordea forvaltning	18 950	18 336
107 457	106 141	Sum obligasjoner	75 558	74 744
64 850	65 535	Danske Capital forvaltning	64 850	65 535
33 354	33 027	Nordea forvaltning	33 354	33 027
98 205	98 562	Sum obligasjonsfond	98 205	98 562
2 012	2 005	Danske Invest Norsk Likviditet (forvaltning)	2 012	2 005
6 107	5 877	Nordea likviditet (forvaltning)	6 107	5 877
8 119	7 881	Sum pengemarkedsfond	8 119	7 881
213 782	212 584	Sum rentefond	181 882	181 187

Verdiendring av markedsbaserte omløpsmidler fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag	
2014	2015		2015	2014
-13 390	-23 423	Tidligere års verdiendring aksjer og -fond	-23 423	-13 390
23 423	18 597	Årets verdiøkning av aksjer og aksjefond	18 597	23 423
-7 170	-2 884	Tidligere års verdiendring rentefond	-2 797	-7 305
2 884	375	Årets verdiendring av rentefond	878	2 797
5 746	-7 334	Netto urealisert gevinst/tap(-)	-6 744	5 525
5 560	10 140	Gevinst salg av aksjer og aksjefond	10 140	5 560
2 607	2 978	Renter obligasjoner	2 978	2 607
11 153	2 517	Gevinst salg av rentefond	1 951	10 453
580	-309	Netto valutagevinst/-tap(-) plassering i verdipapirer	-309	580
19 901	15 326	Netto realisert gevinst	14 760	19 201
25 647	7 991	Verdiendring av markedsbaserte OM	8 015	24 726

Note 7 Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap

Investeringene i datterselskap og tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Norges Råfisklag						
Selskap	EK-and.1.1	Res.andel	Utbytte	Kjøp/Salg	EK-and 31.12	Eierandel
Datterselskap						
Fiskernes Hus AS	75 873	3 188	0	0	79 061	100 %
Marinvest AS	57 062	-1 683	0	0	55 379	100 %
Sum datterselskap	132 934	1 505	0	0	134 440	
Tilknyttede selskap						
ANS Sjøgata 41/43	460	46	0	0	506	6 %
Sum tilknyttede selskap	460	46	0	0	506	
Konsern						
Tilknyttede selskap						
Kirkenesterminalen AS	4 882	-318	0	0	4 564	43 %
Stortorget 1 AS	29 250	-23	0	3 400	32 627	40 %
Sum tilknyttede selskap	34 133	-341	0	3 400	37 192	

Note 8 Aksjer og grunnfondsbevis

Norges Råfisklag			
Selskaps navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris
Sparebanken Nord-Norge	403 584	20 179	10 599
Lytix Biopharma AS	3 300	14	508
Eierselskapet Fiskeribladet Fiskaren AS	1 670	1 670	2 390
Diverse selskap			196
Sum aksjer og grunnfondsbevis			13 693
Akkumulerte avskrivninger 31.12			-12
Bokført verdi			13 681
Konsern			
Selskaps navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris
Sparebanken Nord-Norge	403 584	20 179	10 599
Lytix Biopharma AS	3 300	14	508
Eierselskapet Fiskeribladet Fiskaren AS	1 670	1 670	2 390
Værøy Fryselager AS	100	100	100
Calanus AS	438	44	2 880
Norinno Invest AS A-aksjer	823	823	823
Norinno Invest AS B-aksjer	83	83	83
Kristiansund Fryseri AS	825	825	950
Båtsfjord Sentralfryselager AS	20	100	100
Hammerfest Fryseri AS	938	938	910
Dualog AS	930	93	1 353
Kap Nord Fond AS	1 909	1 909	1 947
Diverse andre selskap			196
Sum aksjer og grunnfondsbevis			22 838
Akkumulerte avskrivninger 31.12.			-2 256
Bokført verdi			20 583

Tap/gevinst på anleggsaksjer

Konsern		Norges Råfisklag	
2014	2015	2015	2014
0	947		
560	57	100	560
560	1 004	100	560

Note 9 Bundne bankinnskudd, trekkrettigheter				
Konsern			Norges Råfisklag	
2014	2015	Bundne bankinnskudd	2015	2014
21 373	53 313	Betalingsmidler	35 748	
2 504	2 563	Skattetrekksmidler	2 447	2 447
23 877	55 876	Sum betalingsmidler/skattetrekk	38 195	2 447
Trekkrettigheter				
250 000	250 000	Ubenyttet kassekreditt	250 000	245 121

Note 10 Tap på fordringer/utlån				
Konsern			Norges Råfisklag	
Avsetning 01.01	Avsetning 31.12		Avsetning 01.01	Avsetning 31.12
180	257	Tap på kortsiktige fordringer	180	180
178	178	Tap på utlån	178	178
	77	Endring tapsavsetning		0
	466	Konstaterte tap 2015		429
	544	Netto kostnadsført 2015		429

Foto: Benedicte Nielsen

Note 11 Varige driftsmidler**Norges Råfisklag**

	Transportmidler	Driftsløsøre	Fast eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	4 111	12 925	3 586	20 623
Tilgang	1 100	3 393	0	4 493
Avgang	1 071	9 049	334	10 454
Anskaffelseskost 31.12.	4 141	7 270	3 252	14 662
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	1 912	3 554	0	5 466
Balanseført verdi 31.12.	2 229	3 716	3 252	9 196
Årets avskrivninger	674	754	0	1 428
Forventet økonomisk levetid	5 år	3–10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Konsern

	Transportmidler	Driftsløsøre	Innredning	Fast eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	4 111	13 051	-	120 916	138 079
Tilgang	1 100	3 919	10 310	2 563	17 892
Avgang	1 071	9 049	-	334	10 454
Anskaffelseskost 31.12.	4 141	7 922	10 310	123 145	145 518
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	1 912	3 711	187	90 000	95 810
Balanseført verdi 31.12.	2 229	4 211	10 123	33 145	49 707
Årets avskrivninger	674	785	187	1 595	3 241
Forventet økonomisk levetid	5 år	3–10 år	25 år	25–50 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Fast eiendom består av næringsbygg for utleie, tomter og fritidseiendommer. Tomter og fritidseiendommer avskrives ikke, mens næringsbyggene avskrives med 4 % årlig. Det benyttes lineære avskrivninger av anskaffelseskost. Fiskernes Hus AS og ANS Sjøgata 41/43 eier næringsbyggene.

Spesifikasjon av fast eiendom

Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokført verdi
Stortorget 2, Tromsø	21 571	21 495	107	183
Sjøgata 41/43, seksjon 1, Tromsø	6 037	5 726	785	1 095
Sjøgata 39, Tromsø	31 398	17 426	454	14 427
Fiskergt. 22, Svolvær	32 488	25 528	1 217	8 178
Sjøgata 41/43, seksjon 2, Tromsø	25 836	19 826		6 010
Forretningseiendom	117 330	90 000	2 563	29 893
Fritidseiendom				
Fritidseiendommer	2 957	0	0	2 957
Diverse tomter	295	0	0	295
Fritidseiendom	3 252	0	0	3 252
Sum fast eiendom	120 582	90 000	2 563	33 145

Det er en merverdi knyttet til næringsbygget i Sjøgata 41/43 seksjon 2 på 5,36millioner som vedrører merverdi knyttet til konsernets kjøp av andelene i ANS Sjøgata 41/43.

Note 12 Tilgode fiskekjøpere

Ved førstehåndsomsetning av marine ressurser, skjer oppgjør for fangst gjennom Norges Råfisklag SA ved at verdien av fangsten avregnes og utbetales til fiskerne samt faktureres og innkreves fra fiskekjøperne. Fiskekjøperne gis en kredittid på 14 dager. Tilgode fiskekjøpere er fordringer knyttet til denne oppgjørsordningen. Det er et vilkår for å kunne kjøpe fisk at det er stillet tilstrekkelig og betryggende sikkerhet for mottatt fangst.

Det er etablert ulike ordninger for garantistillelse fra fiskekjøper. Garantistillelsene er i hovedsak individuelle. I tillegg er det tidligere etablert et kollektivt garantifond som kan benyttes til å dekke tap på fordringer for de fiskekjøpere som deltar i denne kollektive ordningen.

	2015	2014
Til gode fiskekjøpere	293 655	240 104
Følgende sikkerheter er stilt ved utgangen av regnskapsåret:		
Individuelle bankgarantier (individuell)	411 982	361 210
Kredittforsikring (individuell)	263 100	191 900
Innbetalt depositum (individuell)	94 126	87 445
Garantifond felles (kollektiv)	31 018	30 454
Sum sikkerhet	800 225	671 009

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet når det gjelder tilgode fiskekjøpere.

Note 13 Pantelån, pantstillelser og garantistillelser

Av konsernets gjeld er kr 17,588 mill sikret ved pant i eiendom. Pantelånet avdras med kr 1,59 mill. årlig, hvor gjenstående avdragstid er på 14,5 år. Norges Råfisklag har stillet garanti for følgende:

Konsern		Norges Råfisklag	
2014	2015	2015	2014
	Garanti overfor deltakerne i ANS Sjøgata 41/43	820	1 230
	Sum garantistillelser	820	1 230

Note 14 Mellomværende med konsernselskap og tilknyttet selskap

Konsern		Norges Råfisklag	
2014	2015	2015	2014
	Fiskernes Hus AS	371	145
	Kystens Hus AS	93	1 002
	Marinvest AS	9	0
	Stortorget 1		
	Sum tilgode Norges Råfisklag	473	1 147

Note 15 Egenkapital

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 11 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåtrederne Forbund basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifisering over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

Norges Råfisklag og konsern			
Årets endring i egenkapital	Andelskapital	Annen EK	Sum EK
Egenkapital 01.01.	11	530 145	530 155
Årets resultat		34 066	34 066
Egenkapital 31.12.	11	564 210	564 221

Note 16 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 62 ansatte fordelt på 59,7 årsverk. Lønnskostnadene i laget kan spesifiseres som herunder:

Konsern		Norges Råfisklag		
2014	2015		2015	2014
38 756	38 425	Lønnskostnader	37 552	37 798
3 103	2 943	Arbeidsgiveravgift	2 856	3 008
22 407	6 865	Pensjonskostnader	6 826	22 382
209	57	Øvrige personalkostnader		182
64 476	48 289	Sum lønnskostnader	47 234	63 371
60	60	Sysselsatte årsverk i regnskapsåret har vært	59	58

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret	Kontrollkomite
Lønn	1 490	1 836	234
Pensjonsutgifter	74	126	14
Annen godtgjørelse	15	12	

Lån til daglig leder på kr 960 tusen har gjenstående nedbetalingstid på 8 år. Rentesatsen er lik normalrentesatsen fastsatt av Stortinget og har i 2015 vært som følger: 1.1-28.2: 2,5 %, 1.3-30.4: 2,9 %, 1.5-3.6: 2,8 % og 1.7-31.12: 2,7 %.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	Norges Råfisklag	Konsern
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	356	505
Skatte- og avgiftsrådgivning	35	77
Sum	391	581

Note 17 Langsiktige fordringer

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Maksimalt lånebeløp er 100 % av lånetakst og ikke høyere enn kr 2.200.000 pr ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 30 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. Rentesatsen er lik normalrentesatsen fastsatt av Stortinget og har i 2015 vært som følger: 1.1-28.2: 2,5 %, 1.3-30.4: 2,9 %, 1.5-3.6: 2,8 % og 1.7-31.12: 2,7 %. I tillegg er det gitt lån til datterselskapet Kystens Hus AS som er renteberegnet med 3 mnd Nibor +1,8 %. Herunder følger en spesifisering over saldo på utlån.

Konsern		Norges Råfisklag		
2014	2015		2015	2014
1 080	960	Lån adm.direktør	960	1 080
31 301	29 825	Lån gitt øvrige ansatte (40)	29 825	31 301
		Lån datterselskap	713	713
1 680	10 280	Lån tilknyttet selskap		
1 245	3 679	Lån andre		
35 306	44 744	Sum lån	31 498	33 094
-178	-178	Avsetning til tap	-178	-178
35 127	44 566	Sum langsiktige fordringer	31 320	32 916

Note 18 Inntrukne midler

Inntrukne midler er overtredelser av havressurslovens og råfisklovens bestemmelser. Ved overtredelser, faktureres fiskerne og fordringene som oppstår motregnes i senere oppgjør for fangst eller kreves innbetalt. Ubetalte fordringer ved utgangen av regnskapsåret er ikke inkludert i netto inntrukne midler. Midlene administreres av laget og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt ordninger som tilskudd til føring av fisk. Regnskap over inntrukne midler rapporteres årlig til Nærings- og fiskeridepartementet og de godkjenner også dekning av kostnader til kontrollarbeid. Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet og følgende oppstilling viser oversikt over inntrukne midler:

	2015	2014
Inngående balanse 1.1	15 580	11 361
Inntrukket i år	18 642	11 159
Omkostninger/tilskudd etc		
Anvendt til lagets kontrollaktivitet (se note 3)	-7 434	-6 940
Inntrukne midler 31.12	26 789	15 580

Note 19 Transaksjoner med nærstående parter

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 16, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 14. Følgende transaksjoner er foretatt til selskapssets eierorganisasjoner for 2015:

	2015	2014
Tjenestekjøp for oppnevning til årsmøte i Norges Råfisklag	1 000	1 000
Støtte til utadrettede tiltak	609	
Støtte til drift og investering i Velferdsstasjoner	597	581
Prosjektsamarbeid (herunder miljøsertifisering og miljørådgiver)	597	487
Sum overføringer til eierorganisasjonene	2 803	2 068

Konsernets transaksjoner med øvrige nærstående parter:

Konsern		Norges Råfisklag	
Tjenestesalg	Tjenestekjøp	Tjenestesalg	Tjenestekjøp
	<i>Datterselskap</i>		
	Fiskernes Hus AS	954	2 634
	<i>Andre selskap</i>		
169	Fiskarlaget Nord		
	107 Norges Fiskarlag		

Note 20 Andre kortsiktige fordringer

Konsern		Norges Råfisklag	
2014	2015	2015	2014
407	10	9	407
427	420	420	427
		0	433
1 816	465	465	1 816
	8 240	8 240	0
5 485	1 407	1 344	5 448
6 953	15 603	9 566	4 614
-180	-591	-514	-180
14 907	25 554	19 531	12 965

Note 21 Skyldig fiskere

Ved førstehåndsomsetning av marine ressurser, skjer oppgjør for fangst gjennom Norges Råfisklag SA ved at verdien av fangsten avregnes og utbetales til fiskerne samt faktureres og innkreves fra fiskekjøperne. Oppgjørstid for fiskerne er 15 dager.

Omsetningen i desember varierer fra år til år, og det vil derfor oppstå reduksjon eller økning i skyldig fiskere avhengig av omsetningsstørrelsen siste uker av regnskapsåret. Dette synliggjøres også på fordringene knyttet til fiskekjøperne, jfr note 12.

Norges Råfisklag garanterer oppgjør til fiskerne uavhengig om fiskekjøperne kan betale for fakturert fangst.

Note 22 Annen kortsiktig gjeld

Konsern		Norges Råfisklag	
2014	2015	2015	2014
2 366	5 226	5 226	2 366
5 257	6 488	6 488	5 257
921	3 496	3 496	921
4 088	4 123	4 123	4 088
9 443	10 993	6 203	6 597
4 072	4 319	4 222	3 988
1 393	1 632	1 632	1 393
27 540	36 277	31 390	24 610

Kontrollkomitéens beretning

I beretningsåret 2015 har kontrollkomitéen gjennomført kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Kontrollkomitéen har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Styrets beretning for 2015 er gjennomgått og det er gjennomført statusmøter med Råfisklagets ledelse.

Kontrollkomitéen konstaterer at AU har lagt opp til regulering av hvalfangsten som er søkt tilpasset vedtak fattet i årsmøtet 2015. Administrasjonen har forklart en mulig regulering ut ifra vanskelig avsetningssituasjon for vågehval.

Kontrollkomitéen har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med Norges Råfisklags vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av årsmøtet. Styret har fulgt opp årsmøtets vedtak i aktuelle saker.

Etter det kontrollkomitéen har erfart har både styret og administrasjonen utført et godt arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt.

Kontrollkomitéen innstiller for årsmøtet å godkjenne styrets årsberetning for 2015.

Tromsø 28. april 2016

Henrik Henriksen
Henrik Henriksen

Geir Roger Benonisen
Geir Roger Benonisen

Ole Morten Fjukstad
Ole Morten Fjukstad

Revisors beretning

Til årsmøte i Norges Råfisklag SA

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Råfisklag SA som består av selskapsregnskap, som viser et overskudd på kr 34 065 705, og konsernregnskap, som viser et overskudd på kr 34 065 705. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Norges Råfisklag SA' finansielle stilling per 31. desember 2015 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Tromsø, 7. april 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor

Virksomhetsrapport

Viktige arter/produkter

Torsk	45	Kongekrabbe	62
Hyse	54	Snøkrabbe	63
Sei	56	Taskekrabbe	65
Reker	58	Vågekval	66
Blåkveite	60	Sjølprodusert tørrfisk	67

Hovedtall for omsetning

Norges Råfisklag er fiskernes egen salgsorganisasjon og driver en velfungerende, moderne markedsplass for bærekraftig villfangnet norsk sjømat. Råfisklagets distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Etter andel av samlet verdi, er de viktigste artene som ble omsatt i Råfisklagets distrikt i 2015; torsk (58 %), reker (11 %), hyse (10 %) og sei (7 %).

Råfisklagets virksomhet omfatter førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i havressursloven. Omsetningen inkluderer fangster både fra norske og utenlandske fiskefartøy. De utenlandske fartøyene er hovedsakelig russiske trålere.

I 2015 endte den samlede verdien av fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag på 9.732 millioner kroner. Dette er den høyeste totalverdien i Råfisklagets historie både i løpende kroner og inflasjonskorrigert til 2015-kroneverdi. Forrige topp omregnet til 2015-kroner var 8.965 millioner kroner i 1999 (6.560 millioner i løpende kroner i 1999).

Verdien på omsetningen i 2015 økte med 1.808

millioner kroner eller 23 % fra 7.924 millioner i 2014. Økningen var 1.280 millioner kroner (20 %) for norske fiskere og 528 millioner kroner (37 %) for utenlandske fiskere. De utenlandske fangstene utgjorde 20 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2015 – en oppgang fra 18 % i 2014.

I 2015 ble det i Råfisklagets distrikt innrapportert et fangstkvanntum på 1.036.000 tonn rund vekt. Dette er andre år på rad i Råfisklagets historie med fangst på over 1 million tonn. Kvantumet i 2015 er 22.000 tonn eller 2 % lavere enn i rekordåret 2014 da omsetningen var 1.058.000 tonn.

De ti siste årene er et stort kvantum krill inkludert i omsetningstallene. Fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt har drevet et betydelig fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene produseres om bord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Slik fangst og omsetning av krill kommer inn under fiskesalgslagsloven og fiskesalgslagenes enerett til omsetning. Fra 2011 ble også alger (tare) høstet i norske farvann innlemmet i den organiserte omsetningen som Råfisklaget har ansvaret for. I nedre del av tabell 7 er krill

Tabell 6: Total omsetningsverdi med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2006–2015 (millioner kroner og prosent)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totalverdi	5.872	6.586	6.158	5.163	5.671	6.954	6.919	6.328	7.924	9.732
Norske fartøy verdi	4.617	5.074	4.782	4.186	4.746	5.779	5.771	5.391	6.487	7.767
Utenlandske fartøy verdi	1.255	1.512	1.376	977	925	1.175	1.148	937	1.437	1.965
Norske fartøy (%)	79	77	78	81	84	83	83	85	82	80
Utenlandske fartøy (%)	21	23	22	19	16	17	17	15	18	20

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Tallene som fremgår av denne årsberetningen er basert på avstemte årskvantum og -verdier for fangster omsatt på første hånd mellom fiskere og kjøpere i Norges Råfisklags distrikt, men også for fangster som på annen måte kommer inn under fiskesalgslagets enerett til omsetning av villlevende marine ressurser. Omsetningen omfatter i all hovedsak torskefisk, skalldyr, bløtdyr, alger, kval mv. levert av norske og utenlandske fiskefartøy på strekningen fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Unntak fra dette er angitt.

Tallene i virksomhetsrapporten kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette har blant annet sammenheng med at det tar tid før endelige avstemte tall foreligger for omsetning og eksport. Det blir foretatt korreksjoner med tilbakevirkende kraft både av Statistisk sentralbyrå/Norges sjømatråd, Fiskeridirektoratet og fiskesalgslagene. Av fiskesalgslagene blir det blant annet foretatt registreringer (korreksjoner) når lagrede ombordfrysede fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

og alger holdt utenfor av hensyn til sammenligning med tidligere år.

De ti siste årene har det vært en relativt stabil fordeling mellom hva norske og utenlandske fiskefartøy har omsatt av fangst på første hånd i Råfisklagets distrikt. Den laveste andelen utenlandsk råstoff hadde vi i 2013 med 17 % av totalkvantumet. Etter dette har utenlandske fartøys andel økt igjen til 21 % i 2014 og 24 % i 2015.

Det totale kvantumet fra norske og utenlandske fartøy, krill og alger (tare) holdt utenom, besto i 2015 av 53 % ferskt og 47 % ombordfrost råstoff. Dette er sammenlignbart med 2014 da ferskandelen var 54 %. Ser vi de norske landingene for seg, så var fordelingen 68 % ferskt og 32 % ombordfrost både i 2015 og 2014. Utenlandske fiskefartøy leverte 94 % ombordfrost fangst både i 2015 og 2014.

Vel 150.000 sluttседler (enkeltfangster) ble meldt inn til Råfisklaget i 2015. Det var 5.338 fartøy som sto bak disse landingene. Av disse var 90 utenlandske. På landsiden var

194 registrerte fiskekjøpere og 66 mottaksstasjoner med anlegg i Råfisklagets distrikt i aktivt kjøp. Sammenlignet med 2014 viser tallene for 2015 vel 8.000 færre enkeltfangster, 140 flere fartøy (herav 18 flere utenlandske), 9 flere kjøperanlegg og 2 flere mottaksstasjoner.

Mer om antall fartøy: Antallet registrerte fartøy som leverte fangst i Råfisklagets distrikt økte i perioden 2012-2015. I det enkelte år var det henholdsvis 4.434, 4.859, 5.198 og nå sist 5.338 fartøy. Oversikten for 2015, splittet opp i viktigste undergrupper, viser 4.171 fiskefartøy og 1.145 fritidsfiskefartøy. Økningen de siste årene skyldes at fritidsfartøy nå blir registrert enkeltvis og ikke som gruppe. I 2013 var det en økning i antall fritidsfiskefartøy med 661, i 2014 en økning med 295 og nå sist i 2015 en økning med 39. Til sammen har antallet registrerte fritidsfiskefartøy økt med 995 over 3 år. Antallet fiskefartøy ble redusert med 240 i 2013, men har etter dette hatt en økning igjen med 41 i 2014 og 101 i 2015. Over 3 år er det til sammen registrert en nedgang på 98 fiskefartøy.

Kvantums- og verdiutvikling

De samlede landingene av fisk i Råfisklagets distrikt gikk ned med 52.400 tonn (7 %) fra 2014 til 2015. Verdien av fiskelandingene gikk i samme periode opp med 1.038 millioner kroner (15 %). Viktige forklaringer til dette er at landingene av torsk gikk ned med 60.800 tonn (11 %) og at kvantumet ble kompensert med økning for hyse og sei med henholdsvis 3.900 tonn (4 %) og 900 tonn (1 %). Fra 2014 til 2015 økte samlet verdi for torsk med 859 millioner kroner (18 %), det ble økt verdi for sei med 135 millioner kroner (24 %), mens det for hyse ble en nedgang i verdi med 56 millioner kroner (5 %).

Fangstgruppen skalldyr og bløtdyr fikk fra 2014 til 2015 en økning på 22.500 tonn (82 %) og 766 millioner kroner (103 %) i verdi. Forklaringen til økningen er først og fremst en betydelig økning av rekelandingene med 16.200 tonn (92 %) og at det i 2015 også ble landet ca. 500 tonn mer kongekrabbe og hele 5.300 tonn mer snøkrabbe enn i 2014. Verdiøkningen for reker utgjorde nesten 571

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2006–2015 (tonn rund vekt og prosent)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt kvantum*	561.000	596.000	579.000	592.000	750.000	844.000	892.000	948.000	1.058.000	1.036.000
Totalt kvantum uten krill og alger*	552.000	543.000	516.000	535.000	635.000	686.000	712.000	731.000	788.000	758.000
Herav norske fartøy kvantum	436.000	412.000	395.000	425.000	515.000	546.000	575.000	605.000	619.000	578.000
Herav utenlandske fartøy kvantum	116.000	131.000	121.000	110.000	120.000	140.000	137.000	126.000	169.000	180.000
Norske fartøy (%)	79	76	77	79	81	80	81	83	79	76
Utenlandske fartøy (%)	21	24	23	21	19	20	19	17	21	24

* Krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten

Krill fra Sørishavet: Kvantumstallene for norske fartøy og totalt kvantum må sees i lys av at det i perioden 2006–2015 i det enkelte år ble omsatt henholdsvis 9, 53, 63, 57, 115, 79, 105, 124, 167 og 169 tusen tonn med krill. Krillen gjør mindre utslag i førstehåndsverdi, med en beskjeden verdi de samme årene på 3, 17, 20, 18, 37, 26, 34, 44, 59 og 60 millioner kroner.

Alger (tare) fra norske farvann: Kvantumstallene for norske fartøy og totalt kvantum må sees i lys av at det i perioden 2011–2015 i det enkelte år ble omsatt henholdsvis 79, 75, 93, 103 og 108 tusen tonn med alger. Algene gjør som krillen mindre utslag i førstehåndsverdi, med en beskjeden verdi de samme årene på 15, 14, 19, 23 og 25 millioner kroner.

Foto: Benedicte Nielsen

millioner kroner (125 %), for kongekrabbe 53 millioner kroner (40 %) og for snøkrabbe 139 millioner kroner (131 %).

Fangst av småkval gikk ned med 77 tonn (9 %) i kvantum og 2 millioner kroner (7 %) i verdi fra 2014 til 2015.

Restråstoff som produktgruppe endte i 2015 med et samlet kvantum på 25.000 tonn, en økning med 3.600 tonn (17 %) fra 2014. Verdien av restråstoffet utgjorde 84 millioner kroner i 2015, en økning med 5 millioner kroner (6 %) fra 2014.

Omsetningen i 2015 fordelte seg slik på de ulike fangstgruppene (2014-tall i parentes):

Fisk	707.500 tonn (759.900)	8.022 millioner kroner (6.984)
Skalldyr/bløtdyr*	49.900 tonn (27.400)	1.513 millioner kroner (747)
Småkval	794 tonn (871)	27 millioner kroner (29)
Restråstoff	25.000 tonn (21.400)	84 millioner kroner (79)

* Eksklusive krill fra Sørishavet.

Tabell 8: Kvantums-, verdi- og faktisk oppnådd prisendring for fisk, skalldyr/bløtdyr, kval og totalt for omsetningen i Norges Råfisklags distrikt 2014–2015 (prosent)

	Kvantumsendring (%)	Verdiendring (%)	Prisendring (%)
Fisk	- 6,9	+ 14,9	+ 23,4
Sjøtilvirket tørrfisk	- 52,1	- 26,7	+ 53,1
Skalldyr/bløtdyr*	+ 82,0	+ 02,6	+ 11,3
Kval	- 8,8	- 7,9	+ 1,0
Totalt for omsetningen**	- 3,8	+ 23,0	+ 27,8

* Eksklusive krill fra Sørishavet. ** Eksklusive krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norskekysten.

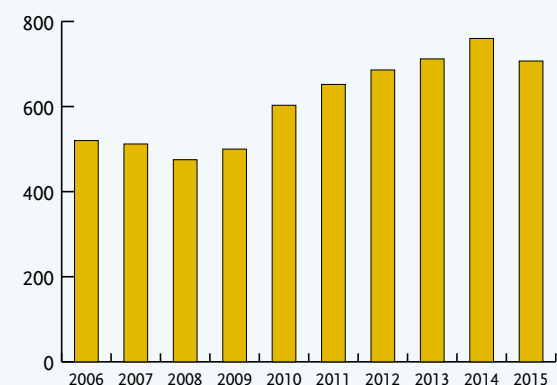

Diagram 3: Kvantumsutvikling fisk 2006–2015 (tusen tonn rund vekt)

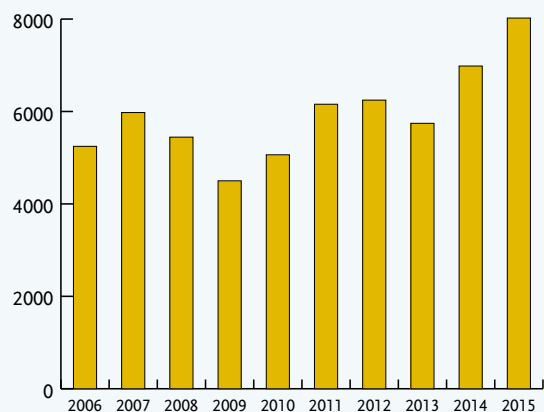

Diagram 4: Verdiutvikling fisk 2006–2015 (millioner kroner)

Tabell 9: Minstepriser for utvalgte fiskearter/vektklasser sløyd uten hode i januar 2014 og januar/desember 2015 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2014	Jan. 2015	Des. 2015
Torsk over 6,0 kg	14,00	16,00	17,00
Torsk 2,5-6,0 kg	11,25	13,50	16,50
Torsk 1,0-2,5 kg	10,25	11,75	15,25
Torsk under 1,0 kg	9,00	10,00	12,50
Hyse over 8 hg, snørefanget	11,00	12,00	12,75
Hyse over 8 hg	8,75	10,00	9,25
Hyse under 8 hg	6,00	7,00	6,50
Sei over 2,3 kg	9,00	10,00	10,50
Sei 1,2-2,3 kg	7,50	9,00	9,50
Sei under 1,2 kg	5,50	7,00	8,25
Kvitlange over 2,0 kg	8,00	8,50	9,50
Brosme over 2,0 kg	8,00	8,50	9,50
Flekksteinbit over 3,0 kg	10,00	10,00	11,50
Blåkveite over 2,0 kg	21,00	21,00	23,50
Blåkveite 1,0-2,0 kg (japankuttet)	19,10	19,10	22,60
Uer, rund over 7,0 hg	9,50	10,00	12,50

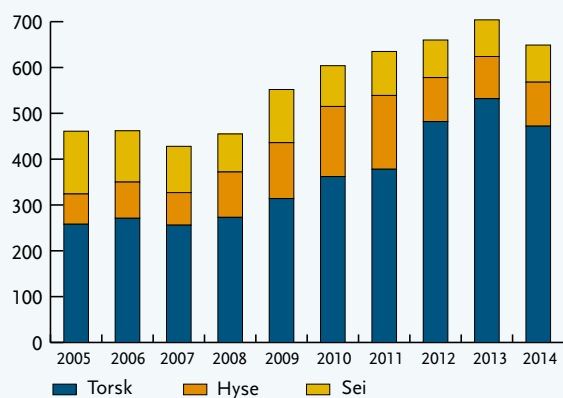

Diagram 5: Kvantumsutvikling torsk, hyse og sei 2006–2015 (tusen tonn rund vekt)

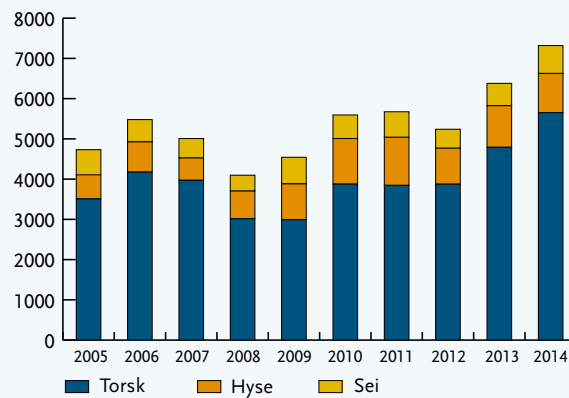

Diagram 6: Verdiutvikling torsk, hyse og sei 2006–2015 (millioner kroner)

Tabell 10: Distriktsvis kvantums- og verdiutvikling i landinger av torsk, sei og hyse – samlet, fordelt på norske og utenlandske fartøy 2011–2015 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År		2011		2012		2013		2014		2015	
		Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.
Finnmark	Kvantum	142	53	151	55	157	48	165	55	155	59
	Verdi	1.216	437	1.260	442	1.162	341	1.449	437	1.750	569
Troms	Kvantum	162	63	178	52	194	59	190	83	166	84
	Verdi	1.700	471	1.706	383	1.791	387	2.109	610	2.241	695
Nordland	Kvantum	157	6	171	13	180	5	186	6	167	2
	Verdi	1.555	57	1.647	111	1.409	43	1.596	43	1.905	17
Trøndelag	Kvantum	5	0	4	0	5	0	6	0	7	0
	Verdi	36	0	30	0	29	0	37	0	51	0
Nordmøre	Kvantum	9	7	7	6	7	5	6	7	5	4
	Verdi	62	61	48	46	44	36	37	63	41	50

Omsetningsformer

Råfisklaget tilbyr fiskere og fiskekjøpere flere ulike salgsopplegg og måter å kjøpe fangster på. Alternativene er i utgangspunktet basert på frivillighet, men tar utgangspunkt i et etablert regelverk og et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare. I hovedsak kan fiskerne selv velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på og det eksisterer ingen kjøplikt. De ulike formene for omsetning er:

Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i Norges Råfisklags distrikt. Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser danner et fundament for denne omsetningen.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten. Denne omsetningen har klare fortrinn når mer enn 5.300 fartøy og ca. 260 kjøperanlegg og mottaksstasjoner skal samhandle.

Lange avstander til alternative kjøpere utelukker ofte auksjon, samtidig som fiskernes tilhørighet ofte medvirker til at de foretrekker å levere lokalt. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det periodevis finnes alternative, kanskje bedre betalende avtakere. Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere vil fortsatt være en hovedomsetningsform, med et åpent og frivillig tilbud om ekstra service og bistand fra Råfisklaget.

Auksjon

Lagerauksjon er en frivillig omsetningstjeneste og -form som tilbys den delen av fiskeflåten som fryser fangstene ombord. Fangstene landes ved nøytrale frysere der kvantum og størrelsessammensetning blir registrert. Dette danner grunnlaget for det tilbudet som presenteres for kjøperne. Fangstene er også tilgjengelige for kjøpere utenfor Råfisklagets distrikt, noe som bidrar til økt konkurranse om råstoffet og dermed bedre priser.

Lagerauksjonene foregår elektronisk via en internetbasert tjeneste.

Kjørlauksjoner er et frivillig tilbud hvor råstoffet blir lagt ut for salg til kjøpere mens fartøyet er på vei fra fangstfeltet.

På grunn av at man i 2001 suspenderte minsteprisene for fryste råreker, foregår denne rekeomsetningen gjennom obligatorisk auksjon, alternativt gjennom formelle langsiktige leveringsavtaler.

Norges Råfisklag tilbyr også fiskeflåten å formidle salg av fangster, der fartøyet oppgir i hvilket område de ønsker å levere, og Råfisklagets salgsmedarbeidere innhenter det beste tilbudet hos kjøpere i dette området. Fartøyet leverer da fangsten i henhold til de opplysningene som er gitt til den kjøperen som gir det beste tilbudet.

Kontraktsalg

Kontraktsalg er en salgsform hvor ombordfrost fangst landes ved nøytrale fryselaagre etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom reder/fisker og kjøper.

Kaisalg

Fiskerne kan etter søknad til Råfisklaget få tillatelse til å selge fisk og skalldyr direkte til forbruker fra båten (kaisalg).

Egenovertakelser

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor et fartøy får godkjenning til å overta egen fangst for å produsere og/eller selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer oftest i tilfeller hvor fangstene er foredlet ombord.

Utenlandske landinger

De utenlandske landingene i Råfisklagets distrikt utgjorde 180.000 tonn til verdi 1.965 millioner kroner i 2015. En topp for de utenlandske landinger hadde vi i 2000 med 184.000 tonn til 2.080 millioner kroner i verdi (2.756 millioner i 2015-kroneverdi). Etter årtusenskiftet gikk de utenlandske landingene gradvis tilbake til 98.000 tonn i 2004, for så fra 2006 og fram til 2013 å variere med årlige kvantum på mellom lavest 110.000 og høyest 140.000 tonn. I 2014 ble det en økning til 169.000 tonn og i 2015 ble resultatet 180.000 tonn.

Totalt 90 ulike utenlandske fartøy leverte fangst i Råfisklagets distrikt i 2015. Dette utgjorde 1.156 enkeltleveranser. Tilsvarende var 72 fartøy med 976 leveranser i 2014. Av fartøyene i 2015 var det 25 som leverte skalldyr, registrert med 214 leveranser. Tilsvarende var 15 fartøy med 93 leveranser i 2014.

Øst-Finnmark: Utenlandske fartøy leverte 29.600 tonn torsk i Øst-Finnmark i 2015. Dette er 6.600 tonn mer enn i 2014. Det ble også levert 5.500 tonn hyse og 1.300 tonn sei, henholdsvis 700 tonn og 1.000 tonn mer enn i 2014.

Vest-Finnmark: I Vest-Finnmark leverte utenlandske fartøy 17.000 tonn torsk i 2015. Dette er 6.300 tonn mindre enn i 2014. Det ble levert 4.000 tonn hyse og 1.100 tonn sei, henholdsvis 1.100 tonn og 400 tonn mer enn i 2014.

Troms: Utenlandske fartøy leverte 68.300 tonn torsk i Troms i 2015. Dette er 1.000 tonn mindre enn i 2014. Det ble levert 11.300 tonn hyse og 4.600 tonn sei, henholdsvis 2.500 tonn mer og 300 tonn mindre enn i 2014.

Tabell 11: Fordeling av verdi på omsetningsformer for norske fartøy, verdi for utenlandske fartøy og samlet omsetningsverdi 2006–2015 (millioner kroner)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	3.131	3.615	3.514	2.685	2.867	3.525	3.609	3.005	3.606	4.418
Auksjon, formidling, kontraktsalg mv.	1.281	1.281	1.087	1.255	1.524	1.950	1.831	2.014	2.344	2.689
Egenovertakelser	205	178	181	246	355	304	331	372	537	661
Sum norske fangster	4.617	5.074	4.782	4.186	4.746	5.779	5.771	5.391	6.487	7.767
Utenlandske fangster	1.255	1.512	1.376	977	925	1.175	1.148	937	1.437	1.965
Samlet omsetningsverdi	5.872	6.586	6.158	5.163	5.671	6.954	6.919	6.328	7.924	9.732

Tabell 12: Antall utenlandske fartøy som landet fangst 2006–2015, herunder antall sluttседler og fartøy med skalldyr

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antall fartøy totalt	133	130	104	106	78	59	52	56	72	90
Antall sluttседler totalt	1.045	1.088	913	877	865	895	829	776	976	1.156
Antall fartøy med skalldyr	12	20	6	6	5	5	7	6	15	25

Vesterålen: I Vesterålen leverte utenlandske fartøy 1.700 tonn torsk i 2015. Dette er 3.100 tonn mindre enn i 2014. Det ble levert 100 tonn hyse og 10 tonn sei, henholdsvis 500 tonn og 290 tonn mindre enn i 2014.

Nordmøre: På Nordmøre leverte utenlandske fartøy 3.200 tonn torsk i 2015. Dette er 2.100 tonn mindre enn i 2014. Det ble også levert 600 tonn hyse og 700 tonn sei, henholdsvis 700 tonn mindre og 100 tonn mer enn i 2014.

Reker: Det årlige rekekvantumet fra utenlandske fartøy har variert mellom 2.000 og 5.300 tonn i perioden 2006-2013. I 2014 endte det på 7.100 tonn, det høyeste kvantumet siden 2002 (8.700 tonn). I 2015 ble det landet 15.700 tonn reker fra den utenlandske flåten, hele 8.600 tonn

eller 121 % mer enn i 2014. Vi må tilbake til 22.500 tonn i 2000 for å finne et større utenlandsk rekekvantum.

Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra russiske trålere.

Omsetning av ombordfrost fisk landet ved nøytrale fryselagre

Fangstene omsettes gjennom NR Auksjon enten via kontrakt, egenovertakelse, leveringsforpliktelse eller via lagets auksjonssystemer. Det er frivillig for rederiene om de vil benytte seg av Råfisklagets web-baserte auksjonssystem – NR Auksjon. Dette bidrar til økt konkurranse ved at flere kjøpere kan ta del i budgivningen. Slike auksjoner gir samtidig kjøperne anledning til å by kun på de fiske-slag og størrelser de har behov for. Dette bidrar til mer skreddersydde innkjøp, og det gir bedre priser til flåten.

Tabell 13: Utenlandske landinger 2006–2015 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	116.000	131.000	121.000	110.000	120.000	140.000	137.000	126.000	169.000	180.000
Verdi	1.255	1.512	1.376	977	925	1.175	1.148	937	1.437	1.965

Tabell 14: Viktige arter landet av utenlandske fartøy 2006–2015 (tonn rund vekt)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Torsk	79.000	87.000	83.000	71.000	76.000	86.000	82.000	91.000	126.000	120.000
Hyse	19.000	28.000	24.000	23.000	29.000	35.000	34.000	17.000	19.000	21.000
Sei	6.000	5.000	5.000	7.000	7.000	7.000	9.000	9.000	7.000	8.000
Reker	2.000	3.000	5.000	4.000	4.000	5.000	5.000	3.000	7.000	16.000

Tabell 15: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger, totalt, for fisk og for enkelte kategorier/anvendelser 2010–2015 (tonn rund vekt)

Utenlandske landinger	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt kvantum	120.000	140.000	137.000	126.000	169.000	180.000
Totalt kvantum fisk	116.000	135.000	132.000	123.000	160.000	158.000
Fersk fisk	500	0	2.300	800	7.700	4.700
Fersk torsk	400	0	2.100	700	7.200	4.400
Ombordfrost sløyd fisk	91.000	107.000	95.000	87.000	99.000	103.000
Ombordfrost sløyd torsk	59.000	69.000	61.000	65.000	77.000	77.000
Ombordfrost filet fisk	23.000	24.000	30.000	31.000	48.000	46.000
Ombordfrost filet torsk	17.000	17.000	19.000	25.000	42.000	38.000

Tabell 16: Distriktsvis fordeling av landinger av fisk fra utenlandske fartøy 2010–2014 (tonn rund vekt)

År	Torsk					Hyse					Sei				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Øst-Finnmark	19.600	19.100	25.200	23.000	29.600	7.600	8.100	4.600	4.800	5.500	100	1.600	1.500	300	1.300
Vest-Finnmark	17.400	17.300	12.400	23.300	17.000	6.900	7.400	3.000	2.900	4.000	1.000	1.200	900	700	1.100
Troms	39.400	33.500	44.700	69.300	68.300	17.800	13.800	8.000	8.800	11.300	5.500	4.800	5.800	4.900	4.600
Vesterålen	4.700	9.200	4.700	4.800	1.700	1.100	3.300	500	1.200	100	200	500	200	300	10
Nordmøre	5.200	3.100	3.700	5.300	3.200	1.900	1.800	700	1.300	600	100	800	700	600	700

Råfisklaget sørger for det praktiske rundt registrering, omsetning og oppgjør.

Størstedelen av den ombordfrysede fisken kommer fra trålere (75 %) og autolinefartøy (20 %). Fartøy som drifter med snurrevad, men også noen garnbåter, står for resten (5 %). Enkelte av de sistnevnte kystfartøyene veksler mellom å levere fersk fisk eller levende fisk til ordinære kjøpere, og ombordfrost fisk til nøytrale fryselagre.

Fangstene losses ved et av de 13 godkjente nøytrale fryselagrene i Råfisklagets distrikt. De nøytrale fryselagrene har en viktig funksjon i distribusjonskjeden mellom fartøy og kjøper. De sørger for korrekt veiing og fyller ut landingssedler, som igjen danner grunnlag for den videre omsetning av fangstene. Landingssedlene overføres elektronisk til Råfisklaget, som forestår omsetningen på vegne av rederiene.

I 2015 ble det totalt omsatt 168.000 tonn ombordfrost fisk fra norske fartøy, en nedgang på 11 % fra 189.000 tonn forrige år. Dette fordelte seg på 630 enkeltfangster,

en nedgang fra 684 i 2014. Totalverdien av denne omsetningen endte på 2.600 millioner kroner i 2015, en oppgang på 5 % fra 2.477 millioner kroner året før. Gode

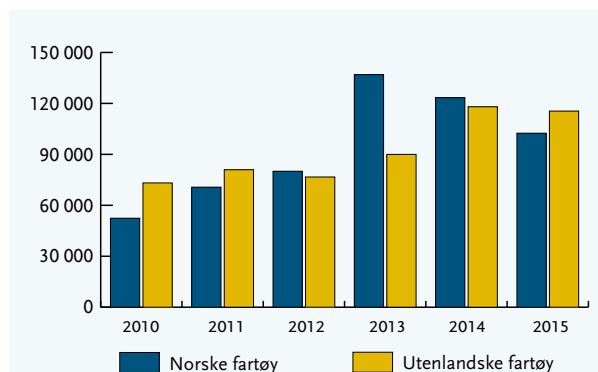

Diagram 7: Utviklingen i kvantum ombordfrost torsk landet ved nøytrale fryselagre fra norske og utenlandske fartøy 2010–2015 (tonn rund vekt)

Tabell 17: Gjennomsnittspriser på auksjon for trålfanget ombordfrost fisk i 2014 og 2015 og i de tre mest aktive månedene i året – oktober, november og desember 2014 og 2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	Gjennomsnittspriser på auksjon				Endring okt.-des. 2014–2015
	Hele 2014	Hele 2015	Okt.-des. 2014	Okt.-des. 2015	
Torsk over 6,0 kg	25,43	26,36	27,96	26,35	- 1,61
Torsk 2,5-6,0 kg	20,54	24,59	22,25	26,03	+ 3,78
Torsk 1,0-2,5 kg	20,18	25,18	21,20	25,40	+ 4,20
Torsk under 1,0 kg	19,40	22,90	20,12	21,98	+ 1,86
Sei over 2,3 kg	15,13	16,12	17,57	15,85	- 1,72
Sei 1,2-2,3 kg	14,91	16,10	16,83	16,19	- 0,64
Sei under 1,2 kg	13,68	14,90	16,22	15,34	- 0,88
Hyse over 8 hg	23,74	16,82	24,22	14,40	- 9,82
Hyse under 8 hg	23,70	15,63	24,25	13,90	- 10,35

Tabell 18: Fordeling av førstehåndsomsatte fangster gjennom Norges Råfisklag, losset ved nøytrale fryselagre 2011–2015 (tonn rund vekt og tusen kroner)

År		Norske					Utenlandske				
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Fisk – tilvirket:	– kvantum	4.400	8.800	5.500	4.700	6.000	24.000	30.300	31.100	47.200	45.700
	– verdi	48.100	100.700	57.300	68.200	107.600	205.700	255.400	247.000	407.800	402.000
Fisk – utilvirket:	– kvantum	157.400	178.900	201.500	184.500	162.500	102.700	93.500	90.600	104.100	107.500
	– verdi	1.775.600	1.795.300	2.079.700	2.409.400	2.500.000	820.100	743.500	618.900	755.600	927.700
Skalldyr:	– kvantum	14.900	9.800	7.500	10.500	16.500	500	700	1.200	5.900	13.100
	– verdi	249.000	170.500	142.300	261.200	510.600	6.000	10.000	23.200	128.200	339.100
Kval:	– kvantum	20	23	75	123	120					
	– verdi	640	740	2.510	4.140	4.060					
Sum:	– kvantum	176.700	197.500	214.600	199.800	185.200	127.200	124.500	122.900	157.300	166.300
	– verdi	2.072.700	2.066.500	2.281.700	2.742.900	3.122.200	1.031.800	1.008.900	889.000	1.291.600	1.668.800

Vi gjør spesielt oppmerksom på at tallene i diagram 7 og tabell 18 kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfrosne fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

og stigende priser, spesielt for torsk, gjennom hele 2015 er forklaringer bak den positive utviklingen av verdien.

2015 startet med små kvantum usolgt fisk på lager, vi så deretter jevnt lossemønster gjennom hele året. Fra oktober til og med desember 2015 ble det omsatt et 5 % høyere kvantum til 10 % høyere verdi enn i samme periode i 2014. Samlet verdi på ombordfrost fisk omsatt i Råfisklagets distrikt i perioden fra og med oktober til og med desember 2015 var på hele 1.149 millioner kroner.

Fangstene som omsettes via NR Auksjon tilbys kjøpere over hele landet. Totalt var det rundt 90 aktive kjøpere i 2015. Noen av de største kundene kjøpte for over 200 millioner kroner. Stor torsk går gjerne til klippfiskindustrien. En stor del mellomtorsk, småtorsk og hyse går til filetproduksjon i Kina eller Øst-Europa. Det har vært en god omsetning av torsk gjennom hele året. Vi startet året med gode hysepriser, men importproblemene til Kina skapte utfordringer, og vi fikk store hyselager gjennom hele våren og sommeren. I løpet av høsten 2015 gikk prisene ned ca. 10 kr sammenlignet med prisene året før og stort sett all hyse ble solgt. Vi avsluttet 2015 med lite hyse på lager.

I 2015 ble det i Råfisklagets distrikt innrapportert et kvantum på til sammen 578.000 tonn rund vekt fangst fra norske fiskefartøy, krill fra Sørishavet og alger (tare) fra norske farvann holdt utenom. Ca. 187.000 tonn (32 %) av dette var ombordfryste fangster. Sammenstilles disse opplysningene med tabell 18, hvor det framkommer 185.200 tonn i samlet kvantum for norske fangster losset ved nøytrale fryselagre, førstehåndsomsatt gjennom Råfisklaget, ser vi at hele 99 % av de norske ombordfryste fangstene tok veien om nøytrale fryselagre i 2015. Tilsvarende prosentandel var det også i 2014.

Kjøpere og aktivitet

Det har de siste årene vært en stabilisering og utflating i tallet på aktører i Råfisklagets distrikt. I perioden 2011-2015 har antallet årlige enkeltfangster (sluttsedler) vært henholdsvis 155.000, 160.000, 147.000, 158.000 og nå sist 150.000 i 2015. Antallet kjøpere, regnet ved årets slutt, har i samme periode vært henholdsvis 187, 183, 179, 185 og nå sist en økning til 194 i 2015. Antallet fartøy som har

levert fangst i perioden har vært henholdsvis 4.372, 4.434, 4.859, 5.198 og nå sist en økning til 5.338 i 2015.

Tidligere, over flere tiår, har det vært en negativ utvikling og betydelig nedgang i antall aktører knyttet til førstehåndsomsetning av villfanget fisk og skalldyr. Både på sjø og landsiden er det gjort omstruktureringer. Det har blitt færre fiskere og fiskefartøy, men også færre kjøperanlegg/industribedrifter. Utviklingen de siste årene viser derimot tegn til stabilisering i Råfisklagets distrikt.

Det er viktig for avviklingen av sesonger og fiskerier at det er likeverdige forhold og en sunn og god konkurranse mellom aktører på sjø og land. Utviklingen i antall aktører, men også aktørenes samarbeid, avtaler og eierskap, er av stor betydning for gjennomføringen av omsetningen.

Av tabell 19 fremgår det at 13 % av kjøperne sto for 68 % av totalverdien på omsetningen i Råfisklagets distrikt i 2015, tilsvarende i 2013 og 2014 var at 17 % sto for 71 % av verdien. Det vil si at ca. 25 kjøpere var sentrale og tok i mot fangster for 68 % av omsetningsverdien i Råfisklagets distrikt i 2015.

Når antallet kjøperanlegg med produksjon går så mye ned som det har gjort de siste tiårene, blir mottaksstasjoner et stadig viktigere supplement for å opprettholde omsetningen på kysten. Ved slike strukturelle endringer, er det av stor betydning at de statlige bevilgningene

Tabell 20: Antall registrerte og aktive kjøperanlegg, fordelt distriktvis pr. 31. desember 2011–2015

Distrikt	Kjøperanlegg				
	2011	2012	2013	2014	2015
Øst-Finnmark	16	16	13	14	18
Vest-Finnmark	16	15	13	16	15
Troms	32	34	34	35	35
Vesterålen	13	13	12	12	13
Lofoten/Salten	59	59	60	60	55
Helgeland	9	8	9	7	9
Nord-Trøndelag	7	7	6	9	10
Sør-Trøndelag	19	16	18	19	23
Nordmøre	16	15	14	13	16
Totalt	187	183	179	185	194

Tabell 19: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning 2010–2014

Mottatt kvantum	Prosentandel av kjøpere					Prosentandel av omsetningsverdi				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
rund vekt										
0-600 tonn	51	48	49	50	49	4	5	4	4	4
601-1.500 tonn	16	15	15	12	15	6	6	6	5	5
1.501-2.500 tonn	7	9	7	8	7	5	8	6	5	5
2.501-3.500 tonn	7	9	9	7	5	8	11	11	6	5
3.501-4.500 tonn	5	4	5	6	7	8	6	7	9	10
over 4.500 tonn	14	15	15	17	17	69	64	66	71	71

og rammene til føring av fangst opprettholdes, og at rammene eventuelt utvides i takt med økt behov for føring.

I tillegg til foran nevnte kjøperanlegg var 66 mottaksstasjoner i aktivitet i Råfisklagets distrikt i 2015. Av disse tok 44 imot fisk og 22 var i aktivitet under taskekrabbefisket.

Sjømateksport fra Norge

Hovedtall

Norsk sjømateksport var i 2015 på 75 milliarder kroner, en økning på 8,4 % eller 5,8 milliarder kroner målt mot 2014. Det ble eksportert 2,6 millioner tonn sjømat, som er en nedgang på 58 tusen tonn sammenlignet med 2014, viser tall fra Norges sjømatråd. Eksporten utgjør om lag 36 millioner måltider, over hele verden, hver dag.

Etter noen krevende år ble 2015 et svært godt år for norske fiskere. Norsk eksport av torsk, inkludert klippfisk, saltfisk og tørrfisk kom på nesten 13 milliarder kroner i 2015. Volummessig har torsk hatt en nedgang på 13 %. Etter den store økningen i torsk eksporten på 37 % i 2013, fortsatte økningen i 2014 med 13 %. I 2015 gikk torsk eksporten tilbake igjen, med 21 %. Hyseeksporten hadde en volumnedgang i 2013 på 27 %, fortsatte nedgangen med 8 % i 2014 og ytterligere 13 % i 2015. Eksporten av sei har gått ned over tid, men økte marginalt i volum i 2015 med 2,1 %. Prismessig gikk torsk opp med 24 %, fordelt på 38,4 % for torskprodukter, 6,4 % for seiprodukter og en nedgang på 3,4 % for hyseprodukter. Fersk/kjølt torsk har en liten volumnedgang på 3 %, fryst går tilbake 19 % og konvensjonell sektor går ned med 11 %. Fryst torsk som har vært rimelig stabil i pris over flere år, fortsetter å øke etter fjorårets oppgang. Fersk/kjølt har hatt en prisnedgang over tid men løftet seg litt i 2014 og økte med 22 % i 2015. Konvensjonell sektor har variert, men prisen har nå løftet seg etter den betydelige nedgangen i 2013 med en økning på 26 % i 2015.

Det ble eksportert klippfisk av torsk for 4 milliarder kroner i 2015, en oppgang på 10 %. Eksportverdien av klippfisk av torsk økte med 359 millioner kroner, tilsvarende en økning på 19 %, til 2,27 milliarder kroner i 2015. For klippfisk av sei gikk eksporten ned med 3,6 % fra 2014 til 1,37 milliarder kroner i 2015. Brasil og Portugal er fremdeles de største markedene for klippfisk og utgjør til sammen 57 % av eksportverdien.

Eksporten av alle saltfiskprodukter kom på totalt 1,13 milliarder kroner i 2015. Det var en oppgang på 25 %. Det største saltfiskproduktet er hel saltet torsk hvor eksportverdien kom på 988 millioner kroner, som er 23 % opp fra 2014. Portugal er største marked for saltfisk og 63 % av saltfiskeksporten fra Norge gikk til Portugal.

Tørrfiskeksporten, både hel fisk og tørrfiskfilet, endte på 712 millioner kroner i 2015. Dette er 53 millioner kroner mer enn 2014. Italia er fremdeles det største tørrfiskmarkedet verdimesig. Etter et svært godt år for

tørrfisk i Nigeria i 2014, falt dette markedet betydelig i 2015. Dette skyldes handelstekniske forhold, ikke markedets etterspørsel.

Eksporten av fersk torsk endte på 2,8 milliarder kroner i 2015, en oppgang på 18 % eller 437 millioner fra året før. Fersk hel torsk rundet milliarder i eksportverdi i 2014. I 2015 økte eksportverdien ytterligere med 141 millioner kroner eller 12 %, til totalt 1,3 milliarder. Etter å ha vært nesten helt borte fra markedet i 2014, øker hel torsk fra havbruk litt, og endte med en eksportverdi på 53 millioner kroner. Det ble eksportert fryst filet av torsk for 783 millioner kroner i 2015. Det er en verdiøkning på 5 % fra 2014.

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk (*Gadus morhua*)

Norge og Russland ble enige om ei totalkvote for nordøstarktisk torsk på 915.000 tonn for 2015, inkludert 21.000 tonn murmanskorsk og 21.000 tonn norsk kystorsk. Totalen innebar en reduksjon på 99.000 tonn i forhold til torsk kvota i 2014, som igjen var redusert med 7.000 tonn i forhold til rekordkvota i 2013.

Den norske torsk kvota nord for 62° N endte til slutt på 414.920 tonn. Dette var ned fra 466.439 tonn som var norsk kvote i 2014. Etter fratrukk for diverse avsetninger, korrigering av kvote avsatt til tredjeland og korrigeringer i løpet av året, ble kvota fordelt etter «trålstigen» med 130.677 tonn (33 %) til trål og 265.314 tonn til fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper. Kystflåten fikk på høsten tildelt 4.230 tonn, som ble omfordelt fra diverse avsetninger. Dette ble gjort for å holde fisket innenfor den såkalte ferskfiskordningen i gang lengst mulig. 2015 var første år med kvotefleksibilitet i fisket etter torsk og hyse, i første fase gjennomført på gruppenivå, som innebar at inntil 10 % av gruppekvote kunne overføres mellom kvoteårene. Dette gjorde seg for eksempel utslag i at kvoteavsetninga for lukket kystgruppe med hjemmelslengde under 11 meter, som ble overfisket med 6.000 tonn, måtte fratrukkes tilsvarende kvantum i gruppas kvoteandel for 2016. Totalt ble det fisket 420.200 tonn i 2015 registrert på kvota av nordøstarktisk torsk.

Omsetning i torsk

Omsetningen av torsk gjennom Norges Råfisklag utgjorde 471.700 tonn i 2015, hvorav 119.800 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av torsk var 5.650 millioner kroner, hvorav 1.120 millioner kroner skrev seg fra landinger fra utenlandske båter. Kvantumsmessig representerte totalen en reduksjon på 60.800 tonn eller 11 % fra 2014, hvorav reduksjonen for norske fartøy var på 54.900 tonn, fra 406.700 til 351.800 tonn, mens landingene fra utenlandske fartøy ble redusert fra 125.800 til 119.800 tonn. Kvantumet omsatt fra norske båter var i 2014 dog det høyeste noensinne i Råfisklagets 77-årige

historie. Gradvis økende torskepriser medførte at verdien økte til tross for kvantumsreduksjonen, fra 4.790 millioner kroner i 2014 til nevnte 5.650 millioner i 2015 som utgjør + 18 %. Verdimesig utgjorde omsetningen av torsk 58 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2015, ned fra 60 % året før. For norske fiskere økte verdien av torskelandingene fra 3.811 millioner kroner i 2014 til 4.530 millioner kroner i 2015, og utgjorde med det 58 % av totalomsetningen for norske fiskere, mot 59 % året før.

Landingene av torsk fra utenlandske båter kom i all hovedsak fra russiske trålere. Av de 119.800 tonnene torsk levert fra utenlandske fartøy i 2015 kom 91.100 tonn fra 48 russiske fartøy, samtlige med ombordfrysning. 41 russiske trålere stod for 82.900 tonn torsk og 7 autolinefartøy leverte 8.200 tonn. For de russiske båtene utgjorde dette reduserte landinger for trål fra året før, men øking for autoline. 20.900 tonn av kvantumet fra de russiske trålerne var filet, omregnet til rundvekt, ned fra 24.900 tonn året før. I tillegg var det 3 spanske trålere med 3.600 tonn torsk, 3 grønlandske med 7.500 tonn, 3 fra Estland med 270 tonn, 2 tyske med 1.700 tonn, én engelsk med 4.700 tonn, én islandsk med 3.200 tonn, én fransk med 2.100 tonn, én polsk med 600 tonn og én færøysk med 800 tonn. Leveranser av fryst torsk kom altså fra 64 utenlandske båter, totalt 115.500 tonn. 5 ferskfisktrålere, herav 2 engelske, en irsk, en dansk, en islandsk, samt en engelsk autolinebåt leverte totalt 4.400 tonn fersk torsk.

29 %, eller 103.100 tonn av totalt 351.800 tonn torsk fra norske båter var ombordfrysning. 248.700 tonn var fersk torsk. Andelen fryst torsk ble dermed redusert fra 31 % året før, og 36 % hvis vi går tilbake til 2013. 36 trålere sto for det meste av landingene av fryst råstoff, med 74.600 tonn i 2015. Denne flåtegruppen hadde i tillegg leveranser av 14.400 tonn fersk torsk, hvilket innebar at fordelingen fersk/fryst for trålerne holdt seg stabil, med ferskandelen ned fra 17 % i 2014 til 16 % i 2015. I tillegg kom 22.300 tonn fryst torsk fra 32 autolinebåter, 3.300 tonn fryst torsk var levert fra 12 snurrevadbåter, 2.300 tonn var tatt av 4 garnbåter og 700 tonn var registrert på 3 linebåter. Totalt 8 trålere leverte fersk torsk, av dem var det 6 som leverte

både fersk og fryst, det vil si at det var kun 2 rene ferskfisktrålere og 30 rene frysetrålere blant totalt 38 trålere med leveranser i 2015.

Inkludert i tallene for fersk torsk fra norske båter, var 750 tonn torsk, omregnet rundvekt, omsatt som sjøtilvirka tørrfisk, til en verdi av kr 12 millioner. Produktvekta av dette utgjorde tett innpå 120 tonn tørrfisk. 181 sjøprodusenter sto for disse leveransene, hvorav 28 båter hadde en omsetning av tørrfisk torsk for mer enn kr 100.000.

En langt mer forsiktig oppstart på vinterfisket som følge av seinere innsig og værhindring, kombinert med god etterspørsel blant kjøperne, medførte at det ikke var behov for arbeidsutvalget i Norges Råfisklag å fastsette omsetningsregulering av fisket.

Redskapsfordelingen av torsk levert fersk/fryst fra norske fartøy framgår av tabell 21.

Som følge av langt dårligere driftsforhold sammenlignet med årene før, både når det gjelder værforhold og fisketilgjengelighet, fikk fisket en mye tregere oppstart enn det vi etter hvert er blitt vant med. Før vi går nærmere inn på kystflåtens torskefiske, tar vi med noen ord om fryseflåtens fiske over året. Også for fryst var omsetningen laber på starten av 2015. Dette var i kontrast til inngangen av 2014, da havflåten fikk en «flying start» som følge av stor aktivitet mot slutten av 2013, hvorav et betydelig kvantum ble omsatt på starten av 2014. Omsetningen i 2015 holdt seg under 1.000 tonn pr uke fram til slutten av januar, med en vintertopp i uke 5 på nær 4.000 tonn som kom fra denne flåtens første tur for året. En stor del av trålerne gikk deretter sørover til Nordsjøen, og fortsatte sitt fiske der, men var tilbake før påske. Trålerne var i tillegg i større grad enn tidligere år opptatt med fiske etter reke og snabeluer, og fikk det dermed travelt med å ta sine kvoter de siste månedene av året. Kvotoversikten fra Fiskeridirektoratet viser at trålerne stod med en rest på 950 tonn på sin gruppekvote som ble overført til samme gruppekvote i 2016. Kvoten ble dermed tilnærmevis fisket, til tross for perioder med slakt fiske utover høsten. Også autolineflåten tok sine torskekvoter. Fordelinga av fryst torsk pr. redskap hele året sett under ett framgår av tabell 21.

Tabell 21: Omsetning av torsk fra norske fartøy, redskapsfordelt 2015 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	24.048	—	24.048	15,58	—	250
Line	24.326	665	24.991	17,06	24,79	288
Snurrevad	86.207	3.280	89.487	17,65	22,04	1.062
Garn	97.310	2.300	99.610	15,90	23,29	1.067
Autoline	2.254	22.264	24.518	21,08	27,19	435
Trål	14.375	74.562	88.937	20,00	24,81	1.425
Ruser	151	—	151	18,13	—	2
Annet	55	—	55	17,43	—	1
Sum	248.738	103.072	351.810	16,87	25,20	4.530

Etter flere år på rad med tidlig innsig av torsk, kombinert med lange periode med godt vær, ble starten av 2015 for kystflåten tilbake til normalen. Ukekvantumet fersk torsk tatt på konvensjonelle redskaper økte jevnt og trutt fram til uke 4 og 5, da totalen passerte 5.500 tonn hver av ukene. Deretter må dårlig vær ta skylda for lavere aktivitet fram til uke 8, da omsetningen for første gang passerte 10.000 tonn på ukebasis. Til sammenligning ble 10.000 tonnsgrensa passert allerede i uke 3 året før. Fra uke 8 i

2015 var det jevn stigning fram mot påske, unntatt uke 11 som også var preget av dårlig vær. Toppukene ble nådd de to ukene før påske, nærmere bestemt uke 12 og 13, da totalen nådde henholdsvis 25.600 og 25.800 tonn, til verdi på 278 millioner kroner hver av ukene. Dette var også de største omsetningsukene totalt for Norges Råfisklag gjennom året, der totalen nådde 308 millioner kroner i uke 12 og 311 millioner kroner i uke 13. Over halvparten av nevnte torsk kvantum i uke 12 var omsatt til kjøpere

Tabell 22: Kvantums- og verdiutvikling for torsk 2006–2015 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	258.110	271.283	256.487	273.390	313.957	362.410	377.983	482.149	532.494	471.652
Verdi	3.509	4.175	3.971	3.016	2.992	3.876	3.845	3.875	4.791	5.650

Tabell 23: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*			25,00	22,50	16,25	17,50	17,25	13,25	14,00	16,00
Torsk 2,5-5,0 (-6,5/6,0) kg*	19,25	21,50	22,00	19,00	13,25	14,50	14,50	10,50	11,25	13,50
Torsk 1,0-2,5 kg	16,25	18,50	19,00	16,00	11,25	12,75	12,50	9,50	10,25	11,75

* Se under tabell 24

Tabell 24: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst torsk omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fersk torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*		26,56	26,93	21,37	16,36	18,01	17,69	13,41	14,32	17,32
Fersk torsk 2,5-5,0 (-6,5/6,0) kg*	21,23	24,44	25,05	17,92	13,45	15,50	15,21	10,82	11,79	16,56
Fersk torsk 1,0-2,5 kg	19,04	22,00	22,76	14,27	12,01	14,13	13,50	10,24	11,49	17,71
Ombordfryst torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*		33,28	32,35	25,30	27,51	28,31	24,18	17,83	22,45	27,25
Ombordfryst torsk 2,5-5,0 (-6,5/6,0) kg*	26,92	29,26	27,12	19,25	21,10	22,46	18,17	14,19	17,81	25,26
Ombordfryst torsk 1,0-2,5 kg	23,72	26,12	23,97	15,38	17,13	18,84	15,86	14,92	18,90	25,58

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektklasse og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektklasseinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 25: Distriktsvis omsetning av torsk 2011–2015 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Øst-Finnmark	52,1	54,1	74,1	74,6	81,8	542,4	533,5	593,2	684,6	1.015,9
Vest-Finnmark	61,1	60,6	66,6	82,9	68,0	605,7	591,6	495,6	685,3	729,0
Troms	128,6	129,0	184,4	210,5	185,1	1.428,2	1.317,9	1.560,2	2.025,0	2.280,9
Vesterålen	51,3	64,3	75,6	78,2	59,1	565,8	668,0	619,5	704,7	776,2
Lofoten/Salten	58,2	61,5	72,4	76,2	70,1	627,5	652,2	539,5	603,3	764,8
Helgeland	2,8	2,6	2,4	2,1	1,7	26,9	25,2	16,9	16,1	15,9
Nord-Trøndelag	1,4	1,3	1,5	1,5	1,8	13,7	12,6	11,6	12,3	19,1
Sør-Trøndelag	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	4,1	2,9	1,6	1,9	2,1
Nordmøre	6,4	4,3	4,7	6,0	3,9	61,5	40,7	35,6	54,0	46,5
Sum	362,4	378,0	482,1	532,5	471,7	3.875,7	3.844,5	3.875,3	4.790,7	5.650,3

i Lofoten/Salten, nærmere bestemt 14.100 tonn til verdi 153 millioner kroner. Andelen ble redusert i uke 13, ned til 11.700 tonn og 126 millioner kroner. Like bemerkelsesverdige var det store kvantumet levert i selve påskeuka, da de fleste kjøperne holdt åpent, og kvantumet fersk torsk tatt på konvensjonelle redskaper nådde 18.900 tonn til verdi 200 millioner kroner. Dette ble beskrevet som rekorduke til påskeuke å være. Også de to ukene etter påske holdt torskekvanter seg høyt, på 14.800 tonn i uke 15 og 13.400 tonn i uke 16. Midt oppe i denne perioden ga Fiskeridirektoratet, etter samråd med næringen, to refordelinger i mars for fartøygruppen under 11 meter hjemmelslengde i lukket gruppe, og i åpen gruppe, som følge av lav fisketakt fram til midten av mars. Den ekstremt gode tilgjengeligheten fra midten av mars til midten av april førte til at fisket på maksimalkvotene for de to gruppene ble stoppet 13. april, da gruppekvoten allerede var beregnet oppfisket.

Til tross for nevnte opptrapping av torskefisket i mars/april, endte totalen av fersk torsk fra kystflåten under vintersesongen, pr uke 18, på 199.100 tonn til verdi 2.190 millioner kroner, som i kvantum var ned fra 229.200 tonn året før, mens verdien likevel økte fra 1.832 millioner kroner som følge av positiv prisutvikling. Kvantumet totalt fra denne flåten for året endte på 233.600 tonn torsk verd

2.627 millioner kroner. I tillegg til vinterkvantumet ble 21.300 tonn omsatt i perioden uke 19-36, og 13.200 tonn resterende uker av året. 85 % av kystflåtens torskekvanter for året var dermed fisket og levert innen utgangen av april.

Reduksjonen i vinterkvantumet fra året før var fordelt på de fleste av Norges Råfisklags omsetningssoner, med unntak av Øst-Finnmark og Trøndelag. Størst kvantumsreduksjon var det i Vesterålen, ned fra 49.500 tonn i 2014 til 36.200 tonn i 2015, som utgjør en reduksjon på hele 27 %. Kvantumet levert Troms gikk ned fra 46.500 tonn til 38.100 tonn, eller -18 %. Vi så litt mindre nedgang i Vest-Finnmark, fra 43.100 til 37.600 tonn, som utgjør -18 %. Nedgangen i Lofoten/Salten var mindre, fra 70.500 til 66.200 tonn, altså -6 %. Størst prosentvis reduksjon kom på Helgeland med -32 %, men herfra og sør er det snakk om mindre kvanta som landes. På Helgeland var det snakk om 2.200 tonn i 2014 som ble redusert til 1.500 tonn i 2015. Øst-Finnmark opplevde økte leveranser, fra 15.800 tonn i 2014 til 17.600 tonn i 2015, som tilsvarer +12 %. Øking også i Viknafisket, opp fra 1.100 til 1.500 tonn, med andre ord 23 %.

Av vinterkvantumet torsk levert fersk av kystflåten, var 93.300 tonn tatt på garn, 65.300 tonn på snurrevad, 22.100 tonn på juksa og 18.200 tonn på line/autoline. Det

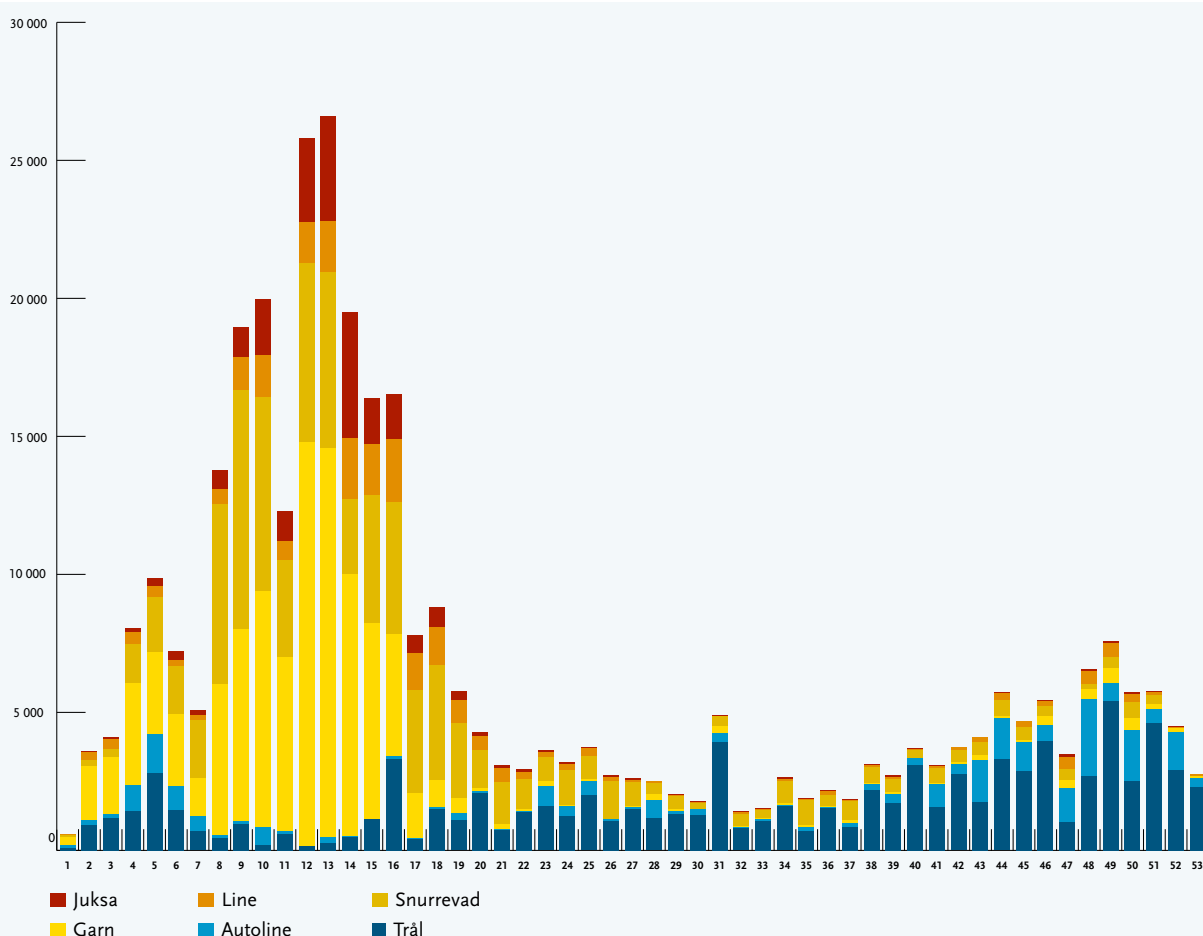

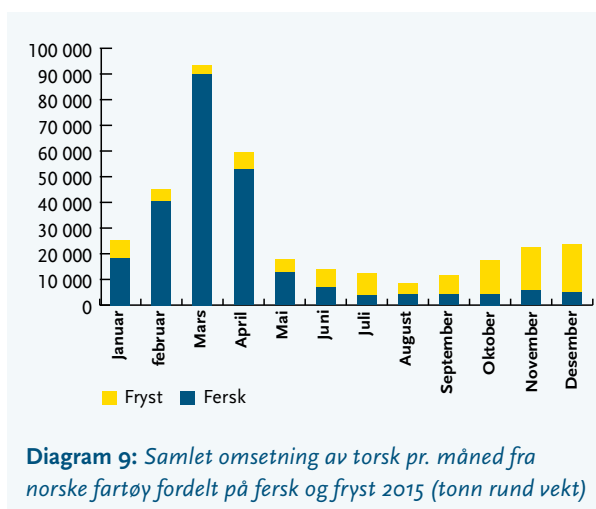
Diagram 8: Samlet og redskapsfordelt omsetning av fersk og ombordfrys torsk fra norske fartøy 2015 (tonn rund vekt)

var reduksjon for alle redskaper fra året før, størst reduksjon i kvantum for garn som var ned fra 105.100 tonn, men prosentvis var reduksjonen størst for juksa som fikk sitt kvantum redusert fra 32.900 tonn, det vil si - 33 %. Redskapsfordelingen av torskefangstene året sett under ett framgår av tabell 21.

Etter innføring av moderne sløyelinjer hos kjøperne er leveringstilstand på sluttseddel vesentlig endret de siste årene. Den tidligere normalen var at alle ferskleveranser ble sløyd før veiing og ført sløyd/hodekappet på sluttseddel, selv om det alltid har vært slik at det meste av kystflåtens fangster er ilandført rund og sløyd av fisker på kjøpers anlegg. Sløypesprosessen er de senere årene i økende grad overtatt av kjøper. Av totalen i 2015 på i underkant av 248.000 tonn torsk levert fersk, hadde 146.800 tonn leveringstilstand sløyd u/hode, omregnet til rundvekt. Dette utgjør 59 %, som er ned fra 72 % året før. Dette er kvanta som er omsatt sløyd u/hode, men ofte ilandført rund og sløyd på land, der fisker har overlatt sløyejobben til kjøper og ofte med tilhørende fakturering for denne tjenesten. Videre var 74.600 tonn (30 %, som er opp fra 20 % i 2014) omsatt som rund torsk, 21.600 tonn (9 % mot 7 % året før) som sløyd m/hode og 5.000 tonn (2 %) som levendetorsk.

Dreiningen mot mer rund torsk ført på sluttseddel, har økt fokuset på torskens økte mageinnhold i løpet av vintersesongen. Fra kjøpersiden er det i perioden mindre lønnsomt å kjøpe torsken rund, med mindre man får anledning til å korrigere innveid rundkvantum i samsvar med det som erfares å være det reelle forholdet mellom rund og sløyd torsk. Alternativt har enkelte kjøpere krevd at omregning av minstepris i forholdet sløyd og rund må endres. Fiskeridirektoratet har ikke godtatt førstnevnte modell, og Norges Råfisklag har fastholdt omregning av minstepris som følger gjeldende nasjonale omregningsfaktor. Problemstillingen medførte at Fiskeridirektoratet i løpet av vinteren 2015 gjennomførte en storstilt prøvetaking for å kartlegge hvordan forholdet mellom rund- og sløyd vekt endrer seg i løpet av vinteren. Resultatet ble mot slutten av året forelagt næringa med forslag om at omregningsfaktoren mellom rund og sløyd torsk skulle økes på vinteren med ensidig vekt på kystflåtens leveranser. Dette skapte kraftig motbør fra en samlet næring, både på sjø og land, og endte med utsatt frist på høringen utsendt fra direktoratet.

Førstehåndsmarkedet for torsk ble godt hjulpet av at store kvanta ble sendt ut fersk, der etterspørselen holdt seg godt oppe gjennom hele året. Det var under vintersesongen mulig å hente ut merpris for skreimerket torsk i markedet, noe som kunne vært utnyttet enda bedre hvis tilgjengelighet og værforholdene hadde vært bedre tidlig på året. Men en fordel med den trege starten på året, var at prisene på ferskmarkedet holdt seg godt oppe, selv under toppsesongen. Dette skapte etter hvert økt usikkerhet for øvrige anvendelser, noe som bidro til at prisene på

klippfisk/saltfisk som hadde utviklet seg positivt utover 2. halvår i 2014, fortsatte å stige gjennom det meste av 2015. Også for tørrfisk var prisutviklingen positiv gjennom det meste av 2015. Prisøkningen kunne delvis tilskrives valuta, der redusert oljepris resulterte i svakere norsk krone, men også av økte priser til konsument i importland.

Diagram 8 illustrerer den markante toppen i torskelandningene under vinterfisket, som i 2015 var forskjøvet til mars/april. Figuren inkluderer både fersk og fryst torsk, men toppen i uke 12 og 13 bestod nesten utelukkende av landinger fra kystflåten. Videre framgår det at trålerne og autolineflåten overtok det meste av omsetningen utover høsten. Eksempelvis i uke 49 da totalt omsatt kvantum torsk nådde en høsttopp på 7.600 tonn, var 5.750 tonn fryst, og av det igjen 5.150 tonn tatt på trål.

Fersk torsk fra kystflåten vintersesongen 2015 besto av 20 % torsk over 6,0 kg og 74 % i størrelsesgruppen 2,5-6,0 kg. Sammenlignet med året før, var det økt andel stortorsk, opp fra 16 %, mens størrelsen 2,5-6,0 kg ble redusert fra 75 til 74 %. Som vanlig bestod garnflåtens leveranser av gjennomgående større fisk, med et gjennomsnitt for vintersesongen 2015 på 24 % over 6,0 kg og 75 % 2,5-6,0 kg.

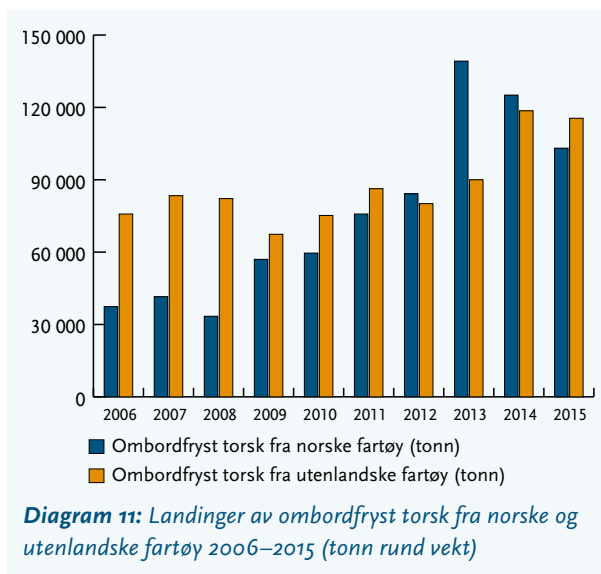
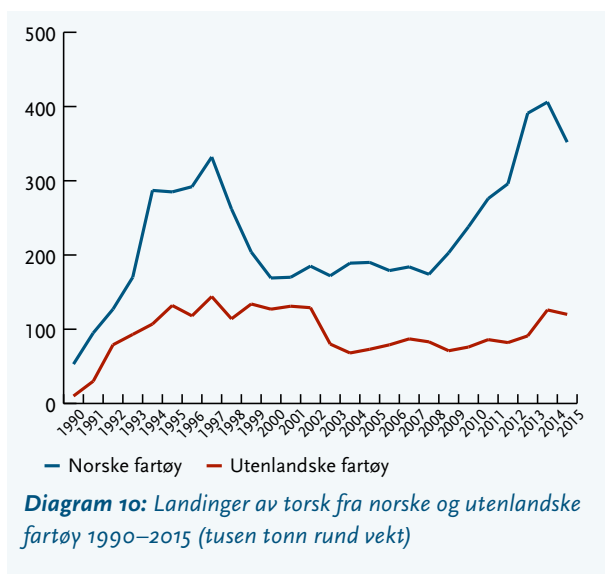
Redskapsfordelingen av torsk omsatt gjennom Norges Råfisklag fra norske båter i 2015 framgår av diagram 8 og tabell 21. Garn beholdt sin sterke posisjon og tok igjen over som fiskeredskapet med størst kvantum, med 99.600 tonn torsk totalt i 2015, som riktignok var ned med 13.500 tonn fra året før. Garnfisket er enda mer sesongpreget enn totalen for kystflåten. 95 % av torskekvantumet tatt på garn ble omsatt i de fire første månedene av året. I mars ble hele 47.700 tonn garntorsk omsatt. Som vanlig dominerte garnfisket først på året i Troms, med 7.100 tonn levert i januar, redusert til 6.800 tonn i februar, men deretter økt til 8.600 tonn i mars. I mars og april foregikk det meste av garnfisket i Lofoten, som nådde toppen i mars med 27.200 tonn. Garnfisket i Troms tok seg opp igjen i november/desember til 800-1.000 tonn i hver av

månedene, konsentrert om torsk som beitet på sild i fjordene på yttersida av Kvaløya, men dette fisket kom ikke på høyde med de tre foregående årene. I Vest-Finnmark økte garnkvantumet fra 900 tonn i januar til 1.800 tonn i februar og videre til 5.100 tonn i mars, for så å reduseres til 3.600 tonn i april. Totalt for året var 39.900 tonn fersk garntorsk levert i Lofoten, 27.400 tonn i Troms, 11.800 tonn i Vest-Finnmark, 8.700 tonn i Vesterålen og 5.800 tonn i Øst-Finnmark. Kvantumet levert Lofoten og Øst-Finnmark var like stort som året før, men for øvrige av de nevnte områder var det reduksjon.

For kystflåtens del kom snurrevad som en god nr. 2, med 89.500 tonn torsk omsatt i 2015, hvilket var 4.900 tonn mindre enn året før. Av dette var 3.300 tonn ombordfryst, ned fra 7.300 tonn året før. Av ferskkvantumet var 23.700 tonn levert i Vest-Finnmark og 20.400 tonn i Vesterålen. Deretter fulgte Øst-Finnmark med 16.900 tonn, Troms med 13.300 tonn og Lofoten med 11.400 tonn. Snurrevadflåten nådde toppen i sitt fiske i mars med 24.500 tonn, mens februar og april ga henholdsvis 18.600 og 17.400 tonn, hvorav leveransene i Vesterålen utgjorde

7.500 i februar, 9.900 i mars, og 900 tonn i april. I Vest-Finnmark var det to topper i snurrevadfisket, i februar og april med henholdsvis 5.600 og 6.500 tonn torsk levert fersk. I Øst-Finnmark toppet snurrevadfisket seg etter påske med 4.300 tonn torsk levert i april.

Juksafisket ble redusert i kvantum fra 35.200 tonn i 2014 til 24.000 tonn i 2015, som var tilbake til samme nivå som i 2013. Kvantumsreduksjonen kom i januar og februar p.g.a. dårligere driftsforhold på starten av 2015, som stod i sterk kontrast til det eventyrlige fisket man hadde spesielt i Vesterålen i 2014 praktisk talt fra årets begynnelse til begynnelsen av mars. I Lofoten kom leveransene ordentlig i gang i februar og nådde en topp i mars med 5.300 tonn juksatorsk levert der. I Vest-Finnmark tok det av i tida rundt påske, med 3.400 tonn omsatt i mars og 3.800 tonn i april. Av totalen på 24.000 tonn ble 8.600 tonn levert i Lofoten/Salten, 8.200 tonn i Vest-Finnmark, 3.800 tonn i Vesterålen, 1.500 tonn på hver av Øst-Finnmark og Troms, og 400 tonn var levert på strekninga Helgeland-Nordmøre. Det var reduksjon over hele linja,

Tabell 26: Landinger av Lofotskrei og øvrig torsk i kvantum og verdi 2006–2015 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År	Lofotskrei		Torsk forøvrig		Sum all Lofotskrei/torsk		Herav torsk fra utenlandske fartøy	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
2006	37	543	221	2.966	258	3.509	79	960
2007	31	519	240	3.656	271	4.175	87	1.160
2008	31	559	225	3.412	256	3.971	83	1.101
2009	35	442	238	2.574	273	3.016	71	721
2010	39	368	275	2.624	314	2.992	76	658
2011	48	535	314	3.341	362	3.876	86	801
2012	52	567	326	3.278	378	3.845	82	740
2013	62	471	420	3.405	482	3.876	91	659
2014	69	549	463	4.242	532	4.791	126	980
2015	65	714	406	4.936	472	5.650	120	1.121

men spesielt i Lofoten/Salten og Vesterålen, der kvantumet i 2014 var henholdsvis 12.500 og 8.000 tonn.

Lineflåten fikk også redusert sitt torskekvantum, men på langt nær i samme grad som juksa. 24.200 tonn torsk tatt på line, i tillegg kom 2.300 tonn fersk torsk registrert på autoline, totalt 26.500 tonn. Tilsvarende tall i 2014 var 27.600 tonn og 2.200 tonn, totalt 29.800 tonn. Her var Øst-Finnmark størst i kvantum med 8.800 tonn totalt, med 1.100 tonn levert i april og 1.800 tonn i mai, og så tok fisket seg opp mot slutten av året i november og desember da månedskvantumet kom opp i henholdsvis 1.500 og 1.000 tonn. Lofoten/Salten fulgte deretter med 7.300 tonn og en topp i mars med 3.500 tonn. 4.600 tonn ble levert i Vesterålen der fisket hadde en topp i mars og april med 1.600 og 1.900 tonn.

Omsetningen av torsk fra norske trålere utgjorde 88.900 tonn i 2015, herav 14.400 tonn levert fersk. Dette er en nedgang fra 106.100 tonn, herav 17.700 tonn levert fersk i 2014. Omsetningen av fersk tråltorsk var størst i januar med 2.400 tonn, og holdt seg jevnt på 1.000 til 1.500 tonn pr måned fra juni og ut året. 8 trålere leverte fersk torsk i løpet av året, fordelt med kvanta fra 300 til 4.400 tonn. Omsetningen av fryst tråltorsk kom fra 36 båter med størst kvantum omsatt i november og desember da kvantumet kom opp i 11.200 og 14.900 tonn.

Et autolinekvantum på 22.300 tonn fryst torsk i 2015 var 4.600 tonn lavere enn året før. Her var det en topp i omsetningen i januar og første halvdel av februar, og så tok det seg opp igjen de tre siste månedene av året.

Prisen på fersk torsk holdt seg godt over minstepris gjennom hele året. Dette gjaldt også under vintersesongen, der gjennomsnittsprisen endte på kr 16,28 pr. kg for all fersk torsk, basis sløyd/hodekappet vekt, eksklusiv verdien av restråstoff, der alle tilstander er omregnet ved bruk av gjeldende nasjonale omregningsfaktorer. Minsteprisene under vintersesongen var kr 16,00 for torsk minst 6,0 kg, kr 13,50 for 2,5-6,0 kg og kr 11,75 for størrelsen 1,0-2,5 kg. Med en størrelsesfordeling på 20 %, 74 % og 6 % på de tre størrelsene, gir dette en gjennomsnittlig minstepris på kr 13,82 pr. kg. Det var dermed betalt i gjennomsnitt kr 2,46 pr. kg over minstepris for torsk levert fersk gjennom vintersesongen. Utover sommeren og høsten tok prisene seg ytterligere gradvis opp, til et gjennomsnitt godt over kr 20,00 pr. kg de siste månedene av året. Minsteprisene ble også økt, både i mai, september og desember, og endte i desember på kr 17,00/16,50/15,25 for de tre nevnte størrelsene.

Også prisene på fryst torsk tok seg opp i løpet av året, men ikke så markant som for fersk torsk. For fryst torsk økte gjennomsnittet fra i underkant av kr 24,00 pr. kg i januar-mai, til rundt kr 26,00 pr. kg de siste månedene av året.

Fisket i Vesterålen og Lofoten

Vesterålen var den av Råfisklagets omsetningsregioner som hadde størst kvantumssvikt i torskeleveransene i 2015 sammenlignet med året før. Totalt for året ble kvantumet fersk torsk redusert fra 52.100 tonn i 2014 til 38.400 tonn i 2015, av det var henholdsvis 49.800 og 36.700 tonn omsatt under vintersesongen, pr uke 18. Verdien av vinterkvantumet økte likevel fra 392 til 422 millioner kroner. Kvantumsreduksjonen kom i januar og februar, da det var en halvering av kvantumet i 2015 sammenlignet med året før, fra 34.600 til 17.000 tonn.

I og med at over 90 % av torskeleveransene i Vesterålen er gjort i løpet av de første fire månedene av året, konsentrerer vi oss om denne perioden i den videre beskrivelsen. Etter den beskjedne starten i januar og februar, tok fisket seg endelig opp i uke 8, da 4.100 tonn ble levert. Da var 2.600 tonn tatt på snurrevad, 900 tonn på garn og 390 tonn på line. Toppen kom i uke 9 og 10 med 5.600 og 5.400 tonn levert Vesterålen, da med 3.600 og 3.400 tonn tatt på snurrevad. Vinteren sett under ett var det reduksjon for alle redskapsgrupper, men størst for snurrevad som var ned fra 26.000 til 19.700 tonn, garn var ned fra 10.600 til 8.400 tonn, lina fra 5.000 til 4.300 tonn, mens juksa hadde størst prosentvis reduksjon med 53 %, ned fra 8.000 til 3.750 tonn.

Kvantumsreduksjonen gjorde seg gjeldende i samtlige av Vesterålens kommuner, unntatt Hadsel. Størst var reduksjonen i Øksnes, som i vintersesongen var ned fra 29.800 tonn i 2014 til 22.100 tonn i 2015. Til tross for reduksjonen var Øksnes likevel den kommunen i Råfisklagets distrikt med største landinger av fersk torsk også i 2015. Andøy fikk sitt torskekvantum redusert fra 12.900 til 9.500 tonn, Bø fra 5.400 til 3.300 tonn, mens Hadsel var eneste kommune med en liten øking i landet kvantum fersk torsk, fra 1.600 til 1.800 tonn som skyldtes økte trål- og snurrevadlandinger.

I lofotfisket ble det i 2015 landet 65.500 tonn skrei til en førstehandsverdi på kr 714 millioner. Her er skrei definert som torsk tatt på konvensjonelle redskap og levert til kjøpere i lofotkommunene under vinterfisket. Tilsvarende tall i 2014 viste 69.200 tonn skrei til en førstehandsverdi på kr 549 millioner. Det deltok 1.463 fartøy under lofotfisket i 2015, mot 1.420 i 2014.

15.400 tonn av totalen var omsatt til kjøpere på Røst, 6.300 tonn på Værøy, 6.200 tonn i Moskenes, 9.400 tonn i Flakstad, 12.000 tonn på Vestvågøy og 16.200 tonn i Vågan. Sammenlignet med året før var det kvantumsreduksjon for Røst, Moskenes, Flakstad og Vestvågøy, stabilt for Værøy, mens kvantumet levert Vågan økte fra 12.700 til 16.200 tonn.

Lofotfisket tok ikke skikkelig av før i månedsskiftet februar/mars, men fra uke 8 og fram til toppen ble nådd i uke 12 var det gradvis opptrapping. Toppuka ga et kvantum på 14.000 tonn levert kjøpere i Lofoten, fordelt med

Tabell 27: Kvantums- og verdiutvikling for torsk i Vesterålen og Lofoten/Salten 2006–2015 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	75.761	72.187	67.775	86.405	96.252	109.554	125.795	148.076	154.347	129.140
Verdi	1.056	1.171	1.129	997	904	1.193	1.320	1.159	1.308	1.541

Tabell 28: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2005–2014 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*			25,00	22,50	16,25	17,50	17,25	13,25	14,00	16,00
Torsk 2,5-5,0 (-6,5/6,0) kg*	19,25	21,50	22,00	19,00	13,25	14,50	14,50	10,50	11,25	13,50
Torsk 1,0-2,5 kg	16,25	18,50	19,00	16,00	11,25	12,75	12,50	9,50	10,25	11,75

* Se under tabell 29

Tabell 29: Gjennomsnittlig oppnådde priser i perioden januar-april for fersk torsk sløyd uten hode i Vesterålen og Lofoten/Salten 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fersk torsk over 5,0 (6,5/6,0) kg*			26,89	21,46	16,32	18,19	17,95	13,27	14,10	16,96
Fersk torsk 2,5-5,0 (-6,5/6,0) kg*	21,31	24,42	25,45	17,80	13,39	15,77	15,61	10,69	11,40	16,38
Fersk torsk 1,0-2,5 kg	18,68	22,20	23,37	14,54	11,97	14,31	13,62	9,91	10,52	17,08

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektclass og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektclassinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 30: Kvantum og verdi for torsk, hyse og sei i Vesterålen og Lofoten/Salten 2015 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	Vesterålen		Lofoten/Salten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
2015						
Torsk	59.076	776	70.064	765	129.140	1.540
Hyse	14.374	154	3.431	29	17.805	183
Sei	9.022	88	9.551	82	18.573	170
Totalt	82.472	1.018	83.046	875	165.518	1.893

Tabell 31: Antall deltagende fartøy i Lofotfisket etter redskapsgruppe i perioden 2006–2015

Redskap	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Garn	550	505	460	479	440	472	563	540	523	595
Line	162	152	147	148	143	123	113	107	115	135
Juksa	362	290	305	296	296	427	492	527	691	642
Snurrevad	126	87	85	77	66	70	71	80	91	91
Sum	1.200	1.034	997	1.000	945	1.092	1.239	1.254	1.420	1.463

Tabell 32: Kvantum torsk/Lofotskrei til henging i Lofoten og gjennomsnittlig oppnådd pris for torsk/Lofotskrei til denne anvendelse 2006–2015 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Anvendelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Henging	21.420	17.811	17.540	19.654	14.533	18.510	18.358	21.117	17.655	20.234
Gjennomsnittspris (sløyd uten hode)	21,04	24,29	25,81	17,87	13,39	16,10	16,00	10,92	11,47	15,92

9.000 tonn tatt på garn, 2.300 tonn på snurrevad, 1.800 tonn på juksa og 1.000 tonn på lina. For garn og snurrevad var uke 12 toppuka, mens juksa og lina nådde sin topp i påskeuka, d.v.s. uke 14 som var i månedsskiftet mars/april. Som følge av treg start på sesongen var det fullt kjøp i påskeuka, der de fleste av kjøperne holdt kjøpet i gang, med det resultat at hele 10.100 tonn ble levert i Lofoten.

39.100 tonn av totalkvantumet skrei i 2015 ble tatt på garn. Deretter fulgte snurrevad med 11.100 tonn, juksa med 8.300 tonn, og line med 7.100 tonn. For juksa var det reduksjon med 31 % i forhold til 2014 som til gjengjeld var kraftig opp fra 2013, og for line var reduksjonen på 8 %. For garn og snurrevad var det mindre endringer.

Torskefisket i Troms

Leveransene av fersk torsk fra kystflåten innbrakte et torskekvantum på 38.100 tonn i perioden januar-april, til verdi 429 millioner kroner. Tilsvarende fra året før var 46.500 tonn og 379 millioner kroner. Også i Troms kom fisket seinere i gang enn året før, og nådde heller ikke tilsvarende topp som i 2014, da toppuka var i uke 5 med 5.000 tonn. Det var da jevnt godt fiske en lengre periode, med ukekvanta over 4.000 tonn fra uke 3 til uke 7. I 2015 nådde ukekvantumet aldri opp i 4.000 tonn, nærmest kom vi i uke 8-11 og uke 13 med ukekvanta fra 3.400 til 3.900 tonn. Garn var dominerende redskap først på sesongen, og stod for et kvantum på 25.300 tonn av totalen på 38.100 tonn for sesongen i 2015, ned fra 31.400 tonn av totalt 46.500 tonn i 2014. Snurrevad stod for 9.700 tonn i 2015, lina for 2.000 tonn og juksa for 1.000 tonn. Stabilt snurrevadkvantum fra året før, mens det var reduksjon for øvrige redskaper. I tillegg ble det i perioden levert 1.100 tonn tråltorsk i Troms, som var opp 100 tonn fra samme periode i 2014.

Kvantumet på 39.200 tonn torsk, inklusiv 1.100 tonn tråltorsk, levert på vinteren i Troms, var kommunevis fordelt med 8.300-8.700 tonn hver på Berg, Karlsøy og Tromsø, med Lenvik hakk i hæl med 7.200 tonn, og deretter Torsken med 3.100 tonn og Skjervøy med 2.100 tonn. Sammenlignet med året før var det størst reduksjon for Berg, som fikk sitt kvantum redusert fra 12.500 tonn i 2014. Kvantumet levert kjøpere i Tromsø kommune ble redusert fra 9.700 tonn i 2014 til 8.300 tonn i 2015, Lenvik ned fra 8.400, og Torsken ned fra 5.100 tonn i 2014, mindre endring for Karlsøy. Skjervøy var eneste kommune som fikk økt sitt kvantum, fra 1.300 til 2.100 tonn.

Mot slutten av året, en måneds tid fra midten av november, kom det i likhet med de tre foregående årene i gang et fiske etter torsk som beiter på sild i fjordene på yttersida av Kvaløya. Fisken stod da konsentrert helt opp mot land, men ikke i samme mengder som årene forut, og fisket som for det meste foregikk med garn måtte gjennomføres med begrenset bruksmengde og kort fisketid. 350-400 tonn ble levert pr. uke i ukene 49 og 50. Kvantumet var redusert fra årene før, med størst reduksjon i Karlsøy og Lenvik.

Vårtorskefisket i Finnmark

Øst-Finnmark var sammen med Trøndelag eneste område i Råfisklagets distrikt med økte leveranser av fersk torsk i 2015 sammenlignet med året før. Kvantumet økte fra 39.100 tonn i 2014 til 40.300 tonn i 2015, mens torskeverdien økte fra 343 til 486 millioner kroner. Av kvantumet utgjorde trålråstoff henholdsvis 6.900 og 7.300 tonn, mens snurrevad økte sine leveranser fra 14.900 til 16.900 tonn, og garn fra 5.300 til 5.800 tonn, og autoline fra 800 til 1.100 tonn. Dermed ble kvantumet tatt på lina og juksa redusert til 7.700 og 1.500 tonn, fra 8.900 og 2.200 tonn året før.

Fisket i Øst-Finnmark har på langt nær samme sesongprofil som øvrige deler av Råfisklagets distrikt. Av totalen for året var rundt regnet 26.000 tonn torsk omsatt pr 1. halvår både i 2014 og 2015, d.v.s. et gjennomsnitt på 1.000 tonn pr uke. Fisket topper seg gjerne i ukene rundt og spesielt 4-6 uker etter påske. Størst ukekvantum ble i 2015 nådd i uke 16, d.v.s. i midten av april, med 2.750 tonn, da med 1.230 tonn tatt på snurrevad, 1.070 tonn på garn, og vel 200 tonn hver på juksa og lina.

I Vest-Finnmark kom landingene av fersk torsk 1. halvår 2015 opp i 43.800 tonn, ned fra 50.000 tonn året før. Verdien av dette var 475 millioner kroner i 2015, mot 400 millioner kroner i 2014. Totalt for året ble det omsatt 48.800 tonn/544 millioner kroner til kjøpere i regionen i 2015, mot 56.300 tonn/468 millioner kroner året før. Dette viser en langt mer markant sesongprofil i vestfylket, der ukekvantaene i 2015 i perioden fra uke 8-18 stort sett holdt seg over 2.500 tonn, med unntak av uke 11 som var preget av dårlig vær. Toppuka ble uke 13 med 4.500 tonn, da med tett innpå 2.000 tonn tatt på garn og 1.500 tonn på juksa. Snurrevad var redskapet som tok mest torsk levert Vest-Finnmark, med 20.600 tonn 1. halvår, og største ukekvanta i uke 8, 9 og 18 med 2.100-2.300 tonn på hver. Snurrevaden sammen med lina var eneste redskap med økt kvantum i 2015 sett i forhold til året før. Garnkvantumet ble redusert fra 15.600 tonn til 11.600 tonn, juksa fra 9.700 til 8.100 tonn og trål fra 2.300 til 1.000 tonn, alle basis tall for 1. halvår 2015 i forhold til samme periode i 2014.

Levendelagring av torsk

Snurrevadfisket etter torsk for levendelagring har økt kraftig de siste 3 årene, hovedsakelig som følge av en attraktiv kvotebonus fra 2013 der båtene ved levering av levendetorsk innenfor retningslinjene bare avregnes med 50 % av egen kvote, og de øvrige 50 % tas av egen avsetning som de to siste årene har utgjort 4.000 tonn. Dette fisket har trukket til seg flere aktører, som i 2015 bestod av 29 påmeldte fartøy, hvorav 23 var aktive med leveranser til 16 kjøpere og 14 lokaliteter for mottak og levendelagring. Kvantumet seddelført av torsk til levendelagring nådde 5.000 tonn i 2015, opp fra 4.000 tonn i 2014. 4 av båtene hadde fangster fra 400 til 550 tonn. Det var størst aktivitet fra mars til midten av mai, med ukekvantum opptil 700 tonn på det meste i uke 16.

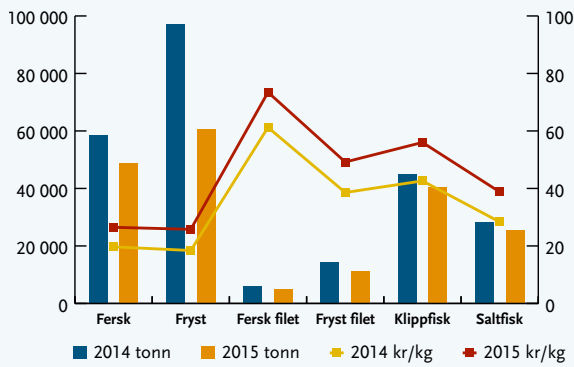

Diagram 12: Eksportutvikling hovedprodukter villfanget norsk torsk 2014–2015 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Markedet for torsk

Eksporten av torskprodukter fra Norge gikk ned med 55 tusen tonn, hele 21 % fra 2014 til 2015, til et kvantum på 205 tusen tonn. Totalverdien økte med 670 millioner til 7,9 milliarder kroner. Gjennomsnittsprisen for alle torskprodukter var kr 38,44 pr. kg i 2015. Dette utgjør en oppgang på 38,4 % fra 2014, hele 11,- kr pr. kilo i snitt.

Klippfisk, saltfisk og tørrfisk utgjorde 49 % av den samlede torskseeksporten målt i verdi, en oppgang på nesten fire prosentpoeng fra året før. Det ble eksportert 40.537 tonn klippfisk av torsk i 2015, som er en nedgang på 9,7 % sammenlignet med året før. Den nedadgående trenden for pris på klippfisk torsk snudde i 2014 og fortsatte oppover med 31 % i 2015, til kr 56,- pr. kilo. Vårt største torskemarked Portugal sto seg godt gjennom prisoppgang og krevende økonomiske tider og er fremdeles vårt dominerende marked for klippfisk torsk, med 25.000 tonn. Eksportert volum saltfisk hadde en nedgang på 2.900 tonn til vel 25.000 tonn, til en verdi av vel 988 millioner kroner. Etter en bunnotering i 2013, økte gjennomsnittsprisen pr. kg med 15,5 % i 2014 og ytterligere 37 % i 2015, til en snittpris på kr 38,79 pr. kg. Det ble eksportert 4.072 tonn tørrfisk, en nedgang på 1.421 tonn fra året før. Snittprisen gikk opp med 50 % til kr 144,50 pr. kg.

Utviklingen av eksporten av de forskjellige kategoriene torsk framgår av diagram 12.

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Omsetningen av hyse gjennom Norges Råfisklag utgjorde 95.841 tonn i 2015, hvorav 21.432 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av hyse var 977 millioner kroner, hvorav 156 millioner kroner utgjorde landinger fra utenlandske båter. Kvantumsmessig representerte totalen en økning på knappe 4.000 tonn eller 4,2 % fra 2014, hvorav norske fartøy har en økning på 1.600 tonn, fra 72.830 tonn til 74.410 tonn, mens landingene fra utenlandske fartøy økte fra 19.120 tonn til 21.432 tonn.

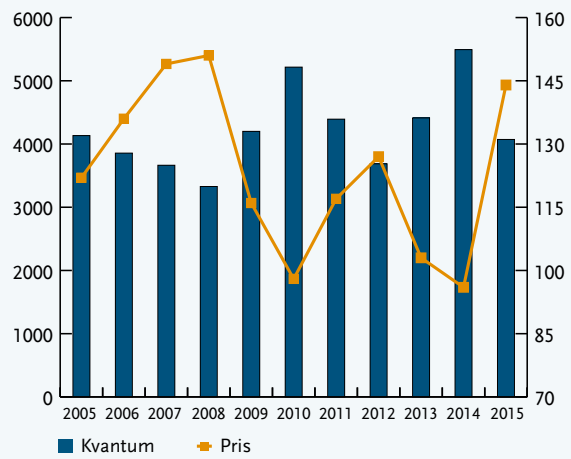

Diagram 13: Eksportutvikling tørrfisk torsk 2006–2015 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Som følge av reduserte priser for fryst hyse gikk imidlertid totalverdien av hyseløansene ned til tross for kvantumsøkningen, fra 1.033 millioner kroner i 2014 til 977 millioner kroner i 2015. I verdi utgjorde omsetningen av hyse 10 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2015, ned fra 13 % året før.

For norske fiskere gikk verdien av hyselandingene ned fra 898 millioner kroner i 2014 til 821 millioner kroner i 2015. Omsetningen av hyse utgjorde 10,6 % av totalverdien for norske fiskere i 2015, mot 14 % året før.

Etter to år med nedgang i hyseskvoten økte den norske kvota for nordøstarktisk hyse nord for 62° N i fra 90.484 tonn i 2014 til 111.947 tonn i 2015. Det spesielle med 2015 var at TAC for hyse økte med 25 % midt på året og fartøyene fikk dermed en kvoteøkning som de ikke hadde tatt høyde for. Mot slutten av sesongen justerte Fiskeridirektoratet kvotene til de ulike fartøygruppene hvor kystflåten fikk overført 4.230 tonn torsk som gjenstod på diverse avsetninger mot at havfiskeflåten fikk overført 4.000 tonn hyse av kystflåtens kvoter. Ved årets slutt stod det likevel over 16.600 tonn igjen ubenyttet kvote. Norge og Russland ble foran 2015 sesongen enig om å innføre kvotefleksibilitet for hyse og torsk, og 10.489 tonn av 2015 kvoten ble dermed overført til 2016. Det var kun konvensjonelle havfiskefartøy som fisket sine tildelte kvoter av hyse i 2015, og konvensjonell kyst, åpen gruppe og trålerne hadde en rest på hhv 5.927, 1.113 og 8.353 tonn hvor kvotebyttet på slutten av året er medregnet.

Redskapsfordelingen av hyse levert fersk/fryst fra norske fartøy framgår av tabell 36.

Gjennomsnittspriser pr. redskap og tilstand framkommer også av samme tabell. Etter noen år med kraftig prisøkning på ombordfyst hyse ble det en nedgang i 2015, mens den ferske hysa har hatt en liten prisoppgang i 2015. Den fryste hysa ble gjennomsnittlig betalt med kr 19,30 pr. kg i 2015. Autoline oppnådde høyest gjennomsnittspris i 2015 med kr 26,54 pr. kg for den ombordfryste hysa. Til

sammenligning ble den fryste hysa i 2014 gjennomsnittlig betalt med kr 24,18 pr. kg, og da hadde autoline en gjennomsnittspris på kr 27,73 pr. kg. Gjennomsnittsprisen for fersk gikk opp fra kr 11,02 pr. kg i 2014 til kr 12,04 pr. kg i 2015.

Etter flere år hvor andelen ombordfryst hyse fra norske fartøy har vært større enn fersk, snudde denne trenden i

2014. 47,4 % av hysa omsatt gjennom Norges Råfisklag var ombordfryst, mot 61 % i 2012. I 2015 var andelen 46,1 % og en må tilbake til 2008 for å finne siste år der andelen av fersk hyse omsatt var så høy. Årsaken til dette er at kystflåten fisket en større andel av sin egen kvote og mindre ble overført til havgående flåte.

Mange år med tilnærmet fritt hysefiske for flere

Tabell 33: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 2006–2015 (tonn og millioner kroner)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	66.100	79.005	71.290	98.589	122.459	153.416	161.320	95.900	91.947	95.841
Verdi	597	749	554	687	889	1.133	1.194	893	1.033	977

Tabell 34: Minsteprisutvikling for hyse vinter 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hyse over 8 hg, snørefanget	10,50	12,50	12,75	10,50	10,50	10,75	10,75	10,50	11,00	12,00
Hyse over 8 hg	8,25	10,50	10,75	8,50	7,50	8,25	8,25	8,25	8,75	10,00

Tabell 35: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst hyse omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fersk hyse over 8 hg	11,15	12,84	12,19	9,49	9,72	10,12	10,06	9,94	11,46	12,52
Fersk hyse under 8 hg	8,13	9,56	8,00	5,82	6,41	7,51	7,56	6,99	9,26	10,69
Ombordfryst hyse over 8 hg	18,75	18,88	14,08	12,08	13,21	13,61	13,14	20,19	24,70	19,52
Ombordfryst hyse under 8 hg	16,26	17,66	11,91	10,91	12,36	12,15	12,08	17,24	24,35	18,07

Tabell 36: Omsetning av hyse fra norske fartøy, redskapsfordelt 2015 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst	
Juksa	89	–	89	13,08	–	1
Line	13.484	489	13.973	14,03	25,31	144
Snurrevad	19.275	1.827	21.102	10,82	15,44	169
Garn	2.263	17	2.280	10,42	12,56	17
Autoline	3.375	8.217	11.592	14,96	26,54	192
Trål	1.567	23.763	25.330	8,44	16,98	298
Sum	40.091	34.317	74.409	12,14	19,30	821

Tabell 37: Distriktsvis omsetning av hyse 2011–2015 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Øst-Finnmark	31,0	32,6	27,5	28,5	28,3	211,9	226,3	216,6	280,4	284,0
Vest-Finnmark	19,8	22,5	9,7	9,8	10,4	116,1	135,8	71,5	89,0	85,7
Troms	71,4	70,5	39,1	34,9	37,4	562,9	566,1	434,9	471,8	409,2
Vesterålen	21,5	25,2	11,7	11,5	14,4	177,6	193,9	115,9	131,2	153,9
Lofoten/Salten	6,7	7,5	5,5	4,9	3,4	42,6	51,0	38,7	42,3	28,6
Øvrige områder	3,0	2,9	2,3	2,3	2,0	22,3	20,6	15,7	18,4	15,6
Sum	153,4	161,3	95,9	91,9	95,9	1.133,4	1.193,8	893,3	1.033,1	977,0

flåtegrupper har endret hysefiskets sesonginndeling, med veldig store landinger i perioder med god tilgjengelighet. I 2015 var hysekvantumet mer fordelt utover året, med noen perioder med høyere fisketakt. Det ble ikke levert hyse til Murmansk, på grunn av det russiske importforbudet. Det tradisjonelle fløylinefisket i Øst-Finnmark har tatt seg opp de senere årene, men var noe lavere igjen i 2015, med 540 tonn i uke 27 som den beste uka. Fløylinefisket varte langt utover høsten og flere båter fisket med fløytlina helt ut i desember. Totalt ble det fisket 3.600 tonn hyse med line i Finnmark i hovedsesongen fra juni-august i 2015, noe som er noe lavere enn 2014 hvor kvantumet var 5.300 tonn. Høyeste kvantum de siste årene hadde en i 2011 med vel 6.000 tonn, men da var den norske hysekvota mye større.

Ukekvantaene for fersk hyse i første halvår 2015 lå i gjennomsnitt på 900 tonn, med line (autoline og håndegnet) og snurrevad som viktigste redskap. Det var enkeltuker med 1.800 tonn fersk hyse, og mars og mai var månedene med størst kvantum, begge med ca. 5.000 tonn. Fisket i 2015 var spesielt, da en startet året med lave fartøyskvoter som ble økt flere ganger i løpet av året, og dermed ga en annen utvikling i fisket enn de siste to årene, hvor en har hatt lite hyse tilgjengelig på høsten. For den ombordfrysede hysa var landingene mer spredt utover året hvor de største kvantaene ble landet fra september og ut året. Fisket etter hyse har blitt et bifangstfiske de siste årene, men med økte kvoter i andre halvår ble det mulig med direktefiske slik en hadde i 2011 og 2012, da en hadde rekordhøye kvoter. Mange trålere hadde mye torsk igjen å fiske på høsten 2015, fordi de hadde satset på blant annet reke- og snabeluerfiske tidligere på året, og de klarte derfor ikke å ta opp sine hysekvoter.

Markedet for hyse

Hysevolumet har vært i stor endring de siste ti årene. I 2006 var eksporten av hyseprodukter på 45 tusen tonn, og i 2015 var den på 55 tusen tonn etter et toppnivå på 98 tusen tonn i 2011. I 2015 var det nok en gang volummessig

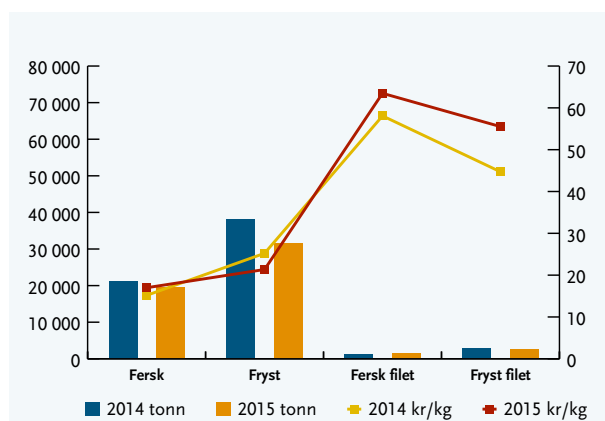

Diagram 14: Eksportutvikling hovedprodukter hyse 2014–2015 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

nedgang, på 13 %. I et stigende marked for andre arter gikk gjennomsnittlig eksportpris ned med 3,4 % til kr 22,60 pr. kg. Fersk hyse hadde en nedgang på 8,3 % til 19.508 tonn og en prismessig økning på kr 1,80. Fryst hyse hadde en nedgang på 17,35 % til 31.504 tonn og en prismessig nedgang på kr 3,90 pr. kg.

Sei (*Pollachius virens*)

Omsetningen av sei gjennom Norges Råfisklag utgjorde 80.973 tonn i 2015, hvorav 7.742 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av sei var 691 millioner kroner, hvorav 53,2 millioner kroner kom fra landinger fra utenlandske båter. Kvantumsmessig representerte totalen en liten økning på 824 tonn eller 1 % fra 2015, og hele økningen kom fra de utenlandske landingene. Totalverdien av seileveransene økte fra 556 millioner kroner i 2014 til 691 millioner kroner i 2015, noe som er en verdiøkning på 24,2 %. Økningen i verdi skyldes økte priser på sei. Tabell 40 viser utviklingen i snittpriser for fersk og ombordfryst sei fra 2006 og frem til 2015. Seiprisene i 2015 er de høyeste i perioden.

Verdimessig utgjorde omsetningen av sei 7,1 % av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2015, som er likt med året før. For norske fiskere økte verdien av seilandingene fra 519 millioner kroner i 2015 til 637 millioner kroner i 2016, og utgjorde med det 8,2 % av totalomsetningen for norske fiskere, som er tilnærmet likt med året før.

Seien nord for 62° N forvaltes som en nasjonal ressurs. I motsetning til bestanden av torsk, har seibestanden utviklet seg negativt, med reduksjon i årlig totalkvote fra 250.000 tonn i toppåret 2008, hvorav 225.000 tonn var avsatt til norske fiskere, til 122.000 tonn i 2015 der Norge hadde 105.950 tonn. Det kan se ut som om trenden har snudd, med en liten kvoteøkning fra 2014 hvor totalkvoten var på 119.000. Totalkvoten i 2015 ble fordelt etter vanlig mønster, med 38 % til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper, 37 % til trål og 25 % til not.

Totalt for året ble det landet vel 29.686 tonn sei tatt med not, hvor kvota opprinnelig var på 25.860 tonn. Fangsten av sei i 2015 var ca. 600 tonn lavere enn året før, mens kvota for de norske fartøyene økte med 2.500 tonn i samme periode, ifølge tall fra Fiskeridirektoratet. For trål ble det et lite overfiske med 500 tonn av en gruppekvote på 38.273 tonn, mens det ble tatt 45.773 tonn sei med konvensjonelle redskaper av en avsetning på 39.307 tonn. Gruppekvota for konvensjonelle redskaper ble altså overfisket med 6.466 tonn. Totalt ble det landet 114.211 tonn sei av de tre fartøygruppene som hadde en totalkvote på 103.440 tonn. I tillegg av det ført fangst av 2.000 tonn sei til forskning og forvaltning, 221 tonn til agn, 2.000 tonn til rekreasjon og ungdomsfiske og 211 tonn som annet.

Kvanta omsatt fra norske fartøy gjennom Norges Råfisklag framgår av tabell 41. Dette er naturlig nok i all hovedsak sei tatt nord for 62° N. Av totalt 73.231 tonn var ca. 1.000 tonn tatt sør for 62-graden.

Det framgår også av tabell 41 at det meste av seien fra norske båter tradisjonelt fiskes med redskapene not, trål og garn. De siste to årene har mange snurrevadbåter også fisket mye sei, og denne redskapsgruppen fisket 14.920 tonn i 2015 mot 6.450 tonn i 2013. Det er flere årsaker til denne kraftige økningen, men økte seipriser, lav seinotkvote samt god tilgjengelighet i perioder er hovedårsakene.

Notfisket ble gjennomført uten behov for dirigering/regulering fra Råfisklagets side. Fisket strakte seg over en lang periode, men hovedtyngden av fisket forgikk i mai. Den første fangsten i 2015 ble levert av Hepsøhav 2. mars. Fem fartøy fisket 1.140 tonn notsei i mars fra Helgeland til Nordmøre. I april ble det landet 1.810 tonn notsei i Råfisklagets distrikt, der alt var levert på Nordmøre og i Sør-Trøndelag. I likhet med i 2014 var uke 21 uken med høyest kvantum i notfisket med 3.860 tonn fisket av 27 fartøy. Den uka ble 1.750 tonn levert til kjøpere i Vest-Finnmark, 1.530 tonn i Troms og de resterende 590 tonnene ble levert fra Helgeland til Nordmøre. Toppkvantumet kom i mai med 11.745 tonn, hvorav 5.110 tonn ble levert i Vest-Finnmark,

4.200 tonn i Troms og 2.440 tonn fra Helgeland til Nordmøre, og ved utgangen av mai var 14.700 tonn notsei omsatt i Norges Råfisklag. Totalt 25.721 tonn notsei ble omsatt gjennom Norges Råfisklag i 2015 mot 24.700 tonn året før. Av 2015-kvantumet ble 11.050 tonn omsatt til kjøpere i Vest-Finnmark, 8.180 tonn i Troms, 6.150 tonn i området Helgeland-Nordmøre, 120 tonn i Vesterålen, 110 tonn i Lofoten og 73 tonn i Øst-Finnmark. For fisket i området Helgeland-Nordmøre var dette en nedgang på 800 tonn fra året før og Troms hadde en økning på hele på 3.560 tonn sammenlignet med 2014. Av totalen ble 23.720 tonn levert rund i bulk, 1.900 tonn ble levert sløyd med hode og 100 tonn sløyd uten hode. Det ble låssatt knappe 500 tonn sei av mindre notbåter, seien ble låssatt flere steder på kysten, hvor Lyngen og Vågsfjorden hadde størst kvantum. Denne seien ble ført med brønnbåt til kjøpere i området. Delta-kelsen i seinotfisket har vært økende de siste årene, fra 70 fartøy i 2013 til 75 i 2014 og 88 i 2015. Ser en på fartøyenes størrelse så var det 14 fartøy under 13 meter, 13 mellom 13 og 21 meter og 61 over 21 meter. Økningen i antall fartøy kom i de to minste gruppene hvor fartøyene under 13 meter

Tabell 38: Kvantums- og verdiutvikling for sei 2006–2015 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	137.019	111.538	101.494	82.576	116.480	88.602	96.061	82.336	80.149	80.973
Verdi	625	555	483	394	662	585	635	472	556	691

Tabell 39: Minsteprisutvikling for sei vinter 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Over 2,3 kg	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	9,50	10,00	9,25	9,00	10,00
1,2 – 2,3 kg	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25	8,00	8,00	7,50	9,00

Tabell 40: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst sei omregnet til sløyd uten hode fra norske fartøy 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fersk sei over 2,3 kg	8,07	8,05	7,41	7,24	8,62	10,06	10,29	8,93	9,69	11,32
Fersk sei 1,2-2,3 kg	6,30	6,47	6,07	6,22	7,28	8,40	8,54	7,57	8,87	10,75
Ombordfryst sei over 2,3 kg	13,00	10,43	9,81	10,69	13,57	14,37	13,81	11,42	14,59	16,11
Ombordfryst sei 1,2-2,3 kg	8,49	8,06	8,91	10,15	12,63	13,70	13,02	11,49	14,59	15,94

Tabell 41: Omsetning av sei fra norske fartøy, redskapsfordelt 2015 (tonn rund vekt, kroner pr. kg og millioner kroner)

	Kvantum			Gjennomsnittspriser (sløyd u/hode)		Verdi	
	Fersk	Fryst	Sum	Fersk	Fryst		
Juksa		4.554	–	4.554	10,75	–	36
Line		1.361	10	1.371	11,35	16,03	12
Snurrevad		14.587	334	14.921	11,00	14,37	122
Garn		11.532	470	12.002	11,19	16,41	101
Autoline		118	76	194	11,12	15,63	2
Trål		864	13.575	14.438	9,65	15,57	163
Not		25.628	92	25.721	10,54	14,43	201
Sum		58.674	14.556	73.231	10,80	15,56	637

økte fra 5 i 2014 til 14 i 2015 og gruppen over økte fra 8 til 13 fartøy mellom 2014 og 2015. Gjennomsnittstørrelsen på en seinotfangst var i 2015 på 50,9 tonn, noe som er tilnærmet likt med 2014.

Prisen på notseien økte kraftig sammenlignet med 2014 og gjennomsnittet for rundsei levert var kr 7,80 pr. kg sesongen sett under ett, mot kr 5,40 pr. kg året før. Som i 2014 steg prisen også i 2015 utover i sesongen. I mars og april var snittet på kr 6,20 pr. kg og økte til 7,30 og 7,70 i mai og juni. Høyest snittpris for rund sei var i perioden fra august til oktober, hvor snittet lå rundt kr 9,70 per kg. Seinotfisket har vært kraftig overregulert, men overreguleringen er satt ned for hvert år, og i 2015 var overreguleringen på 75 %. Likevel kom stoppen i 2014 allerede 23. juli. Fisket etter denne dato måtte derfor foregå innenfor de garanterte kvotene.

Trålfisket etter sei i Råfisklagets distrikt fikk en liten kvantumsøkning fra 2014. Det ble omsatt 14.438 tonn trålsei gjennom Norges Råfisklag i 2015 mot 13.415 tonn i 2014.

Markedet for sei

Verdien av seieksporten økte med 9 %, fra 1.863 millioner kroner i 2014 til 2.025 millioner kroner i 2015. Kvantumsmessig økte eksporten med 2,1 % til vel 73 tusen tonn, ifølge statistikk fra Norges sjømatråd.

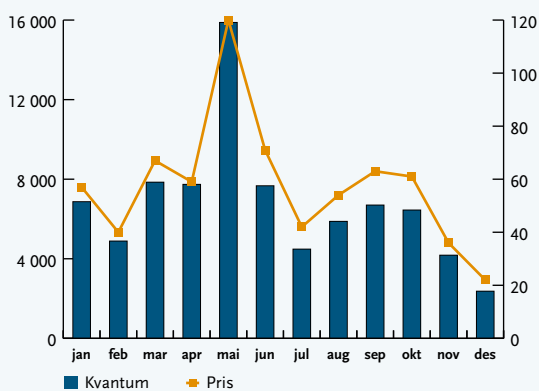

Diagram 15: Omsetning av sei i kvantum og verdi, månedsfordelt 2015 (tonn rund vekt og millioner kroner)

Klippfisk utgjør 68 % av seimarkedet verdimessig og har tapt andeler til fryst sei, som nå er oppe i 22 %. I 2015 ble det eksportert vel 38.000 tonn klippfisk, en nedgang på 15 % fra året før. Verdien var på 1.372 millioner kroner mot 1.423 millioner kroner året før. Gjennomsnittsprisen på klippfisk sei økte med 12,9 %, fra kr 31,79 pr. kg i 2014 til 35,90 i 2015. Vårt største marked for stor sei, Brasil, gikk volummessig tilbake hele 26 % til 8.704 tonn og verdimessig ned 16,3 % til 333 millioner kroner i 2015. Gjennomsnittsprisen gikk opp med 12,7 % til kr 38,28.

Det nest største seiproduktet, fryst sei, økte volummessig med 25 % og verdimessig med 57 %, til 20.721 tonn og en verdi av nesten 347 millioner kroner i 2015. Prisen på fryst sei økte med hele 26 % til kr 16,74 pr kilo.

Reker (*Pandalus borealis*)

Det ble omsatt 33.796 tonn reker i Norges Råfisklags distrikt i 2015, inkludert 15.651 tonn fra utenlandske fartøy. Dette er en oppgang på 16.196 tonn fra 17.600 tonn i 2014. Verdien gikk opp fra 457 millioner i 2014 til 1.028 millioner kroner i 2015.

Hovedsesongen var perioden fra april til september, hvor det av norske rekefartøy ble landet 10.400 tonn. Prisen på frysede industrireker steg utover året fra kr 28,00 til kr 36,00 pr. kg.

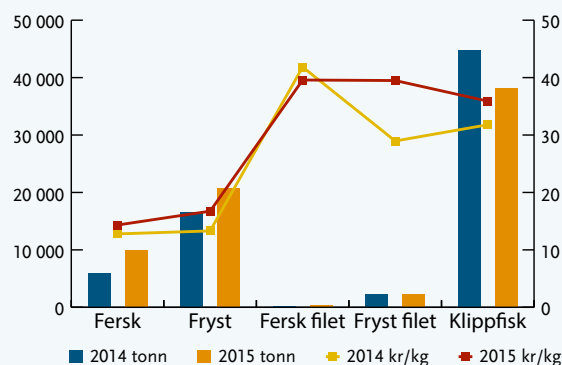

Diagram 16: Eksportutvikling hovedprodukter sei 2014–2015 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Norges sjømatråd, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Tabell 42: Distriktsvis omsetning av sei i kvantum og verdi 2011–2015 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Øst-Finnmark	4,3	7,0	4,5	4,7	8,0	25,5	42,8	25,5	31,6	65,1
Vest-Finnmark	26,5	29,0	22,0	19,6	16,8	150,4	171,6	100,0	115,2	139,8
Troms	25,1	30,0	28,3	27,6	27,6	179,6	205	177,1	217,4	245,7
Vesterålen	9,7	10,8	8,7	8,7	9,0	84,0	86,6	62,8	71,9	87,6
Lofoten/Salten	9,3	8,0	7,5	8,8	9,6	66,9	60,8	48,9	60,7	82,1
Øvrige områder	13,7	11,2	11,2	10,9	10,0	78,1	73,3	59,8	59,6	70,4
Sum	88,6	96,01	82,3	80,1	81,0	584,6	635,0	472,3	556,4	690,6

For norske fartøy var gjennomsnittsprisen på reker til pilling kr 35,17 pr. kg i 2015, mot kr 21,79 pr. kg året før. Det vil si en prisoppgang på kr 13,38 pr. kg eller 61 %. Kvantummet gikk opp fra 7.800 tonn i 2014 til 14.305 tonn i 2015.

For kokte skallreker til konsum økte gjennomsnittsprisen fra kr 68,58 pr. kg i 2014 til kr 71,49 pr. kg i 2015, det vil si en prisoppgang på kr 2,91 eller 4,24 %. Kvantummet gikk ned fra 909 tonn i 2014 til 788 tonn i 2015.

Det var 106 ulike fartøy, fordelt på 27 frysetrålere og 79 ferskrekefartøy som landet reker i 2015. Dette var en oppgang på 5 frysetrålere fra 2014.

Ombordfryste reker fra norske fartøy ble i 2015 omsatt gjennom obligatoriske auksjoner eller langsiktige leveringsavtaler. Det ble gjennomført seks auksjoner i 2015. Fangstene ble solgt til tre ulike kjøpere.

I Råfisklagets distrikt gikk kvantumet av ferske reker til

pillling opp fra 196 tonn i 2014 til 242 tonn i 2015. Kvantumet av ferske kokte reker til handpilling/laking gikk opp fra 106 tonn i 2014 til 126 tonn i 2015.

Norges Råfisklags arbeidsutvalg vedtok i 2015 følgende minstepriser for kokte reker til konsum fordelt på 2 perioder; 22.06.-16.08. kr 73,50 pr. kg og 17.08.-15.05. kr 63,00 pr. kg

Markedet for reker

Utviklingen i prisene i 2015 var svært positiv for fryste råreker til pilling og ferdigvaren pillede reker, samtidig som eksport og produksjon økte på grunn av større deltakelse i rekefisket i Barentshavet. For de ferske kokte skallrekeene fra kystflåten var det en mer stabil prisutvikling på grunn av økte tilførsler fra Nordsjøen/Skagerak.

Hovedmarkedene for pillede reker er Sverige og

Tabell 43: Deltakelse i rekefisket av norske fartøy fordelt etter fartøyets registreringssted 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Finnmark	7	5	11	17	
Troms	32	39	35	38	42
Nordland	26	25	24	31	30
Trøndelag	5	4	5	4	3
Møre	17	12	7	13	13
Øvrig	2	2	1	1	5
I alt	89	85	83	104	106

Tabell 44: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt i 2014 og 2015 (tonn)

	2014		2015	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Kyst	1.359	420	2.066	1.153
Barentshavet	1.721	4.801	1.052	980
Hopen	1.566	79	556	3.566
Svalbard	5.853	1.801	14.471	9.952
Totalt	10.499	7.101	18.145	15.651

Tabell 45: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig produsentpris/eksportverdi pr. kg 2006–2015 (kroner) (Kilde: Norges Råfisklag/SSB/Norges sjømatråd)

Produkt/market	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pris råreker til pilling	9,33	12,75	11,96	12,96	13,39	16,58	16,76	17,22	21,56	34,80
Fryste pillede reker	37,91	41,59	43,89	45,50	44,06	49,27	57,67	60,60	65,43	102,37
Pillede reker i lake	59,06	59,44	61,32	63,57	64,42	68,18	77,72	80,25	77,71	101,10
Fryste kokte reker m/skall/Norden	31,05	36,59	31,55	26,73	40,40	42,54	35,46	43,27	43,54	54,52
Ferske kokte reker m/skall/Sverige	54,70	49,97	50,33	54,91	72,13	88,77	95,01	99,18	88,95	83,96

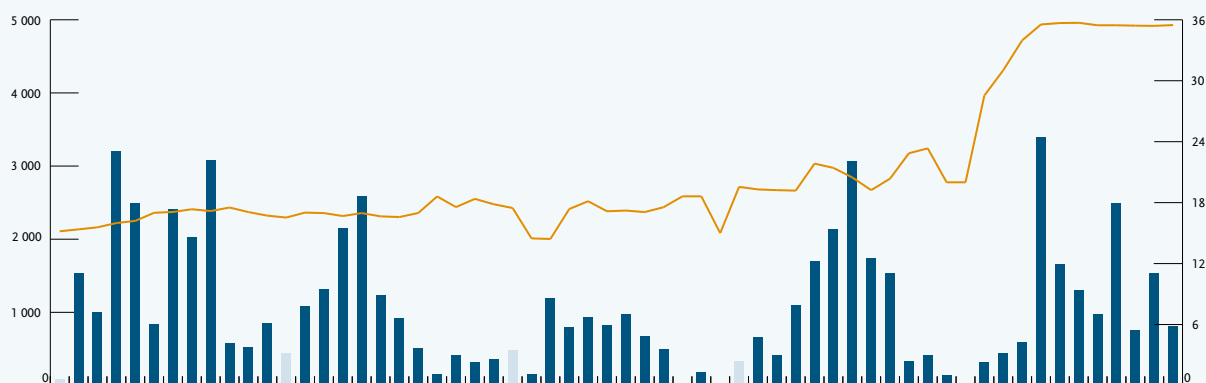

Diagram 17: Fryste reker til pilling pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser (oppnådd av norske fartøy) 2011–2015 (tonn og kroner pr. kg)

Finland, mens hjemmemarkedet tar unna det aller meste av de ferske kokte skallrekene. Prisutviklingen for pillede reker har vært preget av reduserte kvoter og fangst i Vest-Atlanteren med kraftig prisøkning som resultat. Norske produsenter og eksportører har samtidig satset på mer spesialiserte produkter som kan gi lønnsomhet selv med økte råvarepriser, samtidig som valutautviklingen har vært gunstig. Ferske kokte skallreker har en svakere prisutvikling for eksport til Sverige, men ser vi på pris til fisker/produsent i Råfisklagets distrikt er prisutviklingen positiv på grunn av salg primært innenlands.

Gjennom Informasjonsutvalget for reker (IFR) har det totalt blitt brukt kr 0,6 millioner til ekstra markedstiltak i 2015. Aktivitetene gjennomføres som samarbeidsprosjekter med næringsaktørene og Sjømatrådet, og dette er typisk produktpresentasjoner eller fagseminarer for profesjonelle innkjøpere/beslutningstakere. I løpet av høsten var det særlig fokus på å etablere nye markeder for ferske kokte skallreker på grunn av den forventede kvoteøkningen i sør i 2016.

Hovedaktivitetene har vært som følger:

- Oppdatering av «Veiledning, fangstbehandling av reker» etter nye krav fra Mattilsynet.
- Oppfølging og vedlikehold av sertifikater og miljødokumentasjon av rekefiskeriene samt veiledning og koordinering for fiskebåter og pilleindustri.
- Markedsovervåking og rapportering til rekefiskere, fiskesalgslag, faglag, finansinstitusjoner og markedsaktører.
- PR-aktivitet og mediekontakt vedrørende fangst, produksjon og markedsforhold.
- Planlegging og gjennomføring av rekeseminarer og produktpresentasjoner sammen med fiskere, produsenter, eksportører og Sjømatrådet.
- Kontakt og samarbeid med fiskerorganisasjoner i andre

produsentland rundt Nord-Atlanteren om markedsovervåking, dokumentasjon og rapportering.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Det framgår av tabell 46 at samlet kvantum av blåkveite på 11.716 tonn omsatt gjennom Norges Råfisklag i 2015 gikk ned sammenlignet med 2014, men en er fremdeles på et høyt nivå sammenlignet med tidligere år. Nedgangen skyldes reduserte landinger fra russiske fartøy. For norske fartøy er det en liten økning på 1.000 tonn mellom årene. Verdimessig er det blant de beste årene og totalverdien på blåkveita endte på 282 millioner kroner, som er en økning på 63 millioner kroner fra 2014. Etter to år med fallende priser ble det en kraftig prisoppgang for blåkveita for norske fartøy i 2015, snittprisene for sløyd blåkveite over 2,0 kg vises i tabell 48. Størst var oppgangen for de ferske landingene hvor snittprisen for alle størrelser fersk blåkveite omregnet til rundpris var kr 24,61 pr. kg, opp fra kr 16,43 pr.kg i 2014, en økning på 50 %. For ombordfryst blåkveite økte snittprisen for alle størrelser omregnet til rundpris fra kr 25,07 pr.kg til kr 32,49 pr.kg, som er en økning på 30 %. Restråstoff, som hovedsakelig er hodene fra blåkveita, er også med på å bidra til den høye verdien. I 2015 representerte dette en verdi på 23,9 millioner kroner fra norske fartøy.

Tall fra Fiskeridirektoratet viser at i 2015 kom 5.993 tonn fra kystflåtens direktefiske, opp fra 5.724 tonn året før. Tar en med bifangst av blåkveite, ble kvota på 5.700 tonn i det direkte kystfisket etter blåkveite overfisket med 395 tonn. Hoveddelen av kystflåtens blåkveitekvanter ble omsatt gjennom Norges Råfisklag. Norske trålere fisket og leverte 2.390 tonn blåkveite, hvorav 2.080 tonn ble omsatt gjennom Råfisklaget. Konvensjonelle havfiskefartøy endte opp på 1.400 tonn, og rundt 740 tonn av denne gruppens kvantum ble omsatt gjennom Råfisklaget. Totalt fisket norske fartøy 10.030 tonn blåkveite i 2015 og av dette ble i underkant av 9.000 tonn omsatt gjennom Råfisklaget.

Tabell 46: Kvantums- og verdiutvikling for blåkveite 2006–2015 (tonn og millioner kroner)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	7.939	7.345	5.943	6.949	8.021	8.960	11.487	10.918	12.953	11.717
Verdi	147	117	96	111	138	167	214	176	219	282

Tabell 47: Minsteprisutvikling for blåkveite sommer 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blåkveite, over 2,0 kg	22,00	21,00	18,50	18,50	20,00	21,50	23,00	21,00	21,00	23,50

Tabell 48: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfryst blåkveite sløyd uten hode 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blåkveite, over 2,0 kg	23,32	21,75	18,75	18,52	20,53	23,25	24,26	21,10	21,51	27,87

2.710 tonn blåkveite til en verdi på 38 millioner kroner ble levert av utenlandske fartøy, noe som er en nedgang fra 2014 da utenlandske fartøy leverte 4.050 tonn til en verdi av 48 millioner kroner.

Direktefisket etter blåkveite var som vanlig forbeholdt kystfartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper. 5.700 tonn var avsatt til direktefisket i 2015, fordelt på to perioder med 4.000 tonn i første periode og 1.700 tonn i andre periode. Første periode startet 25. mai,

men periodekvota ble ikke tatt opp og denne perioden varte dermed til den andre perioden startet 27. juli. Stoppen for direktefiske kom 16. august. Fisket var regulert med maksimalkvoter pr. fartøy på henholdsvis 15/17,5/20 tonn rundvekt avhengig av fartøylengde, men grunnet lav fisketakt ble disse økt med 50 % fra 5. august.

Tall fra Fiskeridirektoratet viser at 416 kystfartøy leverte blåkveite i 2015, mot 392 fartøy i 2014. Den reelle delta-kelsen i direktefisket var noe lavere, siden en del fartøy

Tabell 49: Kvantums- og verdiutvikling for noen av de fiskearter som ikke er omtalt foran, 2006–2015 (tonn og millioner kroner)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvitlaks, kvantum	18.711	10.294	10.633	10.030	10.260	10.115	10.713	10.773	9.656	11.529
Kvitlaks, verdi	52	38	38	35	29	38	34	34	31	38
Brosme, kvantum	4.794	5.431	5.505	3.995	4.816	4.295	5.275	3.830	3.607	4.731
Brosme, verdi	32	40	38	23	31	28	35	23	22	34
Grå-/fleksteinbit, kvantum	2.430	3.270	2.566	3.841	3.751	5.089	4.735	6.112	4.506	4.090
Grå-/fleksteinbit, verdi	18	28	21	26	25	42	38	44	33	27
Lange, kvantum	4.234	4.675	4.721	3.295	4.248	3.600	3.989	4.115	3.925	3.715
Lange, verdi	45	46	42	24	30	27	32	28	26	26
Uer, kvantum	5.301	5.331	5.567	5.561	7.941	2.729	4.154	3.788	3.272	2.678
Uer, verdi	49	44	47	43	69	28	39	33	30	29
Kveite, kvantum	1.024	1.221	1.359	1.291	1.571	1.596	1.812	1.667	1.965	2.037
Kveite, verdi	42	50	49	42	50	54	62	58	76	88
Breiflabb, kvantum	3.121	3.408	3.056	3.366	4.678	4.547	3.211	2.446	1.159	677
Breiflabb, verdi	74	82	66	64	91	94	65	49	24	16

Tabell 50: Minsteprisutvikling vinter og årlig gjennomsnittlig pris for noen av de fiskearter som ikke er omtalt foran, 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvitlaks over 300 g til konsum, minstepris*	3,55	3,60	3,60	3,60	3,55	3,70	3,90	3,80	3,80	4,20
Kvitlaks under 300 g til konsum, minstepris*	2,60	2,70	2,70	2,70	2,70	2,90	3,00	2,80	2,80	3,20
Kvitlaks alle størrelser, gj.snitt oppnådd	2,80	3,67	3,59	3,51	2,83	3,71	3,17	3,13	3,17	3,29
Breiflabb-haler over 1,0 kg, minstepris	58,00	58,00	58,00	58,00	54,00	54,00	58,00	58,00	58,00	58,00
Breiflabb-haler over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	63,93	64,95	61,83	56,51	56,16	59,62	59,66	58,86	60,80	66,66
Uer, rund minst 7 hg, minstepris	8,00	9,00	9,00	8,00	8,00	8,50	9,50	9,50	9,50	10,00
Uer, rund alle størrelser, gj.snitt oppnådd	10,03	8,98	9,16	8,32	8,80	10,41	9,79	8,86	9,70	11,51
Kvitlange over 2,0 kg, minstepris	9,00	10,00	10,00	9,50	6,50	7,50	8,50	8,50	8,00	8,50
Kvitlange over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	15,18	13,86	12,48	10,03	9,65	10,51	10,99	9,65	9,31	9,89
Brosme over 2,0 kg, minstepris	7,75	8,50	9,00	8,50	7,50	7,50	8,25	8,25	8,00	8,50
Brosme 1,0-2,0 kg, minstepris	5,75	6,50	7,00	6,50	5,50	5,50	6,25	6,25	6,00	6,50
Brosme over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,09	9,90	10,17	9,49	9,84	10,16	9,96	8,96	8,78	10,32
Brosme 1,0-2,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,75	10,76	9,58	7,79	8,84	9,42	9,68	8,73	8,89	10,81
Fleksteinbit over 3,0 kg, minstepris	12,00	12,00	12,00	12,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Gråsteinbit over 1,0 kg, minstepris	11,00	11,00	11,00	11,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00
Fleksteinbit over 3,0 kg, gj.snitt oppnådd	15,42	15,55	14,61	11,32	12,37	14,65	14,82	12,37	12,93	11,65
Gråsteinbit over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	11,56	10,82	10,83	9,55	9,00	10,00	9,58	9,07	9,53	9,48

*) Vektgrensen for kvitlaks var 400 g til og med sesongen 2007. Fra og med sesongen 2010 ble den minste vektclassen for kvitlaks splittet i under 220 gram og 220-300 gram.

**) Fra 13. desember 2012 ble det opprettet en egen vektclassen for store breiflabb-haler over 4,0 kg. Fra samme dato ble størrelsen over 1,0 kg endret til breiflabb-haler 1,0-4,0 kg. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning mellom de ulike år.

kun leverte blåkveite tatt som bifangst. 234 fartøy fisket opp kvotene sine, i tillegg til 81 fartøy som fisket utover de opprinnelige kvotene sine grunnet refordelingene i andre periode.

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Gode markedsforhold ga en høyere gjennomsnittspris på kongekrabben i 2015. Det japanske markedet, som har vært ute de siste sesongene, var igjen tilbake som et godt betalende marked. Gjennomsnittsprisen til fisker i kvoteregulert område gikk opp fra 2014 til 2015, fra kr 87,40 til kr 107,51 pr. kg. I gjennomsnitt for all kongekrabbe omsatt i Råfisklagets distrikt gikk prisen opp fra kr 78,86 pr. kg i 2014 til kr 85,78 pr. kg i 2015. Totalt omsatt kvantum kongekrabbe gikk opp fra 1.695 tonn i 2014 til 2.175 tonn i 2015. Verdien av kongekrabben gikk også opp fra 2014 til 2015, fra i underkant av 134 millioner kroner til i underkant av 187 millioner kroner.

Totalt deltok 572 fartøy i det kvoteregulerte fisket, og 162 i fisket utenfor det kvoteregulerte området.

Kvoteregulert fiske i Øst-Finnmark

Før sesongen startet ble kvoteåret for det kvoteregulerte fisket i Øst-Finnmark endret. Tidligere sesonger varte fra høsten det ene året til høsten året etter. Fra og med 2016 vil kongekrabbesesongen følge kalenderåret.

Det ble tildelt nye kvoter gjeldende fra 5. september 2015, og disse gjaldt ut året. Totalkvoten for dette

Tabell 52: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe utenfor det kvoteregulerte fisket 2010–2015 (kroner pr. kg)

Art	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kongekrabbe	26,26	54,15	62,55	40,29	45,74	52,42

Tabell 53: Minsteprisutvikling for kongekrabbe landet under det kvoteregulerte fisket og i det frie fisket sesongene 2014–2015 (kroner pr. kg)

Art	2014	2015
Hannkrabbe over 3,2 kg	84,-	96,-
Hannkrabbe 2,2-3,2 kg	70,-	81,-
Hannkrabbe 1,6-2,2 kg	45,-	51,-
Hannkrabbe 0,8-1,6 kg (kun i uregulert fiske)	22,-	23,-
Hokrabbe alle størrelser (over 0,8 kg i uregulert fiske og over minstemål i regulert fiske)	20,-	22,-
Skadd hannkrabbe over 3,2 kg	40,-	42,-
Skadd hannkrabbe 2,2-3,2 kg	30,-	31,-
Skadd hannkrabbe 1,6-2,2 kg	22,-	23,-
Skadd hannkrabbe 0,8-1,6 kg	13,-	13,-
Krabbe hann og ho under 0,8 kg (kun i uregulert fiske)	Fri	Fri

Tabell 51: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 2006–2015 (tonn og millioner kroner)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	1.733	1.627	5.245	6.112	1.931	1.785	1.436	1.324	1.695	2.175
Verdi	119	98	142	155	89	154	118	81	134	187

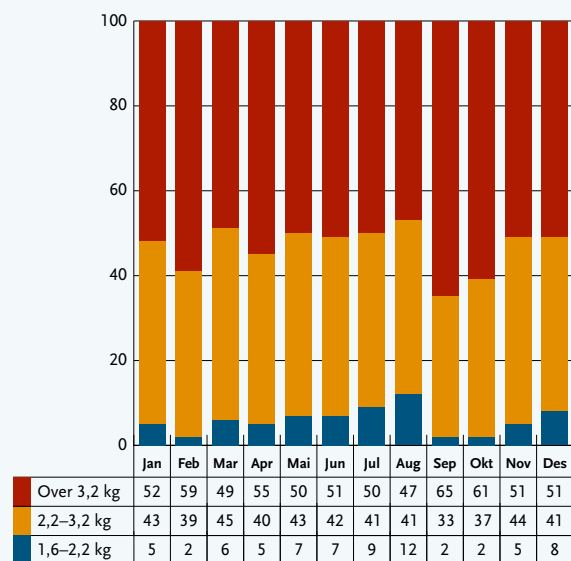

Diagram 18: Størrelsessammensetning for kongekrabbe, hann, i det kvoteregulerte fisket 2015 (prosent)

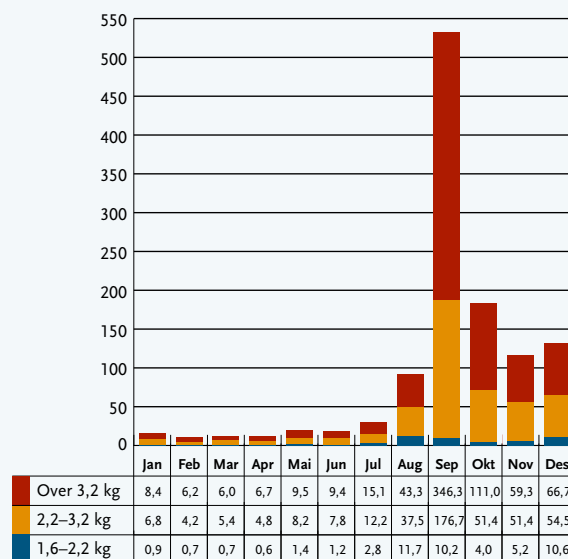

Diagram 19: Fangst pr. måned etter størrelse på krabben i det kvoteregulerte fisket 2015 (tonn)

tidsrommet ble satt til 960 tonn hannkrabber, 40 tonn høkrabber og 80 tonn skadde hannkrabber.

Fisket

Fra norske fartøy som deltok i det kvoteregulerte fisket ble det fra 5. september til 31. desember 2015 landet 1.081 tonn fersk kongekrabbe. Av diagram 20 framgår det at det ble landet et betydelig større kvantum kongekrabbe i august 2014 enn i august 2015, mens det ilandførte kvantumet i september 2014 er mindre enn i september 2015. Årsaken var at det 1. august 2014 var oppstart på ny sesong, mens det 5. september 2015 var oppstart på sesongen dette året. Diagrammet viser også at det ble fisket mer i hver av årets siste måneder i 2015 i forhold til 2014. Dette fordi endringene i kvoteåret som gjelder fra 1. januar 2016 førte til at fisket som startet 5. september måtte være avsluttet 31. desember.

I hele beretningsåret ble det landet 1.317 tonn fersk kvoteregulert kongekrabbe til en verdi av 142 millioner kroner. I dette kvantumet inngår et kvantum på 236 tonn som er en del av det kvoteregulerte fisket for 2014/2015, der fangstperioden varte til 23. august 2015. Det ble registrert landinger fra 572 fartøy i det kvoteregulerte fisket i hele 2015.

Kongekrabbefisket utenfor det kvoteregulerte området

I fisket utenfor det kvoteregulerte området ble det i 2015 landet til sammen 855 tonn kongekrabbe, mot 350 tonn i 2014. Verdien av fisket i 2015 var 45 millioner kroner, mot 15 millioner kroner i 2014. Denne betydelige økningen i

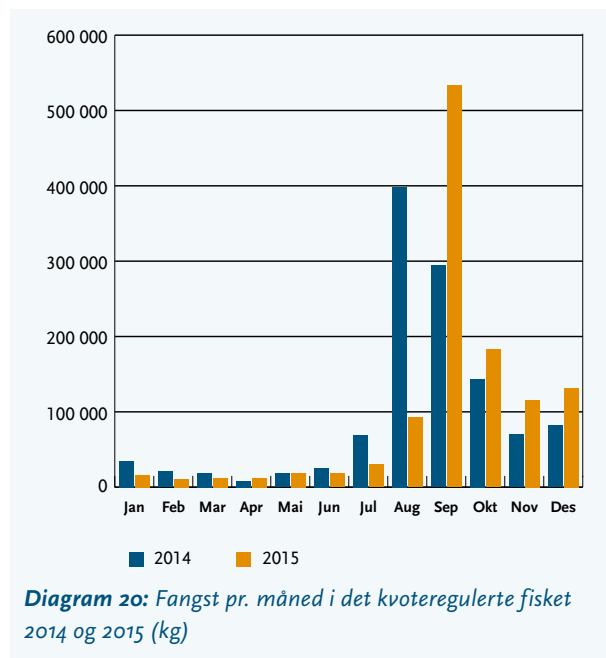

Diagram 20: Fangst pr. måned i det kvoteregulerte fisket 2014 og 2015 (kg)

det frie fisket skyldes gode markedsforhold som ga stor etterspørsel, og god kapasitet hos kjøperne. I det frie fisket ble det registrert landinger fra 163 fartøy i 2015.

Markedet for kongekrabbe

Gjennomsnittsprisen ved eksport av fryst kongekrabbe økte fra kr 187,92 pr. kg i 2014 til kr 197,40 i 2015. Dette er en økning på kr 9,50 pr. kg, eller 5 %. Eksporten til Japan økte kraftig og er tilbake som hovedmarked for fryst kongekrabbe. I tillegg antas et betydelig volum til Nederland og Danmark å bli reeksportert til markeder i Østen og til USA. Eksporten av frysede produkter i 2015 er mer enn fordoblet sammenlignet med 2014.

Gjennomsnittsprisen ved eksport av levende kongekrabbe økte fra kr 170,18 pr. kg i 2014 til kr 216,73 i 2015. Dette er en økning på kr 46,50 eller 27 %. Sør-Korea er hovedmarked for levende produkt, trolig mye på grunn av det nye, effektive kontrollregimet mot russisk IUU-krabbe, hvor Sør-Korea tidligere har fungert som transitland. Norsk kongekrabbe har god markedsadgang med hjelp av fiskesalgslagenes fangstsertifikatordning.

Fordelingen mellom eksportert kvantum av levende/ fersk og fryst produkt, omregnet til råvarevekt, er ca. 25 % levende og 75 % fryst. Eksportverdien er kr 365 millioner totalt og fryst står for 62 %. Med innføringen av kvoteår som følger kalenderåret er det forventet at en større andel vil kunne bli solgt som levende produkt. En fortsatt gunstig valutasituasjon og reduserte tilførsler fra Russland vil bidra til at produksjon av norsk rød kongekrabbe kan ekspandere i volum og til høyere prisnivå i 2016.

Snøkrabbe (*Chionoecetes opilio*)

Totalt ble det landet 9.394 tonn rundvekt snøkrabbe til samlet verdi kr 245 millioner. Av dette ble 3.475 tonn fanget av norske fartøy. Gjennomsnittspris for norskfanget levende krabbe ble i 2015 kr 16,20 pr. kg, som er opp fra kr 15,80 pr. kg i 2014.

Over 80 % av landet kvantum er ombordfrysede vare. Mesteparten som klør/cluster, men også et mindre volum rundfrysede krabbe. Det er stor interesse fra norsk landindustri for å kjøpe levende snøkrabbe for produksjon på land, og det ble i juni for første gang fastsatt minstepriser for både levende krabbe og ombordfrysede klør. Minstepris for levende snøkrabbe som kommer inn under hovedstørrelsen 500–800 g, ble i juni 2015 satt til kr 17,00 pr. kg, etter enighet med Sjømat Norge.

USA og Japan er dominerende markeder for snøkrabbe, og det forventes fortsatt god etterspørsel etter norsk

Tabell 54: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fryst kongekrabbe fra det kvoteregulerte fisket og eksportpris 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Råvarepris	49,42	51,34	34,00	35,19	62,65	93,14	86,23	68,87	87,40	107,51
Eksportpris	124,80	113,51	103,56	101,27	119,09	186,54	179,25	163,78	186,75	197,40

Foto: Benedicte Nielsen

snøkrabbe pga. store kvotekutt i Alaska samt redusert tilførsel fra Russland. Samlet eksport av fryst snøkrabbe ble 2.997 tonn til snittpris kr 61,39 pr. kg.

Omsetningen av snøkrabbe i Råfisklagets distrikt de tre siste årene (kvantum/verdi):

2013:	174 tonn/	2 millioner kroner
2014:	4.087 tonn/	106 millioner kroner
2015:	9.352 tonn/	245 millioner kroner

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Taskekrabbefisket i Råfisklagets distrikt foregår fra Averøy på Nordmøre i sør til Vesterålen i nord. Tilgangen på krabbe i 2015 har vært god, og ga en økning på 409 tonn eller 14 %. Krabbefisket er fortsatt et fritt fiske uten kvote- eller sesongregulering.

Verdien i 2015 endte på 35 millioner kroner, mot 29 millioner kroner i 2014. Dette representerer en økning i verdi på 21 %. Det er rapportert om god omsetning, både innenlands og på eksport.

Av tabell 55 fremkommer landet kvantum og verdi av taskekrabbe. Tabell 56 viser utvikling pr. område. Sør-Trøndelag er den regionen hvor det fiskes mest krabbe med 1.534 tonn, tett fulgt av Nordland (Helgeland/Salten)

med et samlet kvantum på 1.240 tonn. På Nordmøre ble det landet 290 tonn og i Nord-Trøndelag 164 tonn.

Hovedsesongen begynner vanligvis i overgangen mai/juni og varer vanligvis til desember. De beste månedene er august og september.

214 båter deltok i taskekrabbefisket i 2015 mot 216 båter i 2014. Antall krabbekjøpere har vært stabilt de siste årene. I 2015 var det totalt 5 kjøpere som kjøpte taskekrabbe. I

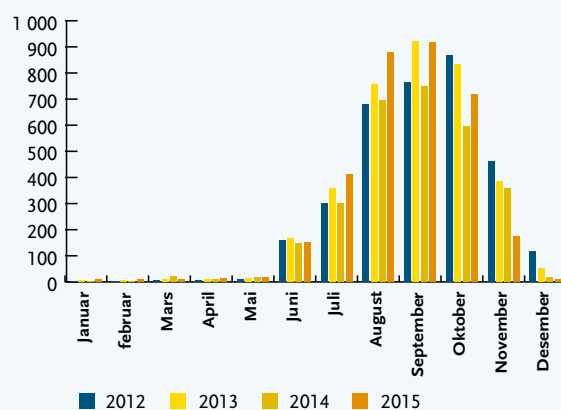

Diagram 21: Omsetning av taskekrabbe pr. måned 2012–2015 (tonn)

Tabell 55: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 2006–2015 (tonn og millioner kroner)

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum	5.083	7.024	4.383	3.704	4.438	3.884	3.379	3.517	2.913	3.322
Verdi	39	56	33	28	34	32	30	33	29	35

Tabell 56: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på de viktigste fangstområder 2011–2015 (tonn og tusen kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Vesterålen		87	99	112	85		764	871	1.084	859
Salten/Lofoten	493	429	489	379	364	3.988	3.779	4.425	3.730	3.768
Helgeland	1.042	789	828	647	886	8.517	6.783	7.512	6.336	9.140
Nord-Trøndelag	191	328	197	176	164	1.544	2.938	1.823	1.742	1.697
Sør-Trøndelag	1.849	1.469	1.583	1.288	1.534	15.473	13.287	15.065	13.015	16.196
Nordmøre	307	276	323	311	290	2.520	2.361	2.902	3.142	3.079

Tabell 57: Minsteprisutvikling for taskekrabbe 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hunkrabbe minst 13 cm til konsum	8,00	8,35	7,80	7,80	7,50	8,10	8,60	9,00	10,00	10,50
Hankrabbe minst 13 cm til konsum	7,35	7,65	7,25	7,25	7,50	8,10	8,60	9,00	10,00	10,50

Tabell 58: Gjennomsnittlig oppnådd pris for taskekrabbe 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Taskekrabbe over 13 cm	7,69	7,94	7,42	7,51	7,60	8,26	8,85	9,26	9,97	10,46

tillegg var det mottak ved 22 mottaksstasjoner. Den største kjøperen ligger i Sør-Trøndelag, og tok i 2015 gjennom to selskap imot ca. 85 % av all taskekrabbe omsatt i Råfisklagets distrikt.

På grunn av at produksjonen av taskekrabbe er blitt mer sentralisert er næringen meget avhengig av føringsmidler. I 2015-sesongen gikk det med kr 2,6 millioner til ekstra kostnadskrevende føring av taskekrabbe fra mottaksstasjoner, og fiskerne har i 2015 bidratt med en egenandel på 30 øre pr. kg.

I 2015 var minsteprisen på taskekrabbe kr 10,50 pr. kg, en økning på 50 øre pr. kg fra sesongen 2014.

Omsetningen av fryst krabbe til EU har vært minkende mens etterspørselen etter krabbeprodukter i Norge har vært økende, spesielt de to siste årene. Etterspørselen innenlands har i perioder vært større enn hva kjøperne har klart å levere.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

I 2015 deltok 21 fartøy i vågekvalfangsten. Dette er samme antall som året før. Norske fartøy kunne fange til sammen 1.286 vågekval, det samme som i 2014. Det var fri fangst innenfor totalkvota. Fangsten kunne påbegynnes 1. april og ble stoppet med virkning fra 28. september.

Regulering av fangst

Råfisklaget bestemte samme reguleringsopplegg som tidligere, men med reduserte fartøyskvoter basert på fartøylengde sammenlignet med 2014, på grunn av signaler om svakere etterspørsel i 2015. Fartøy med sjølproduksjon var fortsatt unntatt disse begrensningene. Det ble tatt forbehold om korrigeringer av opplegget underveis i sesongen.

Fangst

Det ble i 2015 fanget til sammen 660 vågekval, mot 736 i 2014.

Fangst levert før 1. juni ble holdt utenom fartøyskvotereguleringen. Dette resulterte i at noen fartøy kom tidlig i

Tabell 59: Kvantums- og verdiutvikling for vågekvalkjøtt og –spekk/finner 2006–2015

Norges Råfisklag	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum kjøtt (tonn)	620	622	557	474	530	549	523	724	871	787
Kvantum spekk (tonn)	9	0	0	0	0	0	0	13	0	0
Sum kvantum (tonn)	629	622	557	474	530	549	523	737	871	787
Verdi kjøtt (tusen kr)	18.787	19.790	17.545	15.312	17.051	17.562	17.803	24.682	29.498	27.164
Verdi spekk (tusen kr)	45	0	3	0	0	0	0	38	0	0
Sum verdi (tusen kr)	18.832	19.790	17.548	15.312	17.051	17.562	17.803	24.720	29.498	27.164
Landinger Norges Råfisklag (stk)	495	499	445	396	397	453	387	523	635	597

Tabell 60: Minsteprisutvikling for kvalkjøtt sesongen 2006–2015 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvalkjøtt til konsum	30,00	29,50	32,00 30,00 ²	30,50	31,50	31,50	32,00	35,00 33,50 ³	35,00 33,50 ⁴	33,85

1) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2006 satt til kr 30,00 t.o.m. 7. mai og kr 29,00 f.o.m. 8. mai og ut sesongen.

2) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2008 satt til kr 32,00 t.o.m. 1. juli og kr 30,00 f.o.m. 2. juli og ut sesongen.

3) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2013 satt til kr 35,00 t.o.m. 3. juni og kr 33,50 f.o.m. 4. juni og ut sesongen.

4) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2014 satt til kr 35,00 t.o.m. 2. juni og kr 33,50 f.o.m. 3. juni og ut sesongen.

Tabell 61: Nasjonale tall for fangst av vågekvalkjøtt og –spekk/finner 2006–2015

Norge totalt:	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nasjonal kvote (stk)	1.052	1.052	1.052	885	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286
Nasjonal fangst (stk)	545	593	535	483	468	533	465	594	736	660
Fartøy i fangst (stk)	28	29	28	21	18	19	18	17	21	21
Kvantum kjøtt (tonn)	690	763	698	599	632	642	589	794	972	835
Gjennomsnittspris kjøtt pr. kg	30,11	31,60	32,06	32,38	32,06	31,94	33,83	34,57	34,19	34,48
Kvantum spekk (tonn)	9	0	0,238	0	0	0	0	38	0	0
Gjennomsnittspris spekk pr. kg (kr)	5,00	0	13,05	0	0	0	0	2,88	0	0
Kjøtt omsatt gjennom Norges Råfisklag (tonn)	620	622	557	474	530	549	523	724	871	787

gang med fangsten. Det ble innen 1. juni levert tilsammen 108 tonn kvalkjøtt, mot 197 tonn i 2014.

I juni, som normalt er den måned det fanges flest kval, ble det i 2015 fanget 329 vågekval mot 315 i samme måned året før.

Fangst av vågekval fordelt pr. måned

År	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Total
2014	50	235	315	106	30	0	736
2015	48	134	329	93	54	2	660

Minstepris

Minsteprisen på kvalkjøtt til konsum ble satt til kr 33,85 fra og med 6. april 2015.

Prisen på kvalspekk og finner, ble holdt på kr 0,01 pr. kg.

Omsetning

I Råfisklagets distrikt ble det i 2015 omsatt 787 tonn kvalkjøtt til en førstehandsverdi på 27,2 millioner kroner. Gjennomsnittsprisen ble kr 34,51 pr. kg. Omsetningen i andre salgslag utgjorde 48 tonn til en førstehandsverdi på 1,6 millioner kroner med gjennomsnittspris kr 33,85 pr. kg. Dette gir en nasjonal gjennomsnittspris på kr 34,48 pr. kg.

Det ble også i 2015 inngått leveringsavtaler. Seks fartøy overtok og produserte egen fangst. To av disse leverte utenom Norges Råfisklags omsetningsområde. 41 kval ble levert i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag og 4 kval ble levert i Vest-Norges Fiskesalgslag.

Også i 2015 ble det landet kvalkjøtt i Råfisklagets distrikt som ble ført med bil til annet fiskesalgslag for produksjon. Dette utgjorde tre leveringer på omlag 120 tonn, som ble tatt på land ved Hammerfest Fryseterminal AS. I slike tilfeller er Mattilsynet involvert og gir godkjenning.

Merkevareforeningen Norsk Hval

Merkevareforeningen Norsk Hval ble stiftet 14. februar 2012. I 2014 ferdigstilte foreningen kvalitetsstandarden og utviklet en merkevareprofil som er tatt i bruk i salg og markedsføring av hvalkjøtt fra medlemmene. Et flertall av fangerne og kjøperne er medlemmer. Råfisklaget deltar i styret og bidrar med kontroll og revisjon av fangst og

produksjon av hvalkjøtt som skal kvalitetsmerkes, samt med bistand til inntrekning av medlemskontingent.

Kystvakten

Nytt av året er et samarbeide med Kystvakten. Dette ble etablert for at Kystvakten skulle være orientert om fangsten og forestående leveranser, dersom det skulle oppstå situasjoner i forbindelse med miljøorganisasjoner.

Sjølprodusert tørrfisk

Produksjon

Det var en nedgang i produksjonen av sjøtilvirket tørrfisk i 2015, sammenlignet med 2014.

Problemfri avsetning og prisoppgang på fersk fisk førte til at flere foretrakk å levere fisken fersk, og dermed ble sjølproduksjonen redusert. Antall involverte yrkes- og fritidsfiskere i perioden 2011-2015 var henholdsvis 221, 237, 248, 178 og nå sist 166 i 2015.

Omsetning

Totalt omsatt kvantum sjølprodusert tørrfisk endte på 166 tonn, noe som er en nedgang på 176 tonn fra 2014. Årsaken til denne kraftige nedgangen i omsatt kvantum skyldes lavere produksjon i 2015, og at et større kvantum tørrfisk, produsert i 2013, ble omsatt i 2014. Omsetningen av sjølprodusert tørrfisk gikk uten problemer i 2015. Ved årsskiftet regnet en med at det ikke var større kvantum sjølprodusert tørrfisk på lager.

Minstepris

Minsteprisen for all sjølprodusert tørrfisk ble for de fleste arter og størrelser økt i forhold til 2014. For alle størrelsene av prima/sekunda kvalitet torsk, ble prisene økt med 12 kroner, og var kr 97,00, kr 87,00 og kr 77,00 pr. kg for de tre sorteringene. For den største størrelsen av torsk, rund afrika ble prisen økt med kr 13,00 fra kr 62,00 til kr 75,00 pr. kg. Prisen på torsk splitt afrika ble økt fra kr 42,00 til kr 50,00 pr. kg, mens prisen på torsk, frostskaadet ble økt fra kr 42,00 til kr 50,00 pr. kg.

Sorteringene som tidligere gjaldt for artene brosme, sei, hyse og lange, ble endret under prisforhandlingene, slik at de nå kun er en sortering. Prisene for disse artene ble:

Tabell 62: Omsatt kvantum av sjølprodusert tørrfisk 2011–2015 (tonn tørr vekt og kroner for tørrfisk)

Kvantum og pris	2011	2012	2013	2014	2015
Kvantum torsk	176	137	146	274	118
Gjennomsnittspris torsk pr. kg	91,30	90,25	62,37	62,17	100,86
Kvantum sei	38	43	37	46	34
Gjennomsnittspris sei pr. kg	54,17	53,55	39,85	41,31	57,65
Kvantum annen fisk	15	16	12	22	14
Gjennomsnittspris annen fisk pr. kg	54,28	53,13	48,24	47,45	57,80

Foto: Benedicte Nielsen

Brosme kr 52,00 pr. kg, sei kr 52,00 pr. kg, hyse kr 52,00 pr. kg og lange kr 47,00 pr. kg.

Øvrige priser: Ofal kr 20,00 pr. kg, vrak kr 16,00 pr. kg, tørrhau av torsk (cuts) kr 15,00 pr. kg og tørrhau av sei kr 6,00 pr. kg.

Kontrollordninger

I 2015 har salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar vært nedfelt i kapittel 6 i fiskesalgslagsloven, havressurslovens § 48, instruks om salgslagenes kontrollplikt og forskrift om inndragning av fangst m.m. og Norges Råfisklags egne forretningsregler. Kontrollen omfatter vanlig ressurskontroll både hos registrerte kjøpere og fartøy som leverer sine fangster i Råfisklagets distrikt. Ressurskontrollen omfatter også kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med salgslagets egne bestemmelser. Nytt fra 2015 er pålagte oppgaver innenfor kvalitetskontroll.

I beretningsåret utgjorde avdelingen 7 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT og økonomiavdelingen til blant annet kvotekontroll. I tillegg til dette brukes det personellressurser ved regionkontorene til blant annet informasjon til næringsaktørene. Totalt ble det benyttet ca. 8,5 årsverk tilknyttet avdeling for ressurs og miljø i 2015.

Tabell 63: Kontrollomfang 2010–2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Seddelkontroll	146	120	106	99	54	46
Mottakskontroll	247	161	227	406	136	138
Vektkontroll	145	131	169	146	98	107
Fullkontroll	144	126	96	30	188	222
Fangstkontroll			3	17	6	8
Kvalitetskontroll						291
Sum	682	538	601	698	476	812

Avdeling for ressurs og miljø

Viktige oppgaver for avdelingen er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelingen har også ansvaret for gjennomføringen av kvotekontroll for alle fartøy registrert i Råfisklagets distrikt.

Ved gjennomføring av ressurskontrollen er Råfisklagets kontrollører fysisk til stede under landing av fisk. Her blir alle rutiner ved mottak av fisk kontrollert og det påses at kjøp/salg blir utført iht. gjeldende bestemmelser.

Avdelingen arbeider mye med forskjellige prosjekter for bedring av kvaliteten på fisk og fiskevarer som omsettes i lagets distrikt. Avdelingen tilbyr også tjenester i form av tineprøver av ombordfrysede reker og ombordfryst fisk, sistnevnte etter avtale med Råfisklagets auksjonsavdeling.

Beretningsperioden

I beretningsperioden har avdelingen hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser, blant annet Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Mattilsynet og Justervesenet. Vi har faste samarbeidsmøter med Fiskeridirektoratet hvor vi har felles utveksling av nødvendig informasjon for å kunne utføre kontrollvirksomheten på en best mulig måte.

I ressurskontrollen brukes systemet for strategisk risikovurdering. Dette blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet og baseres på felles prinsipper. Gjennom dette systemet er det utarbeidet en felles nasjonal plan for strategisk risikovurdering av ressurskontrollen.

Ved gjennomføring av ressurskontroll følger kontrollørene de vanlige fiskeriene fra nord til sør. Et viktig fokus har vært rett bruk av sluttседdel både med hensyn til krav til utfylling og innsending, men også at det er korrekte opplysninger på seddelen.

I 2015 har det vært høyt fokus på kontroll og bruk av omregningsfaktorer ved omsetning av fisk. utfordringene for næringsaktørene er at mellom 80 og 90 % av

kystfanget fisk landes rund og at bare 32 % av landet fisk omsettes rund. Manglende samsvar mellom biologisk og offentlig faktor har vært en kontrollutfordring.

Avdelingen har i beretningsåret videreutviklet kvotekontrollen og har tatt inn seinot- og kvitlakskvoter i det nye systemet med fortløpende kvotekontroll. Det arbeides videre med forbedringer og for å ta inn trål slik at all kvotekontroll er i ett og samme system. I tillegg arbeides det med å forbedre kvotekontrollen slik at man klarer å håndtere de spesialordningene som fremkommer i reguleringene og ulike dispensasjoner. Dette er et svært krevende arbeid ettersom det stadig gjøres endringer i kvotegrunnlaget.

I beretningsåret har vi fortsatt arbeidet med kvalitetsfremmende tiltak i næringen. Arbeidet med Skreipatruljen, kontroll av merkevaren Varanger og kontroll av merkevaren Norsk Hval, kursing av næringsaktører har vært videreført i 2015.

Videre har vi for 2015 startet med den nye kvalitetskontrollen etter pålegg fra NFD. Under dette arbeidet har vi samarbeidet med både Mattilsynet og Nofima.

Styrets markedsmidler

Styret setter årlig av bevilgninger til markedstiltak. Markedsbevilgningene håndteres administrativt, men styrets arbeidsutvalg bidrar til overordnede prioriteringer og får referert bevilgninger og avslag. Bevilgningene brukes til markedsføring, kvalitetstiltak og produktutvikling med sikte på å fremme salget og øke verdien av produkter av arter som Råfisklaget har omsetningsretten til.

Innretningen for midlene har vært stabil over noen år. Råfisklaget ønsker å prioritere prosjekter som fokuserer på minimum én av de følgende: Kvalitetsarbeid, tiltak innenfor innenlandsomsetningen som også bidrar til fiskerinæringas omdømme, arter som står markedsmessig svakt, verdikjedeprosjekter, regionale matsatsinger, mat og reiseliv, bærekraftig forvaltning med sporing av ferskhet og dokumentasjon av lovlig fanget fisk, samt merkevarebygging for sjømatprodukter med lansering av nye produkter og ny design. Med disse forutsetningene i bunnen kan laget bidra til:

- Markedsprosjekter sammen med sjømatleverandører i forbrukermarkedet.
- Utvikling av nye markeder.
- Markedsreise med verdikjedeperspektiv.
- Prosjekter med fokus på regional mat og reiseliv.
- Profilering av sjømat på arrangementer rettet mot ungdom.

Totalt ble det bevilget 892.796,- kroner av styrets markedsmidler i 2015. Dette året var et rolig år hva angår søknader til store markedsprosjekter, men desto mer aktivt for kompetanseheving i verdikjeden, markering av sjømat på konferanser, festivaler og tiltak rettet mot barn og unge. Med moderate støttebeløp til en rekke arrangementer og

flinke arrangører spredd over hele landet har vi bidratt til synliggjøring av sjømat. Vi er godt fornøyd med gjennomføringen til våre samarbeidspartnere!

Råfisklaget var nok en gang støttespiller og medarrangør på NM i sjømathandel, og den felles standen som ble arrangert for nordnorske matprodusenter på Matstreif i Oslo. Vi bidro også til nasjonalt tørrfiskkurs for unge kokker i Tromsø. Det er bidratt til undervisningsopplegg for unge i Trondheim, på Møre og i Troms og til opplæring i tungeskjæring under VM i skreifiske og kokkekurs for unge i Lofoten.

Festivaler har etablert seg som de nye samlingsplassene, der mat har en sentral rolle. Råfisklaget ønsker at sjømaten er på kartet og samarbeider med de som har en uttalt sjømatprofil. Medvirkningen var av ulik karakter og størrelse på Kongekrabbefestivalen i Vadsø, Varanger matfestival i Vardø, Sørøyrocken i Hasvik, Buktafestivalen i Tromsø, Vesterålen Skreifestival, Folk&Fisk i Bodø og Langesund sjømat- og fiskefestival.

Årets kvalitetsfisker 2015 ble Paul O. Jensen med båten Fidel. Han fikk prisen for sin trofaste kamp for kvalitet både gjennom sitt virke som fisker og som kvalitetsdebattant i en rekke fiskeriforum. Det ble ikke innvilget midler til rene kvalitetsprosjekter i 2015. Imidlertid ble investeringene i kvalitetsfilmer og –materieell fra årene før flittig brukt i ulike sammenhenger.

Råfisklagets medvirkning gjennom styrets markedsmidler bidrar til et nært samarbeid med bedrifter og organisasjoner i næringen. På svært mange områder har alle aktørene i verdikjeden felles visjoner og mål. Det er viktig for Råfisklaget å arbeide med markedsprosjekter og vise ansvar for hele verdikjeden. Det totalbeløp som bevilges hvert år, er beskjedent i den store sammenhengen, men kan ha stor betydning for gjennomføringen av enkeltprosjekter. I tillegg er virksomheten med på å sette fokus på markedsarbeid, og det bidrar til markeds kunnskap internt i salgslaget.

Økonomi

Oppgjør gjennom laget

Bruttoverdien av fangster fra norske fiskere som leverte fangst i Norges Råfisklags distrikt i 2015 og som ble behandlet gjennom oppgjørsordningen var 7,1 milliarder kroner.

Med innsendte sluttседler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. Oppgjørstiden til fisker er 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til å sikre fiskernes økonomi og likviditet, og sikrer like leveringsvilkår og oppgjørsvilkår for alle. Oppgjørsordningen bidrar også til like konkurransevilkår og betingelser for industrien.

Den etablerte statlige garantirammen med en ramme på 280 millioner ble avvirket før starten av 2015. Dette innebar at kredittiden overfor fiskekjøperne igjen ble 14 dager slik det var før den statlige garantiordningen ble

iverksatt. Det var en viss usikkerhet om avviklingen ville føre til en problematisk gjennomføring av vintersesongen i og med bortfall av 280 millioner i garantier. Imidlertid viste det seg at all fersk omsetning og utsending av ferske produkter ut i markedet har bidratt til en større omløpshastighet av kapitalen. Fiskekjøperne har gjennom denne likviditetsforbedringen foretatt betaling av utestående før forfall og dermed bidratt til å holde omsetningen og oppgjørsordningen i gang uten større avbrudd.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Kommer fiskekjøperen i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag. Sammen med Råfisklagskortet er denne tjenesten i dag det beste og mest fleksible oppgjørssystemet for norske fiskere.

I rutinen for oppgjør tilbys det betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Fiskere kan inngå avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant, etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Det må da utstedes en transporterklæring som hentes fra Råfisklagets web-sider. Denne sendes inn til Råfisklaget som gjennomfører trekkene. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Råfisklagskortet er et nyttig tilbud innenfor Råfisklagets oppgjørsordning, og det er utviklet en funksjon som gir fiskerne adgang til fangstens verdi tidligere. Straks sluttsettelen er registrert og godkjent hos Råfisklaget utløses det automatisk en kredittramme på fiskers konto tilsvarende oppgjøret. Denne rammen kan disponeres

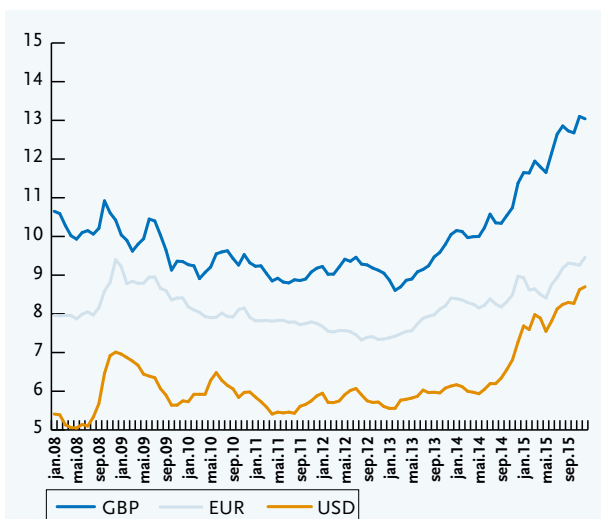

Diagram 22: Månedlige valutakurser for pund, euro og dollar mot norske kroner 2008–2015 (kilde: Norges Bank, månedsgjennomsnitt av daglige noteringer)

fram til oppgjøret overføres til konto 15 dager etter sluttsetteldato. Ved bruk av denne løsningen må fiskeren betale renter for de dagene kreditten benyttes, men det er likevel et godt og rimelig tilbud. Dette tilbudet gir fiskeren mulighet til å disponere fangstens verdi kort tid etter at fangsten er levert.

Råfisklaget utvikler stadig elektroniske løsninger for effektivt å håndtere den stadig økende informasjonsmengden, og ikke minst økte krav til kvalitet, sikkerhet, hurtighet og service. Et effektivt transaksjonssystem gir fordeler både for fiskere, kjøpere og forvaltningen, og vil gi Råfisklaget gevinst i form av sikrere og raskere oversikt over omsetningen. Videre vil denne utviklingen kunne forbedre oppgjørsordningen og skape en teknologisk plattform for nye tjenester til nytte for fiskerne og fiskerinæringen.

Det elektroniske systemet for innsending av sluttsettler – «Seddel-på-sekundet» – som ble innført i 2012, fungerer meget godt. Gjennom dette systemet blir sluttsettelen registrert, kontrollert og innsendt i sann tid direkte fra kaikanten og umiddelbart etter at leveransen har funnet sted. Dette gir raskere oppdatering av informasjonen om fangsten i leveringsøyeblikket, og som følge av dette, legges det til rette for bedre kontroll med utestående og garantier, raskere oppdatering av kvoteopplysninger og sikrere transaksjonshåndtering.

Eiendomsdrift

Gjennom sitt heleide datterselskap Fiskernes Hus AS eies og forvaltes sentrale eiendommer i Tromsø og Svolvær. I Tromsø eies bygningene Sjøgata 41/43, Stortorget 2 og Sjøgata 39, som fremstår som et samlet kvartal på ca. 7.000 kvm. Lokalene leies ut til en rekke virksomheter, og Råfisklaget har sitt hovedkontor i bygget fram til 30. juni 2015.

I Svolvær eies bygget Fiskergata 22 på ca. 4.500 kvm. Råfisklagets regionkontor har sine lokaler der. Bygningen framstår som et moderne, stilrent bygg som det legges merke til i sentrum av Svolvær.

Fiskernes Hus AS ønsker å være en langsiktig og seriøs eiendomsforvalter. Eiendommene forvaltes godt, og kontinuerlig vedlikehold gjør at bygningene fremstår som attraktive, moderne og konkurransedyktige på markedet.

I 2014 ble arealer i eiendommen i Svolvær ledige etter at en relativt stor leietaker flyttet virksomheten til eget bygg. Det har ikke lyktes å få nye leietakere i bygget innen utgangen av 2015. Utleiemarkedet i Svolvær er vanskelig, men det arbeides kontinuerlig med å få aktører interessert i lokalitetene.

Fiskernes Hus AS eier 40 % av eiendomsselskapet Stortorget 1 AS. Selskapet Stortorget 1 AS startet i 2013 oppføringen av et nytt bygg på et av de mest sentrale og attraktive områdene i Tromsø sentrum. Selve bygget, som har fått navnet «Kystens Hus», ble ferdig sommeren 2015. I den forbindelse flyttet Norges Råfisklag, sammen med andre større leietakere, fra konsernets eiendom over til

Kystens Hus. Dette resulterte i en stor andel tomme lokaler i konsernets egen eiendom. På grunn av at det er en del ledige lokaler i sentrum av Tromsø, har det vært krevende å fylle opp disse lokalene. Det arbeides imidlertid kontinuerlig mot interessante aktører for å sikre inntekter til eiendomsdriften.

Nybygget Kystens Hus inneholder kontorlokaler, matbutikker og formidlingsområde og skal fremstå som et nasjonalt kyst- og sjømatcenter med leietakere som er sentrale og viktige aktører på kysten. Om lag 80 % av lokalene var utleid ved utgangen av 2015. Det skal etableres et opplevelses- og formidlingscenter for kysten og kystens næringsliv. Dette arbeidet er godt i gang. For å realisere denne aktiviteten har Stiftelsen Kystens Hus mottatt offentlige midler.

Kapitalforvaltning

Styret har godkjent Råfisklagets strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen der det er definert hvilke rammer og risiko porteføljen skal følge. Et mål for forvaltningen er å oppnå god avkastning gjennom moderat risiko. Dette oppnås ved å sette sammen porteføljen i ulike aktivaklasser med stor spredning av risiko.

Den aktive kapitalforvaltningen foretas av tre eksterne forvaltere i tillegg til egen forvaltning av en mindre andel av porteføljen. Alle forvalterne følger samme retningslinjer, og resultatene blir kontinuerlig sammenlignet. Dersom en forvalter oppnår svakere resultater over tid, vil denne kunne bli skiftet ut med annen forvalter.

Til hvert styremøte fremlegges rapport om kapitalforvaltningen med oversikt over resultat og rammer, samtidig som det gis en vurdering av utsiktene fremover på finansmarkedet.

Europakontoret

Styret godkjente i 2010 forslag til partneravtale med Nord-Norges Europakontor i Brussel. Avtalen ble i 2011 inngått for 3 år, og ble i 2014 forlenget i ytterligere 2 år. Kontoret eies av de tre nordlige fylkeskommunene, og har som oppgave å styrke kompetansen innenfor de politiske prosesser i EU, innhente informasjon, formidle informasjon og legge til rette for møter og arrangementer. Interessen for Råfisklaget er først og fremst å få kjennskap til fiskeripolitiske forhold som kan ha konsekvenser for norsk fiskerinæring samt bringe inn kunnskap om våre rammebetingelser og forvaltningsmessige forhold til det politiske miljøet i EU.

Gjennom Europakontoret får Råfisklaget ukentlige oppdateringer om saker som diskuteres i EU med relasjon til fiskeriene.

Ny pensjonsordning for ansatte i Norges Råfisklag

Med virkning fra 2015, ble ansatte i Norges Råfisklag tilbudt innskuddspensjonsordning. Dette var en konsekvens av avvikling av tidligere ytelsespensjonsordning.

Omleggingen har bidratt til store kostnadsbesparelser for Norges Råfisklag, til tross for at ny innskuddsordning for de ansatte er det beste som kan tilbys innenfor slike pensjonsordninger. Kostnadene knyttet til ny pensjonsordning har blitt mer forutsigbare og varierer marginalt mellom de enkelte driftsår.

Informasjonsvirksomhet

Informasjonsvirksomheten i Råfisklaget har for en stor del vært knyttet til formidling og presentasjon via følgende tjenester og aktiviteter i 2015:

Webstedet www.rafisklaget.no

Nyheter, statistikk, ukentlige fangstrapporter, regelverk, pressemeldinger mm. Egne påloggbare sider med personlig og detaljert informasjon til fiskere og kjøpere.

Sosiale medier @rafisklaget #sjømattilfolket

Daglig kommunikasjon og publisering på Råfisklagets plattformer Facebook, Instagram og Twitter med fokus på aktivitetene på kysten og markedsføring av våre tjenester, ofte kombinert med henvisning til fylldigere oppslag på web.

Magasinet På Første Hånd

Portretter, reportasjer og nyttig informasjon med tema fra kysten og fiskerinæringa.

Årsberetning

Styrets beretning, regnskap, rapport fra årsmøte og detaljert informasjon fra virksomheten på kysten, brutt ned på enkeltområder og enkeltarter med underbyggende statistikk og fakta.

Presentasjoner

Innlegg og presentasjoner på møter og konferanser med fiskere, kjøpere og andre næringsaktører, samt innlegg som del av programmer for besøkende fra inn- og utland.

@rafisklaget

sjømattilfolket

Informasjonsteknologi

Flyttingen til det nye Kystens Hus var en begivenhet for både Norges Råfisklag og flere andre sjømataktører i 2015. Norges Råfisklag sitt mannskap flyttet over i de nye lokalene i starten av juli og kunne umiddelbart høste nytten av godt planlagte og funksjonelle IKT-løsninger. De største endringene her knytter seg til mobilitet og sikkerhet.

Vårt sentrale dataanlegg hadde da allerede vært i drift hos ekstern partner i vel et år slik at flyttingen var helt sømløs i forhold til våre tjenester overfor kundene.

Vi har som vanlig videreutviklet flere av våre tjenester. Fra 2015 vil vi spesielt trekke fram:

Elektroniske dokumenter

Vi har utvidet tilbudet på elektronisk dokumentformidling. Det nyeste vi nå tilbyr våre kunder er å hente avregningene fra oppgjøret som xml på WebServices. Tilbakemeldingene tyder på at dette har stor nytte i bilagsføringen hos rederiene og deres regnskapsførere. Overgang til elektronisk formidling sparer gjentatte registreringer av samme data og feilrisiko som følge av dette.

NR Auksjon

Vi har gjort en rekke tiltak for å ytterligere forbedre ytelse og stabilitet på NR Auksjon. Siste kvartal i 2015 var det svært høy aktivitet på auksjonene og disse forløp raskt og stabilt.

Infrastruktur

Vi har gjort betydelige oppgraderinger både i det sentrale dataanlegget og i verktøyene på bordet til hver enkelt medarbeider. Dette regnes ofte som en selvfølge, men det er kostbare oppgraderinger som er helt nødvendige for å opprettholde en pålitelig tjenestekvalitet.

Interne fag- og støttesystem

Også i 2015 ble det gjort betydelig videreutvikling av bl.a. omsetningssystemet, ressurskontrollen og intranettet. Dette effektiviserer saksbehandlingen og kommer i neste omgang kundene til gode.

Råfisklagskortet

Råfisklagskortet er et internasjonalt betalingskort som gjennom en moderne og avansert funksjonalitet og flere gode rabattavtaler, gjør at Råfisklaget kan tilby fiskerne et komplett oppgjørstilbud.

Råfisklagskortet har flere gode rabattavtaler. Samarbeidspartnere til kortet er Danske Bank, Telenor, Telehuset, Statoil Norge og Norsk Folkehjelp.

Når sluttseddel er innsendt fra kjøper, utløses automatisk en kreditt på Råfisklagskontoen tilsvarende utbetalingsbeløpet. Denne kreditt kan fisker disponere mot en rentegodtgjørelse. Fisker vil dermed ha verdien på sluttseddelen disponibel allerede påfølgende virkedag etter leveranse, 14 dager før endelig oppgjør finner sted.

Rentenivået på Råfisklagskontoene var ved utgangen av året 1,0 %. Samlet saldo på alle Råfisklagskontoene var kr 330 millioner pr. 31.12.2015. Antall konti var 2.209. En del konti ble avsluttet som følge av at innehaverne gikk over i andre yrker, ble pensjonerte eller hadde relasjoner i andre banker hvor de pliktet å få oppgjøret inn til denne banken mens en del konti er opprettet på nye kunder i løpet av året.

Valg og oppnevninger til tillitsvern

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2015 foretatt valg og oppnevninger til tillitsvern i selskaper og utvalg hvor Norges Råfisklag har representasjonsrett. En oversikt over Råfisklagets representasjon i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa er satt opp bak i beretningen.

Årsmøtet 2015

73

Årsmøtet 2015

Foto: Thor E. Kalsaas

Norges Råfisklags 77. årsmøte ble avholdt 20. og 21. mai 2015 på Radisson BLU Hotel i Tromsø. Årsmøtet møtte med 44 delegater fra regionale fiskarlag i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåt og Norges Kystfiskarlag.

I tillegg deltok lagets styre, kontrollkomité, statens kontrollør og revisjon. Tilstede var innbudte gjester fra myndighetene, fylkesmannsembete, fiskeriorganisasjonene og andre organisasjoner. Fra Norges Råfisklag deltok den administrative ledelse og innbudte funksjonærer.

Utenom ordinære årsmøtesaker ble følgende saker behandlet:

Fremtidens rammevilkår for fiskerinæringa

Innledninger ved administrerende direktør Trygve Myrvang, professor Svein Jentoft, stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen (H), Pål Farstad (V) og leder i Norges Fiskarlag, Kjell Ingebrigtsen.

Etter debatt ble følgende enstemmige vedtak fattet:

Årsmøtet tar innledningene fra stortingsrepresentantene Frank Bakke-Jensen, Pål Farstad, professor Svein Jentoft og leder i Norges Fiskarlag, Kjell Ingebrigtsen, til orientering.

Sjømatindustriutvalgets innstilling i NoU 2014:16 har utløst en bred fiskeripolitisk debatt med stort engasjement. Med bakgrunn i fiskerinæringas betydning både i dagens og framtidens Norge, er det meget gledelig at fiskerinæringa skaper engasjement og at mange deltar i debatten.

Fiskerinæringa er helt avhengig av at hele verdikjeden fra fisker til konsument fungerer godt og at alle ledd har en forsvarlig lønnsomhet over tid. Råfisklaget har alltid lagt dette til grunn for sin virksomhet. Dette er bl.a. nedfelt i Råfisklagets formålsparagraf om at vi skal «... bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

Årsmøtet konstaterer at det er en rekke forslag i innstillingen fra Sjømatindustriutvalget som er gode og som kan danne et grunnlag for videre utvikling av fiskerinæringa. Det vises i

denne sammenhengen til høringsuttalelsen fra fiskesalgslagene i fellellskap. Her gis det tilslutning til bl.a. arbeidet med internasjonal markedsadgang og konkurransevilkår, økt kunnskap om fiskebestandene, kvotefleksibilitet og styrking av kontrollarbeidet. Årsmøtet vil påpeke at arbeidet med å videreutvikle kvaliteten på norsk sjømat også er et viktig verdiskapende arbeid.

Innstillingen, og særlig den politiske debatten etter denne, har imidlertid i stor grad dreid seg om forholdet til deltakerloven og til en viss grad fiskesalgsloven. Utvalgets flertall foreslår på disse områdene endringer som svekker fiskernes posisjon til fordel for fiskeindustrien.

Årsmøtet vil påpeke at den norske fiskeflåten er verdensledende og at vi har nådd denne posisjonen innenfor det lovverket vi har i dag. Hovedprinsippet om en fri og uavhengig fiskeflåte eid av aktive fiskere har bidratt til å sikre en spredt eierstruktur hvor fiskebåteierne lever og virker i de kystsamfunnene som er mest avhengig av fiskeressursene. Gjennom en velorganisert førstehåndsomsetning med like konkurransebetingelser, tilbys i praksis alle norske fiskeressurser til norsk fiskeindustri i et felles ryddig førstehåndsmarked. Det er derfor ingen grunn til å endre hverken deltakerloven eller fiskesalgsloven som bare har virket fra 1.1.2014.

En overordnet oppsummering av høringsuttalelsene i forbindelse med innstillingen, viser at det langs kysten er en bred oppslutning om dette synet. Årsmøtet legger til grunn at dette blir hensyntatt i den videre politiske behandlingen av forslagene i NoU 2014:16. Stabile og forutsigbare rammebetingelser heller enn eksperimenter med høyst usikker eller negativ effekt, må ligge til grunn for fiskerinæringas videre utvikling. Under denne forutsetningen vil norsk fiskerinæring fortsatt levere på samfunnsoppdraget med å sikre økonomiske resultater og aktivitet langs kysten. Råfisklaget skal bidra til dette.

Virksomhetsrapport 2014. Pris- og markedssituasjonen 2015

Innlegg ved assisterende direktør Svein Ove Haugland.

Etter debatt, oppsummering og tilleggsforslag ble følgende enstemmige vedtak fattet:

Årsmøtet tar innledningen fra assisterende direktør Svein Ove Haugland til orientering.

Driftsåret 2014 ble et godt år for fiskerne som leverte sine produkter i Råfisklagets distrikt. Med en totalverdi på 6 487 millioner kroner fra norske fartøy, oppnådde man tidenes høyeste omsetningsverdi for denne flåten. Framgangen fra året før kom som et resultat av prisoppgang på de viktigste fiskeslagene samtidig som særlig torsk kvoten er på et høyt nivå.

Gjennom prisutviklingen i 2014 og vintersesongen 2015 har fiskerinæringa hentet tilbake mye av den verdien man tapte gjennom den betydelige prisnedgangen på torsk som blant annet kom som en følge av den dramatiske kvoteøkningen i 2013. Gjennom en lav torskepris i 2013 og 2014 er det bygd markeder for torsk som hele verdikjeden inkludert fiskerne, nå kan høste av. Samtidig viser denne turbulente perioden hvor

viktig det organiserte omsetningssystemet med en minstepris er for hele fiskerinæringa.

Utviklingen i kvoter og pris de siste årene viser betydningen av å opprettholde et høyt nivå på fiskerinæringas markedsarbeid. Det vises i denne sammenhengen til at Råfisklaget ikke går inn for å redusere eksportavgiften på sjømat slik det er foreslått. Råfisklaget mener det er nødvendig fortsatt å opprettholde et høyt nivå på Norges sjømatråd sitt markedsarbeid.

I markedsarbeidet er det samtidig viktig at Råfisklaget støtter opp om arbeidet med å videreutvikle kvaliteten på norsk sjømat. Råfisklagets engasjement på dette området skal opprettholdes på samme høye nivå og organisasjonen skal bidra til at den nye kvalitetskontrollen i regi av Råfisklaget blir vellykket for hele næringen.

Råfisklaget skal videreføre arbeidet med å sikre ryddige forhold rundt landingene av rund torsk i nært samarbeid med myndighetene og øvrige organisasjoner, herunder bidra til å høste erfaringer med nye innveings- og kontrollmetoder i mottaket av rund torsk.

Dersom Norges Råfisklag av markedsmessige eller andre hensyn ser det nødvendig å innføre reguleringer i omsetningen av vågehval, skal dette gjøres på en slik måte at det ikke oppstår forskjellsbehandling mellom ellers sammenlignbare fartøy.

Årsmøtet er kjent med at Fiskeridirektoratet arbeider med et prosjekt for å foreta tilpasninger av omregningsfaktoren for torsk. Årsmøtet mener at dette er et meget komplekst spørsmål som lett kan få følger for lønnsomheten for fiskerne. Årsmøtet krever at en evt. endring av faktor ikke må føre til at fiskerne taper kvote eller kvantum i forhold til gjeldende faktor.

Vedtektsendringer

§ 18, fjerde ledd ble enstemmig vedtatt til å lyde (Endringer understreket):

Til dekning av foretakets utgifter innkrever foretaket avgift etter fiskesalgsloven § 9. Avgiften beregnes fra brutto salgsverdi med følgende satser for de villlevende marine ressurser som omfattes av foretakets omsetning, jfr § 3 i Havressurslova:

- 1,20 % for ferske produkter
- 0,90 % for ombordfryste produkter, sjøtilvirkede produkter, ombordfryste rå produkter for produksjon på land, fryste produkter pakket for konsum og halvfabrikat for videreforedling i land.
- 0,40 % for ombordtilvirket fryst fiskefilet og farse, ombordtilvirkede fryste produkter av småkval i forbrukerpakninger på inntil 1/2 kg og skaldyr i forbrukerpakninger på inntil 1 kg, renpillet muskel/rogn av bløtdyr, ombordpillede reker samt for ombordfryste seksjoner av snøkrabbe og kongekrabbe.

Den nye paragrafen skal gjelde fra 1. juni 2015.

Foto: Benedicte Nielsen

Tabell 64: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt i kvantum rund vekt og verdi 2006-2015 (tonn og 1000 kr)

Varesort	2006		2007		2008		2009		2010	
	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr
Torsk	258.110	3.508.943	271.283	4.175.131	256.487	3.971.491	273.390	3.016.393	313.957	2.991.596
Hyse	66.100	597.428	79.005	749.387	71.290	554.296	98.589	686.915	122.459	888.873
Sei	137.019	625.417	111.538	554.914	101.494	482.773	82.576	394.198	116.480	661.673
Lange	4.234	45.153	4.675	46.243	4.721	42.055	3.295	23.563	4.248	29.542
Brosme	4.794	32.425	5.431	40.178	5.505	37.875	3.995	23.135	4.816	30.662
Lyr	1.769	18.010	1.474	16.610	1.233	13.344	825	8.539	764	8.187
Kveite	1.024	41.878	1.221	49.663	1.359	48.786	1.291	41.838	1.571	50.170
Blåkveite	7.939	146.605	7.345	116.888	5.943	95.634	6.949	110.877	8.021	137.575
Flyndre	1.363	13.650	1.415	14.098	1.013	10.565	567	5.152	580	4.169
Skate	90	208	117	366	191	357	142	508	112	272
Flekksteinbit	1.817	14.097	2.641	23.405	2.050	17.596	2.849	20.336	2.658	19.346
Gråsteinbit	613	4.299	629	4.194	516	3.240	992	5.316	1.093	6.043
Blåsteinbit	2.171	4.978	1.722	4.083	1.807	4.650	1.748	3.105	1.516	2.965
Breiflabb	3.121	73.821	3.408	81.798	3.056	65.910	3.366	64.165	4.678	91.139
Uer	5.301	49.397	5.331	44.237	5.567	47.488	5.561	43.230	7.941	68.954
Snabeluer	947	6.972	1.859	9.894	639	2.842	1.965	5.552	1.128	6.997
Kvitlaks	18.711	52.169	10.294	37.686	10.633	38.194	10.030	35.248	10.259	28.997
Pigghå	467	3.814	286	2.178	309	1.977	219	1.270	170	1.134
Leppefisk							4	6.000	84	31.381
Diverse fisk	4.280	6.399	2.323	6.188	1.347	6.388	1.606	4.513	909	3.208
Fisk i alt	519.870	5.245.663	511.997	5.977.141	475.160	5.445.461	499.959	4.499.853	603.444	5.062.883
Restråstoff	14.884	91.028	15.327	102.458	13.720	106.062	11.301	88.718	15.565	93.919
Reker	31.461	335.684	20.884	294.334	29.136	372.042	23.707	337.358	20.553	316.547
Kongekrabbe	1.733	118.707	1.627	98.277	5.245	141.547	6.112	154.854	1.931	89.386
Snøkrabbe										
Taskekrabbe	5.083	39.113	7.024	55.790	4.383	32.512	3.704	27.819	4.438	33.712
Kamskjell	799	16.644	866	18.070	899	18.957	748	15.795	748	15.813
Krill	8.064	3.000	52.583	17.095	63.193	20.322	56.985	18.030	115.257	36.693
Diverse skall- og bløtdyr	1.387	3.144	133	3.326	199	4.029	117	5.260	106	4.823
Småkval (vågekval)	629	18.832	622	19.789	557	17.548	474	15.312	531	17.051
Sel										
Alger (tare)									2	10
Total omsetning		5.871.815		6.586.280		6.158.480		5.162.999		5.670.837
Inkludert i tallene over:										
Sjøtilvirket tørrfisk	1.668	17.753	1.583	18.521	1.859	24.391	2.350	20.693	3.205	29.661
Sjøtilvirket saltfisk	59	720	17	272	6	74	28	306	7	77

Tabell 65: Minstepriser for utvalgte fiskesorter sløyd uten hode 2006-2015 (kroner pr. kg)

Sortering	2006			2007			2008			2009			2010									
	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst						
Torsk	over 5,0 (6,5/6,0) kg*			25,00			25,00	25,00	25,00	25,00	24,50	22,50	20,75	18,00	17,00	17,00	17,00					
	19,25	19,25	19,25	20,00	21,50	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	21,50	19,00	17,25	15,25	14,50	13,25	14,25	14,25				
	2,5-5,0 (-6,5/-6,0) kg*			16,25	17,00	17,00	17,50	18,50	19,00	19,00	19,00	19,00	18,25	16,00	14,00	12,75	12,50	11,25	12,25	12,25	12,50	
	1,0-2,5 kg			8,25	9,00	9,00	9,75	10,50	10,50	10,50	10,50	10,75	10,25	9,25	8,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,75	7,75	8,25
Hyse	over 8 hg (ikke snørefanget)			7,50	8,00	8,00	8,00	8,00	7,50	7,50	7,50	7,50	6,75	6,75	7,00	7,00	7,00	7,00	7,50	8,50	8,50	9,00
	1,2-2,3 kg			5,20	5,60	5,60	5,60	5,90	5,50	5,50	5,50	5,50	5,20	5,20	5,40	5,40	5,40	5,40	5,75	6,50	6,50	7,00
Brosme	over 2,0 kg			7,75	7,75	7,75	8,00	8,50	8,50	8,50	8,50	9,00	8,50	8,50	8,50	8,50	8,50	8,00	7,50	7,50	7,50	7,50

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en ny vektklasse og minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en endring av denne vektgrensen til 6,5 kg. Med virkning fra 19. september 2011 ble det gjort en ny justering til 6,0 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til 7. mai 2007. Etter dette har det vært to vektklasseinndelinger – torsk 2,5 kg til stortorsk-grensa (5,0/6,5/6,0 kg) og torsk over stortorsk-grensa. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 66: Totalomsetning 1940-2015 (Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditalle er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Kvantum tonn	208.141	203.368	181.752	144.451	149.952	111.861	226.004	303.505	248.103	237.769
Verdi 1000 kr	29.527	59.410	60.820	54.491	57.983	45.774	77.199	116.961	102.144	107.327
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Kvantum tonn	261.045	297.534	301.299	279.541	247.434	286.916	346.492	278.645	318.946	341.413
Verdi 1000 kr	125.656	180.709	192.021	178.802	173.556	213.641	239.725	215.494	247.452	273.215
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Kvantum tonn	315.484	330.191	306.506	324.486	310.337	360.782	383.017	341.307	351.677	384.675
Verdi 1000 kr	267.257	297.981	275.018	295.158	290.757	391.963	426.017	387.485	408.878	419.671
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kvantum tonn	406.245	412.057	425.131	387.232	371.311	336.073	383.579	410.303	378.704	377.650
Verdi 1000 kr	484.040	637.643	695.534	742.950	973.655	814.717	1.168.632	1.408.011	1.382.418	1.444.953
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Kvantum tonn	348.926	391.888	403.551	373.718	378.615	348.597	315.285	344.107	318.025	279.965
Verdi 1000 kr	1.625.268	1.977.684	1.987.888	2.032.106	2.138.646	2.285.741	2.672.478	3.082.595	2.504.406	2.223.209
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Kvantum tonn	236.361	278.751	336.632	387.268	446.273	456.286	445.620	541.376	497.111	467.795
Verdi 1000 kr	2.366.686	3.082.242	3.421.003	3.445.158	4.081.976	4.594.394	4.193.683	4.850.308	6.065.452	6.559.644
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum tonn	433.842	421.796	432.419	386.968	386.068	385.991	410.745	400.946	402.503	407.512
Verdi 1000 kr	6.208.220	6.279.506	5.791.724	4.352.234	4.851.396	5.167.364	5.871.815	6.586.280	6.158.480	5.162.999
	2010	2011	2012	2013	2014	2015				
Kvantum tonn	486.616	603.667	625.456	662.524	719.556	719.968				
Verdi 1000 kr	5.670.837	6.954.140	6.918.976	6.327.869	7.923.880	9.731.541				

Tabell 67: Gjennomsnittlig oppnådde priser for alle størrelser av fersk og ombordfryst torsk, hyse og sei sløyd uten hode fra norske og utenlandske fartøy 2006–2015 (kroner pr. kg)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Torsk	20,52	23,07	23,18	16,64	14,21	16,16	15,27	12,17	13,70	18,70
Hyse	13,46	13,29	10,33	9,99	10,57	10,80	10,97	15,93	19,61	15,91
Sei	8,01	7,63	7,44	7,63	9,62	10,50	10,15	9,09	10,76	12,37

Norges Råfisklags informasjonsmagasin kom ut i en utgave i 2015.

Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringa pr. 31.12.2015

Styrer

Catch Certificate SA:

Svein Ove Haugland
Vara Trygve Myrvang

Eiendomsselskapet

Fiskeribladet/Fiskaren AS:

Alf-Erik Veipe

Fiskernes Hus AS:

Tommy Nygård, styreleder
Alf-Erik Veipe
Kurt Ludvigsen
Brita Åsheim Rasmussen
Lena Pettersen, daglig leder

Kystens Hus AS:

Alf-Erik Veipe, styreleder
Kurt Ludvigsen
Tommy Nygård
Brita Åsheim Rasmussen
Lena Pettersen, daglig leder

Marinvest AS:

Robert Hansen, styreleder
Svein Ove Haugland, styrets nestleder
Benedicte Nielsen
Tommy Nygård, daglig leder

Sjøgata 41/43 ANS:

Alf-Erik Veipe, styreleder
Kurt Ludvigsen
Lena Pettersen

Stiftelsen Kystens Hus:

Gerd I. Sollid
Alf-Erik Veipe, daglig leder

Stortorget 1 AS:

Trygve Myrvang, styreleder
Vara Alf-Erik Veipe

Støttefondene for mottaksstasjoner:

Finnmark: Willy Andreassen
Troms: Robert Hansen
Nordland: Kjell Bjørnar Bakken
Trøndelag: Hilmar Blikø

Råd/utvalg

Arbeidsmiljøutvalget:

Alf-Erik Veipe
Lena Pettersen
Tove Isaksen
Kjell-Arne Pedersen

Norges sjømatråd:

Medlemmer av markedsgrupper:
Konvensjonell sektor: Svein Ove Haugland
Torskefisk: Lise Mangseth
Reker og skalldyr: Tor-Edgar Ripman
Miljødokumentasjon: Tor-Edgar Ripman

Fiskernes Ulykkeskasse:

Egil Berge (samarbeidsutvalget)
Hilmar Blikø (styret)
Vara Jan Erik Strøm

Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd:

Johnny Caspersen
Vara Kjell Bjørnar Bakken
Trygve Myrvang
Vara Svein Ove Haugland

Informasjonsutvalget for reker:

Svein Ove Haugland, leder
Jan Roger Lerbukt
1.vara Trygve Myrvang

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Alf-Erik Veipe
Vara Tommy Nygård

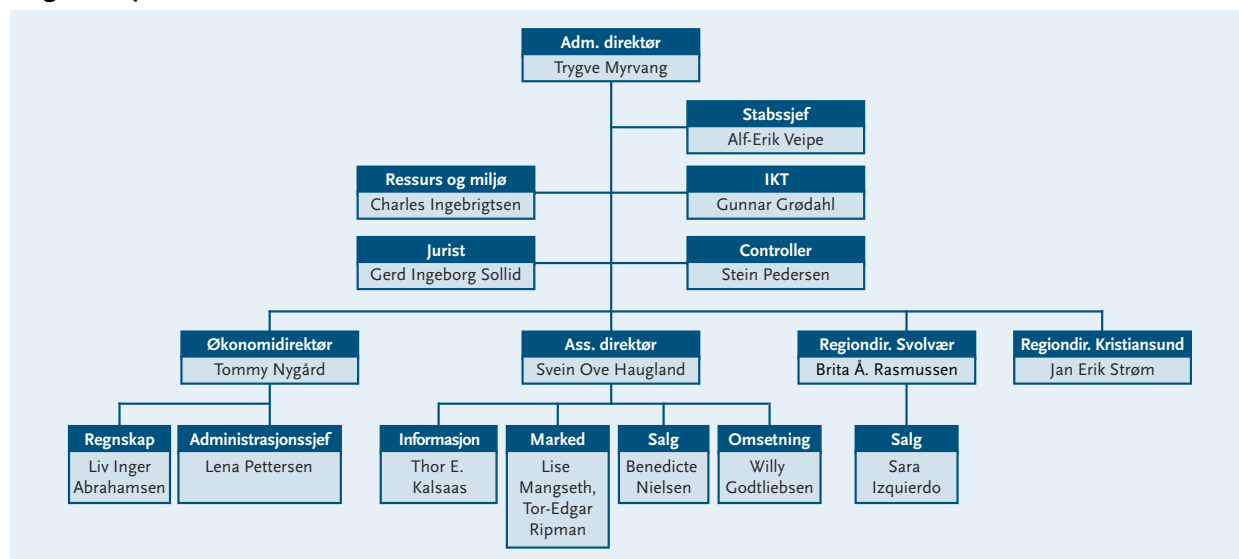
Merkevareforeningen Norsk Hval:

Tor-Edgar Ripman, styremedlem
Vara Per A. Rolandsen

Samvirkesenteret:

Gerd I. Sollid

Organisasjonskart

Norsk sjømatnæring er en av landets største eksportnæringer. Næringa har en stolt historie og en fantastisk framtid. Norske fiskere og Norges Råfisklag er en viktig del av denne suksesshistorien.

Norges Råfisklag er et av seks fiskesalgslag som i medhold av fiskesalgslagsloven tar hånd om viktige nasjonale oppgaver og organiserer førstehåndsomsetning av villfanget fisk og annen sjømat i Norge. Fem av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskedefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval.

Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde mv.) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Norges Råfisklag driver en velfungerende og moderne markedsplass for bærekraftig villfanget sjømat. Råfisklaget sørger for effektiv omsetning av fangstene og garanterer fiskerne oppgjør. Gjennom dokumentasjon og ressurskontroll sikres trygg mat og god forvaltning av havets ressurser. I 2015 ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 1.036.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 9,7 milliarder kroner.

Å sikre fiskerne og kystsamfunnene stabilitet, forutsigbarhet og trygghet er et samfunnsansvar Norges Råfisklag tar på alvor.

**NORGES
RÅFISKLAG**

Postboks 6162, Langnes
9291 Tromsø
Telefon 77 66 01 00
firmapost@rafisklaget.no
Organisasjonsnummer 938 469 148

www.rafisklaget.no